

2.6.2 Sistema Mediterrani central

Unitat formada per les serralades que constitueixen els sistemes centrals litorals i pre-litorals vertebradors del sistema Mediterrani. Delimitada entre els rius Llobregat i l'Ebre, el litoral i a ponent les terres interiors de la Depressió Central. L'extrem septentrional d'aquesta unitat manté una estructura semblant a la de l'anterior unitat: serra Litoral (muntanyes del Garraf), serra Pre-litoral (Montserrat) i depressió Pre-litoral (fossa del Penedès). En la resta del territori predomina una estructura més simple, que només consta d'una plana litoral, més o menys ampla i accidentada (del Penedès al Baix Ebre) i d'una serra Pre-litoral més o menys potent, en què apareixen algunes cubetes (Mora i Montblanc).

La serra Litoral és formada per un conjunt de muntanyes calcàries de poca alçada, que comprèn les serres del Garraf-Ordal (595-643 m) i les del Baix Penedès (puig de l'Aliga, 564 m), que entra en contacte amb la plana penedesenca.

La serra Pre-litoral presenta un relleu més abrupte, molt més definit, i assoleix alçades superiors als 1.000 m. És formada per materials calcaris, encara que en alguns indrets aflora el sòcol paleozoic –muntanyes de Prades i Llaberia– amb predomini d'importants àrees de materials silícis. Quan les calcàries no dominen ho fan els gresos, les margues o els conglomerats. La serralada Pre-litoral és formada principalment per les muntanyes de: Montserrat, 1.236 m; Ancosa, 995 m; el Montmell, 861 m; Miramar, 864 m; Prades 1.201 m; el Montsant, 1.166 m; Llaberia-Collejou, 912 m, i Cardó-el Boix, 941 m.

El bioclima és predominantment mediterrani de tipus xerotèric amb un eixut estival ben marcat, que s'esdevé més fresc amb l'alçada. En les parts més enlairades de les serres interiors –Prades, el Montsant– s'assoleix un clima de tipus submediterrani de tendència axeromèrica. La pluviositat oscil·la entre els 400 mm/any, a la vora del mar, fins als 700-800 mm/any, als indrets més muntanyosos, amb una tendència general a l'eixut com més litoral i més meridional.

La vegetació predominant en aquest territori és la de caràcter mediterrani, en especial del domini de l'alzinar litoral propi de la major part del territori. Les àrees costaneres per sota dels 100-200 m corresponen al domini de les màquies litorals i les terres més interiors, al domini del carrascar continental. En les parts altes de la serra Pre-litoral són encara presents algunes irradiacions eurosiberianes, on les condicions dominants determinen el caràcter submediterrani del paisatge, amb el predomini de les rouredes seques de roure de fulla petita, martinenc i reboll o de les pinedes subhúmedes de pi roig. La vegetació de ribera i marjalença pròpia de les planes al·luvials cobreix superfícies molt reduïdes per la forta regressió que ha sofert en els últims anys.

El nucli principal d'espècies de la fauna d'aquestes terres es pot considerar típicament mediterrani. Contràriament a la unitat septentrional les muntanyes presenten una influència pirinenca o centreeuropea molt més tènue. D'altra banda, la unitat central és una via important de penetració d'espècies meridionals o nord-africanes que ascendeixen cap al nord.

2.6.2.1 Sistema Mediterrani central litoral

Subunitat de poca superfície, 30-40 km de llargada per 10-15 km, d'amplada, que manté la mateixa disposició de les serres litorals dels relleus septentrionals. Constituída per un conjunt de relleus poc potents (les muntanyes del Garraf i del Baix Penedès), que separen la plana deltaica del Baix Llobregat de la fossa tectònica del Penedès.

Sense constituir morfològicament un sistema important, són formades per un conjunt homogeni de muntanyes predominantment càrstiques que amb prou feines assoleixen els 600 m. Les principals característiques dels paisatges d'aquesta subunitat venen definides pel clima mediterrani marítim i pel substrat predominantment calcari, tot i la presència de petites àrees de materials silícis, sense carbonats.

En aquestes condicions fisiogràfiques el caràcter fitogeogràfic és marcadament mediterrani, molt més acusat a les terres properes al litoral poc plujoses i d'estiu intensament sec. La major part de les terres s'han d'incloure dins del domini de l'alzinar litoral (*Quercetum ilicis galloprovinciale*), mentre una petita franja costanera correspon al domini de les màquies litorals de garric i margalló (*Quercus-Lentiscetum*), que troben en aquest sector el seu límit més septentrional i acullen algunes espècies d'àrea estesa fins al nord d'Àfrica. Aquestes comunitats termòfiles del litoral són un dels principals elements diferenciadors del paisatge d'aquesta subunitat respecte a totes les anteriors.

Hom pot dividir el sistema Mediterrani central litoral en dos sectors: la serra Litoral, que reuneix el conjunt dels massissos litorals del Garraf i l'Ordal, i la plana Litoral, formada pel sistema deltaic del riu Llobregat. Cal assenyalar que els espais naturals de la subunitat litoral, tot i ésser poc poblats, en el seu interior es troben encerclats pel territori català amb una major densitat d'ocupació humana, i és per això que llurs sistemes naturals presenten un alt grau de vulnerabilitat.

Sector serra litoral

Sector situat a ponent del riu Llobregat, entre la plana deltaica d'aquest riu i la depressió del Penedès. Format per massissos predominantment calcaris, que entren en contacte directe amb la mediterrània, amb costes altes i rocoses.

El paisatge d'aquest territori pertany bàsicament a dos dominis de vegetació: el domini de l'alzinar litoral (*Quercetum ilicis galloprovinciale*), que ocupa la major part del territori, i una franja litoral de les màquies de garric i margalló (*Quercus-Lentiscetum*). Són remarcables les comunitats permanents de fonoll marí pròpies dels roquissars marítims (*Reichardio-Criothmetum maritimi*), com també d'altres comunitats pròpies de les obagues i fondalades humides de les serres, més interiors.

La xarxa del PEIN considera quatre espais bàsics que defineixen el sector de la serra litoral. El Garraf, per ésser un massís càrstic litoral que serveix una notable diversitat d'ecosistemes mediterranis de significada afinitat meridional i pel seu alt interès biogeogràfic en constituir el límit nord de la distribució per a moltes espècies nord-africanes. Olèrdola, que constitueix una perllongació vers la depressió del Penedès, amb un paisatge mediterrani singular. L'espai de les Muntanyes de l'Ordal on l'alternança de materials calcaris i silicis ofereix una mostra de la diversitat dels sistemes naturals d'aquest sector, amb la presència d'alguns elements singulars. En darrer terme el petit espai del Foix, indret on es conserva el paisatge natural d'un riu de règim semiàrid mediterrani.

Sector plana litoral

Sector de reduïda extensió representat per la plana deltaica del riu Llobregat, al peu de les serres litorals. Format per les aportacions de material sòlid del riu Llobregat –graves, sorres, argiles i llims–, aquesta àrea ha sofert una profunda transformació a causa de l'acció antròpica.

El paisatge fonamentalment mediterrani d'aquest sector és caracteritzat per les comunitats vegetals del domini dels boscos de ribera (*Populetalia albae*) i de la vegetació marjalenca de les zones palustres i de maresmes (*Phragmitetea*, *Puccinellio-Salicornietea*).

Dins aquest sector, dedicat als usos agrícoles i amb extenses àrees urbanes i de serveis, els espais naturals han quedat reduïts a petites mostres molt fragmentades i de reduïda extensió. Per això la xarxa del PEIN considera només un sol espai, el del Delta del Llobregat, que comprèn dues zones humides que serveixen l'única mostra important dels sistemes naturals propis de la plana litoral del riu Llobregat.

Massís del Garraf

Sistema Mediterrani central litoral Sector serra litoral

Del conjunt orogràfic del Garraf-l'Ordal, destaca pel seu especial interès natural el massís del Garraf. Forma un espai natural molt notable, amb alguns elements de destacada importància geològica, biològica i paisatgística, que compleixen amb els requisits bàsics del Pla per a la selecció d'un espai natural –diversitat, representativitat, singularitat i fragilitat–.

El Garraf forma una unitat de relleu constituïda predominantment per materials calcaris (unitat càrstica), amb l'única excepció de l'extrem més oriental –Castell d'Eramprunyà– on dominen els materials silícis. Destaca la singularitat de l'aparell càrstic que el forma, de primer ordre i de característiques úniques a Catalunya. Aquesta situació determina un relleu trencat, amb una forta heterogeneïtat del relleu que apareix com a resultat d'un modelat mixte d'erosió normal i de carst, on intervien formes fluvials ordinàries i formes càrstiques, tant superficials (rasclers, dolines, camps de lapiaz, ...) com subterrànies (coves, avencs, ...). El massís càrstic del Garraf és una àrea singular del litoral català, amb nombroses formacions especialment interessants, com la surgència càrstica de la Falconera o les coves i foradades. El cromatisme i formes de relleu particulars del massís el fan un territori d'especial interès paisatgístic, que acull sistemes naturals de gran valor.

Cal destacar el notable interès biològic del Massís del Garraf. Per les seves característiques fisiogràfiques, climàtiques i geològiques, els elements naturals presenten una notable singularitat. L'estructura càrstica i permeable i un clima mediterrani amb un període d'eixut estival pronunciat permeten que es trobin en aquest territori algunes espècies d'una meridionalitat molt acusada, més pròpies de zones africanes. El massís constitueix un límit vers el nord, per a la distribució de moltes espècies i biocenosis de caràcter meridional. Així, per exemple, les màquies litorals de garric i margalló (*Quercus-Lentiscetum*) de distribució ibero-nordafriana, i amb elements austromediterranis d'un caràcter mediterrani molt més acusat –margalló (*Chamaecyparis humilis*), ullaastre (*Olea europaea* var. *silvestris*), garrofer (*Ceratonia siliqua*), càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*), arçot (*Rhamnus lycioides*), ...–, troben al Garraf el límit septentrional més important de la seva àrea de distribució.

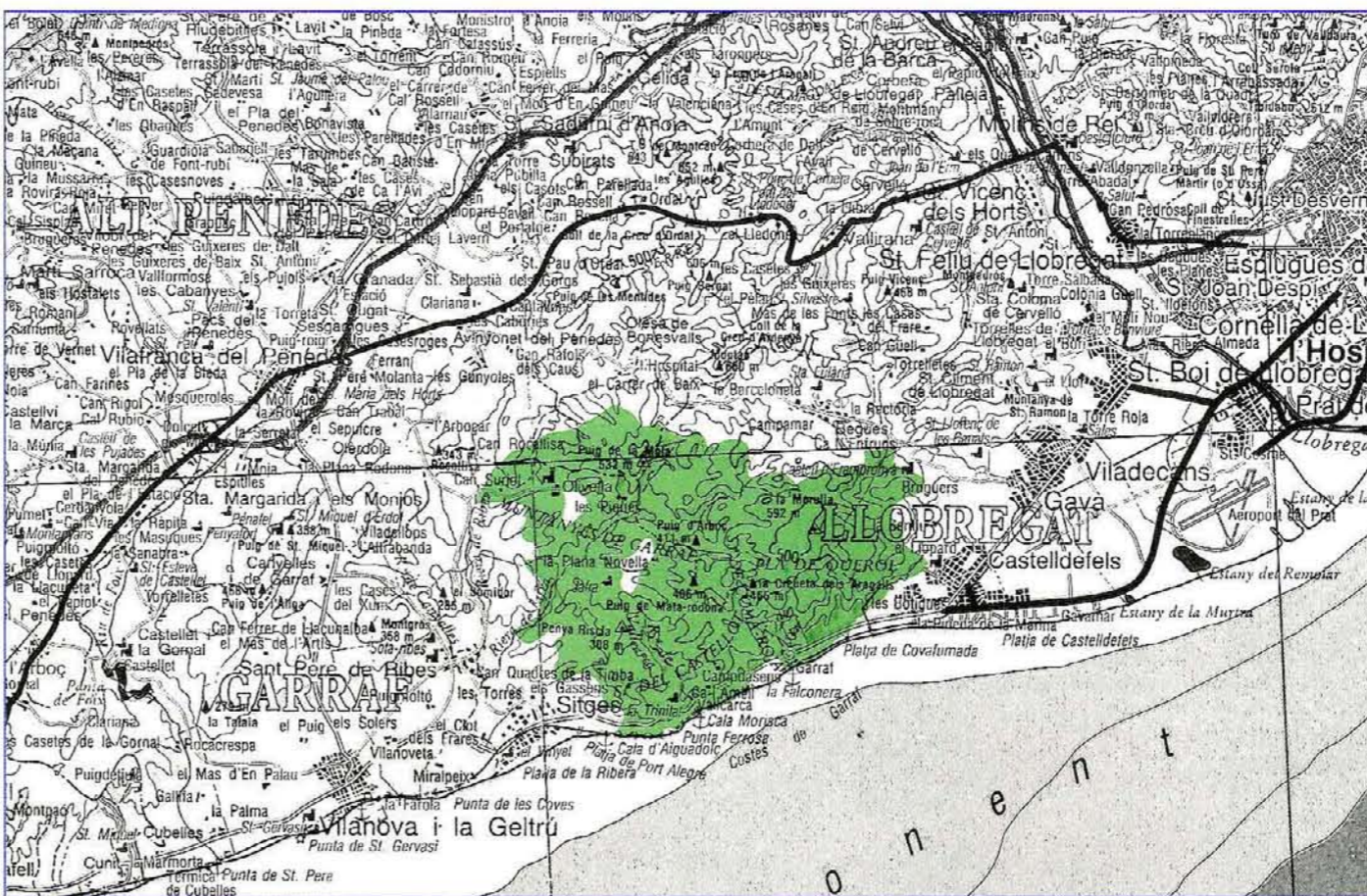
La vegetació actual del massís és un mosaic de les comunitats naturals del massís més o menys alterades i degradades i tot un conjunt de comunitats de substitució. Les comunitats vegetals s'han de considerar dins tres dominis de vegetació: el domini de l'alzinar litoral (*Quercetum ilicis galloprovinciale*), dominant, i els dominis de la màquia litoral (*Quercus-Lentiscetum*) i la comunitat de limònim i fonoll marí (*Reichardia-Crithmetum maritimi*), exclusives de la franja litoral. El paisatge actual és dominat, però, per les garrigues (*Quercetum cocciferæ*) i brolles (*Erico-Thymelaetum tinctoriae*, *Anthyllido-Cistetum clusii* i *Cisto-Sarothamnetum catalaunicum*) sovint acompanyades per un estrat arbore de pins

(*Pinus halepensis*); tot i que el pi blanc pot també formar bosquines permanents en indrets especialment secs i asolellats. Els prats secs, alguns d'ells de significació tropical com els prats d'albellatge (*Hyparrhenietum hirtopubescentis*) i d'altres comunitats permanents d'indrets especials (rupícoles), tenen una significació especial en el massís i contribueixen a accentuar el seu caràcter meridional. A part d'algunes espècies ja esmentades, cal assenyalar la presència al massís d'algunes plantes interessants, algunes d'elles molt rares a la resta de Catalunya (*Campanula speciosa*, *Centaurea linifolia*, *Succowia balearica*, *Arisarum simorhinum*, ...). Així mateix cal també esmentar l'interès criptogàmic del Garraf de tipus algològic (corrents d'aigua dolça), micològic, briològic i líquenològic.

Per les mateixes raons que la vegetació, i per les pròpies característiques d'aquesta, la fauna del Garraf és formada per un conjunt d'espècies singulars adaptades a les particulars condicions del medi. La notable presència de biòtops, amb el predomini de la fauna típicament mediterrània, permet la coexistència d'espècies meridionals junt amb d'altres de caràcter septentrional. Les peculiars condicions de relleu ofereixen un excel·lent medi de vida per alguns vertebrats, com per exemple diversos ocells representatius del massís –còllit ros (*Oenanthe hispanica*), còllit negre (*Oenanthe leucura*), merla blava (*Monticola solitarius*), àguila cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*), ...–, i una herpetofauna típica dels massissos càrstics amb una notable diversitat i espècies interessants (*Pelodytes punctatus*, ...). Destaca la fauna cavernícola que habita les coves i avencs, de notable diversitat i una especial singularitat, amb algunes espècies endèmiques úniques al món, especialment d'invertebrats (pseudoscorpins, isòpodes, col·lèmbols, coleòpters, ...), així com diverses espècies de quiròpters. En general cal destacar l'interès de la fauna invertebrada, amb grups que presenten una notable diversitat (mol·luscs, heteròpters, miriàpodes, formícids, aràcnids, ...) i la presència d'espècies que assoleixen en aquest espai el límit septentrional de la seva àrea de distribució.

En resum, el conjunt del Massís del Garraf constitueix una unitat d'especial interès biogeogràfic per Catalunya, amb sistemes naturals de notable diversitat i singularitat pel litoral català. Els sistemes naturals ofereixen, però, unes condicions de vulnerabilitat molt elevada, en especial les derivades dels processos d'origen antròpic que afecten a l'erosió dels sòls i a la regeneració de la vegetació –fragilitat–.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis) Superfícies (ha)

Alt Penedès, l'	Avinyonet del Penedès	412,5
	Olesa de Bonesvalls	730,0
Total		1.142,5
Baix Llobregat, el	Begues	2.931,0
	Castelldefels	180,0
	Gavà	955,0
	Total	4.066,0
Garraf, el	Olivella	1.605,0
	Sant Pere de Ribes	355,0
	Sitges	2.832,5
	Total	4.792,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000) 419 - 420 - 447 - 448

A.2. Delimitació

Segueix els límits establerts pel pla especial del Parc del Garraf (Resolució de 6 de febrer de 1987). D'aquest àmbit s'exclouen, però, diverses àrees de sòl urbanitzable al municipi d'Olivella: entorns del nucli rural d'Olivella, la serra de les Piques, Plana Novella i la serra de Cova Fumada i una petita zona entre els puigs Mortell i Mata-rodon.

A.3. Superfície total 10.001,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

El Garraf forma una unitat de relleu, constituïda predominantment per materials calcaris (unitat càrstica), amb l'única excepció de l'extrem més oriental on dominen els materials silícis. Espai amb un relleu heterogeni que apareix com a resultat d'un modelat mixt d'erosió normal i de carst, on intervien formes fluvials ordinàries i formes càrstiques superficials i subterrànies. Les comunitats vegetals s'han d'incloure dins tres dominis de vegetació: l'alzinar litoral,

la màquia litoral i les comunitats permanents de penya-segat de fonoll marí. Les característiques del relleu determinen un predomini de l'element faunístic mediterrani, amb una notable diversitat de les biocenosis rupícoles i litorals.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai natural molt notable, amb alguns elements de destacada importància geològica, biològica i paisatgística. Destaca la singularitat de l'aparell càrstic que el forma, de primer ordre i de característiques úniques a Catalunya. El cromatisme i les formes de relleu particulars del massís, el fan un territori d'especial interès paisatgístic, que acull sistemes naturals de gran valor. Per les seves característiques fisiogràfiques, el massís constitueix un límit vers el nord per a la distribució de moltes espècies i biocenosis de caràcter mediterrani meridional. Cal assenyalar l'interès florístic del massís, amb diverses espècies molt rares a la resta de Catalunya. Les característiques del massís permeten la coexistència d'espècies meridionals juntament amb d'altres de caràcter septentrional. Destaca la diversitat i singularitat de la fauna rupícola, en especial de la fauna invertebrada cavernícola.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Aproximadament un 40% és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Activitats extractives. Recreatiu i esportiu. Serveis i infraestructures. Agrícoles. Silvícoles.

c. Construccions i instal·lacions

Diverses carreteres i vials de muntanya travessen l'espai. Línia fèrria. Esteses elèctriques. Masies disperses.

d. Altres

–

A.7. Impactes actuals o previsibles

– Contaminació del sistema càrstic i de l'atmosfera per l'abocador del Garraf. Alteracions morfològiques i paisatgístiques a conseqüència de les extenses superfícies sotmeses a activitats extractives.

– L'autopista del Garraf ha comportat alteracions significatives de la morfologia i dels sistemes naturals del sector litoral.

– Processos erosius i de degradació de la vegetació a conseqüència d'incendis forestals.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Tots els municipis tenen pla general llevat d'Avinyonet del Penedès que té normes subsidiàries.

b. Espais natural de protecció especial

–

c. Protecció de la fauna

Zona de caça controlada del massís del Garraf (Resolució de 27.11.1987)

d. Altres

– Pla especial del Parc del Garraf, aprovat (Resolució de 6.2.1987).

– CUP/RIIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

– Vulnerabilitat del sistema càrstic que conforma el massís, com també de les comunitats vegetals i animals que acull.

– Comunitats vegetals termomediterrànies altament inflamables i amb un alt risc d'incendis.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

– Les importants activitats extractives del massís generen considerables impactes territorials, amb greus efectes sobre el relleu i els sistemes naturals.

– La implantació de l'abocador sobre el sistema càrstic ha comportat una profunda alteració del mateix.

– Pressió antròpica elevada a les zones limítrofes, que comporta una degradació de l'espai.

– Les diverses infraestructures existents comporten impactes sobre el massís.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb un alt grau de vulnerabilitat i de problemes complexos. Cal remarcar la forta activitat antròpica, especialment la derivada de les activitats extractives.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El grau de protecció legal que li atorga el Pla especial del Parc del Garraf permet assegurar la conservació de la totalitat de l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La titularitat pública d'una part de l'espai i el caràcter inhòspit de l'interior del massís n'afavoreixen la conservació.

B.6. Conclusions

Espai bàsic en la xarxa del pla que presenta diferents estats de conservació, amb àrees molt degradades i d'altres en bon estat de conservació. El Pla especial l'ha dotat d'una ordenació i gestió acurades.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

Pel que fa al municipi de Sant Pere de Ribes s'han d'incloure les zones properes a l'àmbit definit una vegada reclasificades pel planejament urbanístic municipal.

C.3. Actuacions preventives

– Realitzar les actuacions correctores adients de les obres de construcció de l'autopista del Garraf.

– Dotar totes les explotacions de recusos minerals de l'espai d'un programa de restauració, conforme la Llei 12/1981, de 24 de desembre.

– Promoure dins l'àmbit litoral l'adopció de mesures reguladores de l'aprofitament dels recursos marins.

– Els successius programes d'actuació del Pla especial, han de definir les actuacions a executar que resultin adients per a l'aplicació, en el període de vigència, dels objectius i les determinacions del PEIN i del Pla especial.

C.4. Normes particulars

– D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora: *Campanula speciosa* ssp. *affinis*, *Centaurea linifolia*, *Succowia balearica*, *Arisarum simorhinum*.

– El planejament urbanístic i les disposicions específiques que estableixen els límits definitius d'aquests espais, han de determinar les normes i actuacions oportunes per a la protecció estricta i, si escau restauració dels espais afectats per activitats extractives existents, abandonades o potencials.

Muntanyes de l'Ordal

Sistema Mediterrani central litoral Sector serra litoral

Espai natural que conserva moltes de les característiques del Massís del Garraf, formant la seva prolongació natural vers l'interior, en contacte amb la depressió del Penedès. De forma general es podrien considerar aquests dos espais –el Garraf i l'Ordal– com a una sola unitat. La presència, però, de caràcters diferencials prou notables entre un i altre, justifica llur consideració com a espais naturals individualitzats.

El Massís de l'Ordal és format per un sistema càrstic amb masses de calcàries mesozoïques i dipòsits de sediments marins, que donen cos a un relleu calcarí ben característic. A diferència del Garraf, els materials silícis més antics afloren amb més freqüència a l'extrem nord-est, en contacte amb la depressió del Llobregat-Penedès. Destaca l'interès edafològic dels sòls vermells relictuals del peu de serra septentrional, que alternen amb loess i crostes calcàries.

Per llur situació geogràfica més interior que el Garraf, amb un clima xerotèric no tan acusadament marítim, i la major alternança dels materials calcaris i silícis, el paisatge presenta caràcters particulars, amb algunes unitats no representades en les terres properes. Gairebé la pràctica totalitat del territori s'ha d'incloure en el domini de l'alzinar litoral (*Quercetum ilicis gallo-provinciale*), tot i que l'alzinar climàtic hi és força rar i és substituït per comunitats secundàries com les brolles *Erico-Thymelaeetum tinctoriae* i *Cisto-Sarothamnetum catalaunicum* o garrigues (*Quercetum cocciferae*), a part de les comunitats rupícoles casmofítiques i comofítiques, calcícoles i silícícoles. Cal assenyalar la presència en aquest massís d'alguns fragments de vegetació humida, de caràcter centroeuropeu, que contrasta fortament amb la vegetació mediterrània dominant. Així per exemple, en els fondals apareixen petits retalls d'avellanosa amb falgueres (*Polysticho-Coryletum*) i del gatellada (*Carici-Salicetum catalaunicum*), o alguns obacs amb fragments d'alzinar i roureda amb boix, de caràcter molt més frescal que la resta de vegetació dominant. En conjunt, doncs, el paisatge vegetal és format per un mosaic de comunitats, amb una marcada diversitat florística.

L'espai de les Muntanyes de l'Ordal inclou així mateix els penya-segats de Cervelló, àrea de reduïda extensió representativa del paisatge dels terrenys silícis d'aquest territori, que contrasta fortament amb la major part del territori constituït sobre materials carbonatats. És una bona mostra dels sistemes naturals d'aquest medi, que han sofert una forta regressió en els últims anys, a conseqüència de l'acció antròpica.

Els penya-segats de Cervelló constitueixen un espai de notable singularitat, caracteritzat pels materials triàsics del buntsandstein i els afloraments de calcàries del muschelkalk que determinen formes de relleu molt particulars i de notable interès paisatgístic.

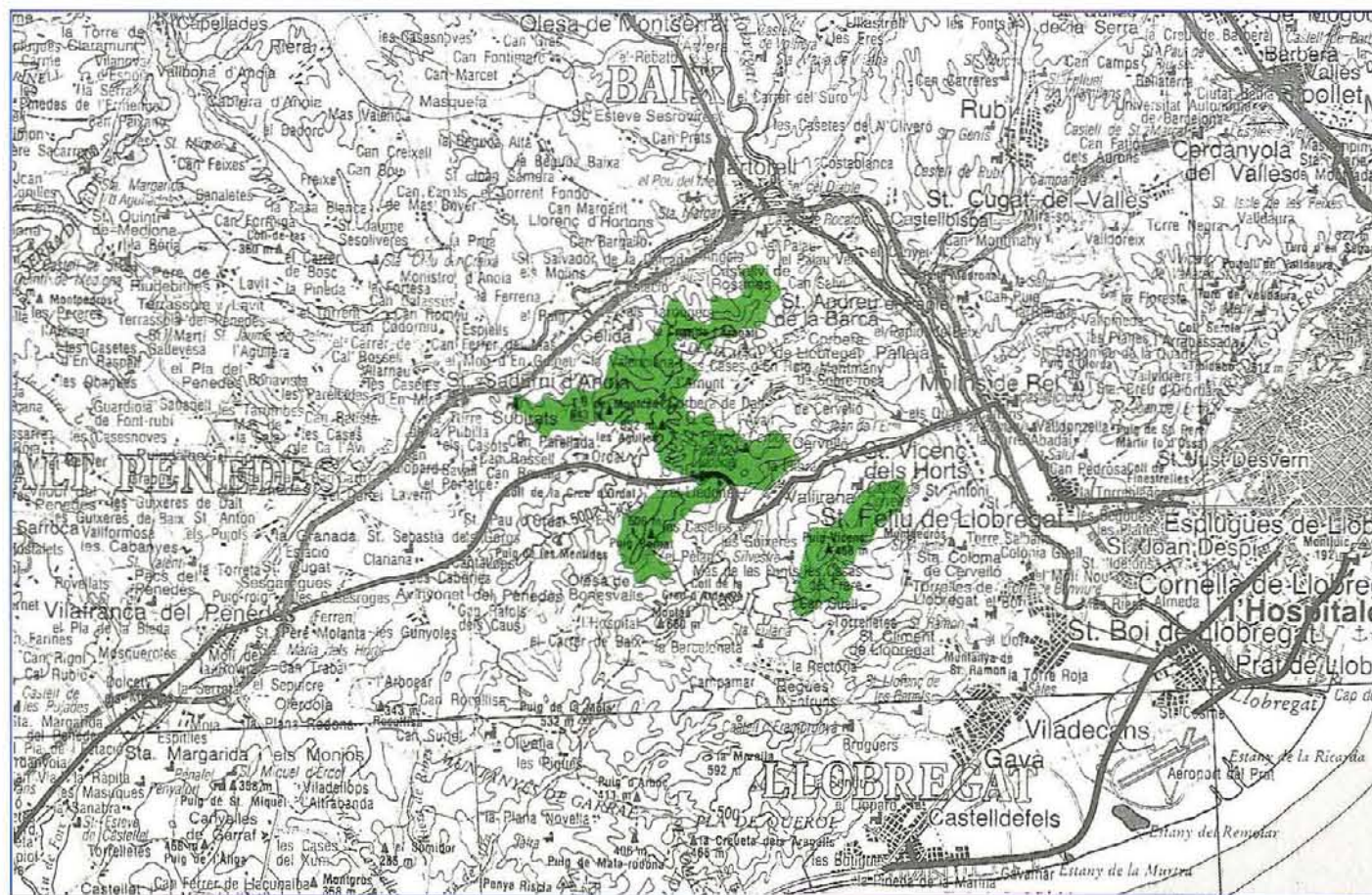
Cal assenyalar l'excel·lent interès biogeogràfic de les comunitats rupícoles permanents pròpies dels relleixos rocosos. En aquestes comunitats hi ha diverses espècies molt notables per a la flora catalana, algunes de les quals

no es troben enlloc més de Catalunya i fins i tot d'Europa. Aquest és el cas de *Crassula campestris*, una petita planta herbàcia de caràcter paleotropical que té en aquest espai la seva única localitat a Europa.

Com al Massís del Garraf, cal destacar l'interès de la fauna invertebrada i en especial de la cavernícola que gaudeix de la presència de nombrosos elements singulars.

La situació de l'Ordal, molt propera a importants àrees urbanes, determina en aquest espai un cert grau de fragilitat i augmenta l'interès per llur conservació. La inclusió d'aquest espai dins del PEIN queda plenament justificada per representar una excel·lent mostra de la diversitat dels ecosistemes mediterranis dels relleus centrals de la serra litoral catalana.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Sistema Mediterrani central litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

Alt Penedès, l'	Gelida	822,5
	Olesa de Bonesvalls	345,0
	Subirats	715,0
	Total	1.882,5
Baix Llobregat, el	Begues	90,0
	Castellví de Rosanes	360,0
	Cervelló	1.080,0
	Corbera de Llobregat	15,0
	Torrelles de Llobregat	97,5
	Vallirana	427,5
Total	2.070,0	

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
419 - 420

A.2. Delimitació

Espai format per diverses unitats: la serra d'Aragall, les serres de l'Ordal, les serres del Mas i de Güell, els penya-segats de Cervelló, etc. El límit ressegueix les diferents unitats dels careners, els peus i els vessants de les serres tot deixant fora els elements artificialitzats.

A.3. Superfície total

3.952,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Les muntanyes de l'Ordal són formades per un sistema càrstic amb masses de calcàries mesozoïques i dipòsits de sediments marins que donen cos a un característic relleu calcarí. A l'extrem oriental apareixen també els materials triàsics. Gairebé la pràctica totalitat del territori s'ha d'incloure dins el domini de l'alzinar litoral, on dominen les comunitats secundàries com les brolles o garrigues que alternen amb les comunitats permanents d'indrets especials, com les rupícoles o els boscos de caducifolis d'alguns fons de vall.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

La situació de l'Ordal, molt propera a importants àrees urbanes, determina en aquest espai un cert grau de fragilitat i augmenta l'interès per la seva conservació. Per llur situació geogràfica, més interior que el Garraf, el paisatge presenta caràcters particulars amb algunes unitats no representades a les terres properes. Cal destacar la diversitat de la vegetació rupícola amb algunes espècies de notable singularitat, com també alguns fragments de vegetació humida de caràcter centroeuropeu que contrasta fortament amb la vegetació mediterrània dominant. S'ha de remarcar l'interès de la fauna invertebrada i en especial de la cavernícola, que gaudeix de la presència de nombrosos elements singulars.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl
Privat.

b. Usos i aprofitaments
Silvícoles. Activitats extractives. Recreatius i esportius.

c. Construccions i instal·lacions
Diverses carreteres i vials forestals travessen l'espai. Algunes masies disperses. Xarxes elèctriques.

d. Altres
Elements d'interès històrico-artístic.

A.7. Impactes actuals o previsibles

– Alteracions morfològiques i paisatgístiques a conseqüència d'activitats extractives.
– Processos erosius i de degradació dels ecosistemes a conseqüència dels freqüents incendis estivals.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic
Tots els municipis tenen Pla General.

b. Espais naturals de protecció especial
–

c. Protecció de la fauna
–

d. Altres
RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

– Comunitats vegetals mediterrànies altament inflamables i amb alt risc d'incendis estivals.
– Vulnerabilitat dels enclaus de vegetació eurosiberiana i dels elements meridionals de la flora.
– Erosionabilitat dels materials triàsics que formen part del relleu de l'espai.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

– Pressió antròpica elevada de les zones residencials limítrofes que comporta una degradació de l'espai.
– Activitats extractives que generen forts impactes sobre el relleu i els ecosistemes.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb problemes centrats en la forta pressió antròpica, que fa augmentar el risc d'incendis forestals.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient tot i tenir en compte la protecció que li atorga el planejament urbanístic actual.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

B.6. Conclusions

Espai ben conservat, tot i la forta degradació que pateixen les àrees de l'entorn. El règim general del PEIN complementat amb determinacions de caràcter particular, resulten suficients, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la protecció de l'espai.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

–

C.3. Actuacions preventives

– Promoure la inclusió de les avellanoses (*Polysticho-Coryletum*) i gatelles (*Carici-Salicetum catalaunicum*) en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.
– Seguir el compliment dels programes de restauració de les àrees afectades per activitats extractives, i executar-los conforme amb el que disposa la Llei 12/1981, de 24 de desembre.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, ha de tenir la consideració d'estrictament protegida en aquest espai l'espècie de la flora, *Crassula campestris*.

Foix, el

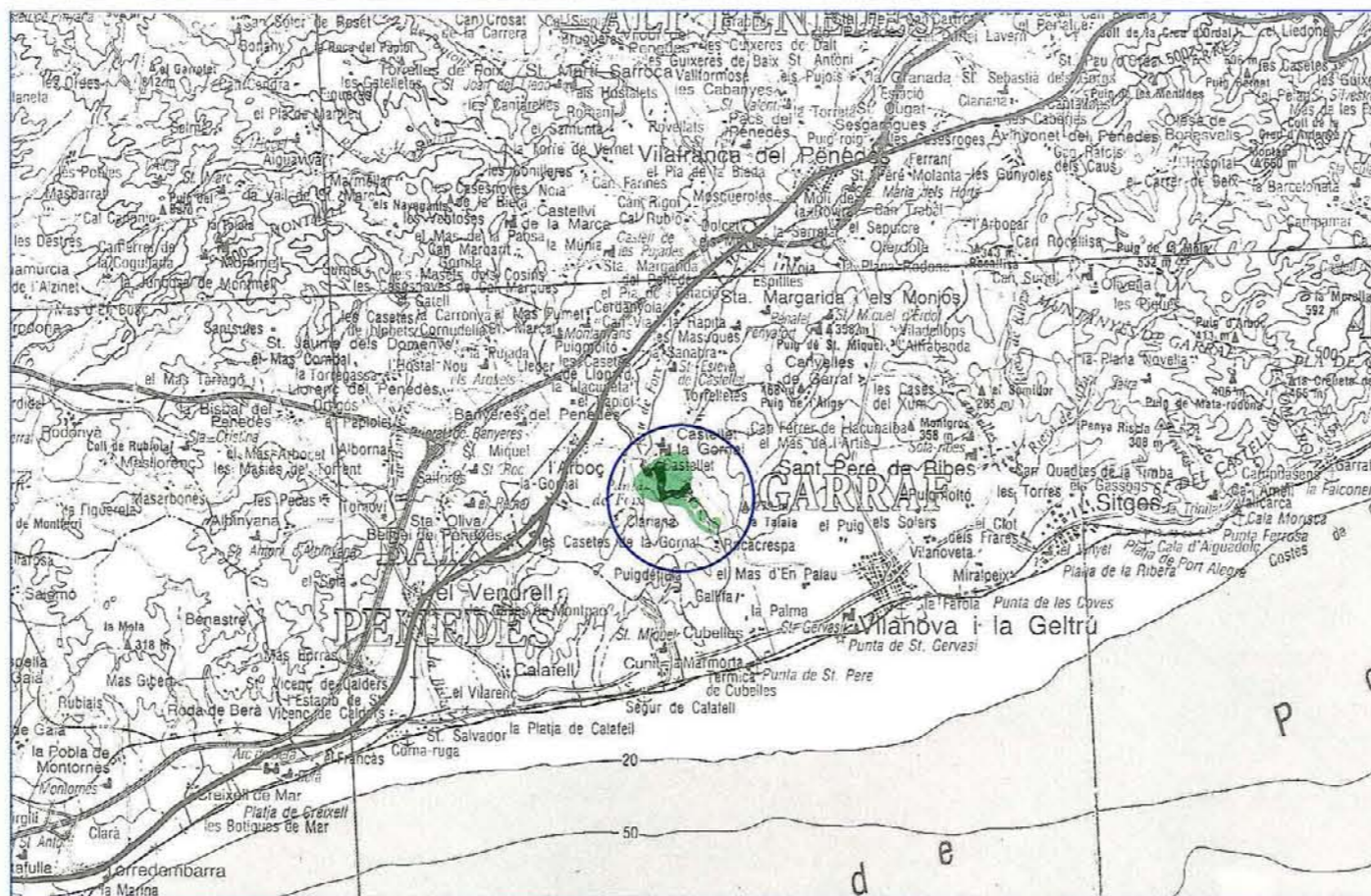
Sistema Mediterrani central litoral Sector serra litoral

Petit espai natural de dimensions reduïdes que comprèn una petita àrea als entorns de l'embassament del Foix i un tram del curs baix de la ribera del riu Foix. L'espai se situa a l'extrem més occidental de les serres litorals en la transició amb les planes litorals.

La ribera del Foix conserva una mostra significativa dels sistemes naturals poc artificialitzats al curs baix d'un riu de règim mediterrani de trajecte curt. Destaca la presència d'interessants poblaments de murta (*Calicotomo-Myrtetum*), molt rars a les barrancades mediterrànies. Als entorns immediats es conserven fragments de vegetació natural, amb màquies de garic i margalló i brolles calcícoles. La vegetació rupícola de la terra baixa mediterrània hi és ben representada a les parets rocoses. En conjunt el paisatge d'aquest espai contrasta amb el de l'entorn, molt modificat i transformat.

D'altra banda també cal considerar l'interès criptogàmic de la ribera del Foix, en especial per la diversitat de la flora algològica, micològica i líquenològica. Les comunitats briològiques pròpies de rius temporals són especialment ben representades.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis) Superfícies (ha)

Alt Penedès	Castellet i la Gornal	282,5
Total		282,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000) 447

A.2. Delimitació

L'espai comprèn la ribera i la llera del riu Foix aigües avall entre el seu embassament i el límit del terme municipal de Castellet i la Gornal amb Cubelles. Inclou, així mateix, les àrees properes a l'entorn de l'embassament.

A.3. Superfície total 282,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petit espai natural que comprèn un tram del curs baix de la ribera del riu Foix, a l'extrem més oriental de la serra litoral. Presenta un illot important de vegetació natural propi de les barrancades mediterrànies.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

La ribera del Foix conserva una mostra significativa dels sistemes naturals poc artificialitzats al curs baix d'un riu de règim mediterrani i hi destaca la presència d'interessants poblaments de murta, molt rars a les barrancades mediterrànies.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Titularitat pública i privada.

b. Usos i aprofitaments

Aprofitaments de les aigües.

c. Construccions i instal·lacions

Barratge del riu Foix i diversos camins i carreteres.

d. Altres

A.7. Impactes actuals o previsibles

Pèrdua de qualitat de les aigües i dels aqüífers.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Castellet i la Gornal té normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

c. Protecció de la fauna

d. Altres

És d'aplicació el règim específic de la legislació d'aigües a les lleres i marges. RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Vulnerabilitat dels poblaments vegetals associats al curs d'aigua.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Contaminació i eutrofització de les aigües per aportaments orgànics i industrials a la conca de recepció.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai de comunitats vulnerables, amb problemes de contaminació de les aigües.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

La protecció legal descrita a A.8 és insuficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La titularitat pública d'una part de l'espai n'afavoreix la conservació.

B.6. Conclusions

Espai ben conservat, tot i els problemes de vulnerabilitat i contaminació que cal, respectivament, prevenir i corregir.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta es referirà estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

– Promoure la inclusió dels poblaments de murta (*Calicotomo-Myrtetum*) en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.

– Executar les previsions que faci el Pla zonal de sanejament de les aigües de la zona 5, en aquells aspectes adreçats a la millora de la qualitat de les aigües i protecció de l'entorn.

C.4. Normes particulars

– No podran realitzar-se actuacions que impliquin modificacions o canvis essencials en la vegetació de ribera.

– Aplicació de diverses mesures de protecció de les aigües superficials i subterrànies (Article 23 de les Normes).

Olèrdola

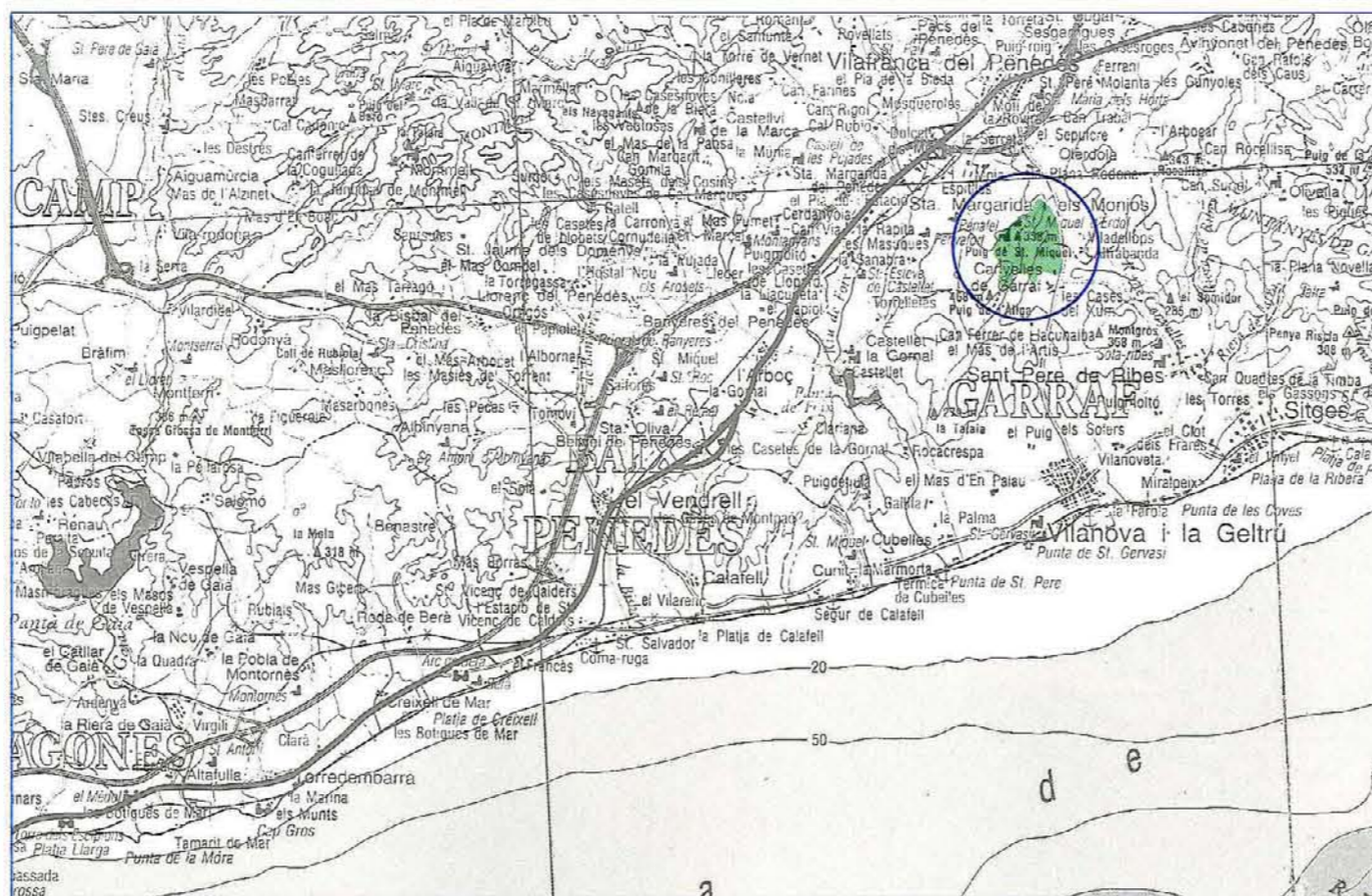
Sistema Mediterrani central litoral Sector serra litoral

Petit espai que constitueix una prolongació oriental de les serres litorals del Garraf-l'Ordal. Format per relleus poc manifestos que presenten l'interès d'entrar en contacte amb la Depressió Pre-litoral del Penedès. Els materials geològics, com en el Garraf, són de tipus calcari que han determinat el desenvolupament de processos càrstics.

El principal motiu d'interès d'aquest espai, rau en constituir una zona d'interès paisatgístic remarcable a l'entorn d'unes terres profundament transformades per l'agricultura. Així mateix cal també considerar l'interès històrico-artístic del mateix, amb una zona molt important des del punt de vista arqueològic.

L'espai és cobert en bona part per un mantell vegetal discontinu, entre el qual afloren els materials rocosos. En el paisatge actual predominen les brolles calcícoles i les garrigues, de vegetals amb un estrat arbòri de pi blanc. Són freqüents les comunitats casmofítiques i comofítiques dels indrets rocosos. En les zones marginals a l'espai, també apareixen els conreus de secà, rics en vegetació arvenense.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Alt Penedès, l'	Olèrdola	325,0
	Total	325,0
Garraf, el	Canyelles	122,5
	Total	122,5

c. Cartogràfica (plànol SGE E. 1:50.000)

447

A.2. Delimitació

Espai definit per un conjunt de relleus situats entre el puig de l'Aliga i la riera de Vilafranca.

A.3. Superfície total

447,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai que constitueix una prolongació oriental de les serres litorals del Garraf-l'Ordal. Format per relleus calcaris, coberts per brolles calcícoles de romaní i bruc d'hivern amb abundància de pi blanc. Són freqüents les comunitats casmofítiques i comofítiques dels indrets rocosos.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

El principal motiu d'interès d'aquest espai rau en el fet de constituir una zona d'interès paisatgístic remarcable a l'entorn d'unes terres profundament transformades per l'agricultura. Biogeogràficament constitueix un espai de transició entre els sistemes naturals de les serres litorals i la Depressió pre-litoral. També cal considerar l'interès històrico-artístic d'alguns elements de l'espai.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Una part de l'espai és pública.

b. Usos i aprofitaments

Turístics i recreatius. Agrícola en les àrees perimetrals.

c. Construccions i instal·lacions

Castell i ruïnes d'Olèrdola. Diverses edificacions aïllades. Carreteres del Castell i perimetrals a l'espai. Diverses pistes forestals. Xarxa elèctrica.

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Canyelles i Olèrdola tenen pla general. Pla especial del Parc Comarcal d'Olèrdola (en tramitació).

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Comunitats vegetals amb un alt risc d'incendis forestals.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

No existeixen problemes significatius llevat de la freqüentació antròpica localment intensa que implica una degradació de l'entorn.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

L'espai no presenta problemes significatius que l'afectin en conjunt.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El planejament urbanístic atorga a aquest espai un nivell de protecció remarcable.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai en conjunt en bon estat de conservació sense problemes significatius. El règim derivat del PEIN resulta suficient, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la protecció de l'espai.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

-

C.4. Normes particulars

-

Delta del Llobregat

Sistema Mediterrani central litoral Sector plana litoral

El delta del Llobregat és el segon sistema deltaic en importància a Catalunya, després del delta de l'Ebre. Aquests són els únics que mantenen actualment un conjunt de sistemes naturals d'interès més o menys remarcable, i tot i així al delta del Llobregat l'àrea natural ocupa aproximadament només un 5% del total. Encara que el riu no arriba ni tant sols a bifurcar-se i la penetració vers la mar és molt reduïda, el conjunt de l'àrea representa un model d'ecosistemes palustres molt rics i intensament transformats en una gran part del territori.

El conjunt llacunar del delta del Llobregat queda actualment reduït a unes poques llacunes, algunes d'elles profundament humanitzades i transformades. Només dues d'elles –la Ricarda i el Remolar– conserven una representació de les unitats de paisatge natural. Aquestes llacunes i zones aigualoses litorals són enclaus de gran interès i notable singularitat, que destaquen per l'especial diversitat biològica que presenten els seus sistemes naturals.

Les comunitats vegetals halòfiles, dels sòls temporalment inundats, i les helofítiques, de les vores dels estanyos litorals, caracteritzen el paisatge deltaic. Els salobrars litorals d'aquesta plana deltaica solen ésser coberts de salicornars subarbusculars (*Arthrocnemum fruticosum*), mentre que els canyissars (*Typho-Schoenoplectum glauci*) formen un important cinyell de vegetació a les vores de sèquies i regalls, i permeten la instal·lació d'herbassars alts de càrex i jòncores (*Cypero-Caricetum otrubae*). Sobre els sòls salats cal destacar la presència de comunitats com les jonqueres halòfiles (*Schoeno-Plantaginietum crassifoliae*) o els espartinars (*Spartino-Juncetum maritimi*). En alguns indrets del litoral resten petits fragments de comunitats psamòfiles pròpies dels sorral marítims –comunitats de berró (*Ammophiletum arundinaceae*) i jull de platja (*Agropyretum mediterraneum*)–, així com fragments de les antigues pinedes litorals de pi piner (*Pinus pinea*) instal·lades sobre dunes fixades. Aquestes comunitats en alguns casos molt malmeses i degradades, serveixen però una flora rica amb espècies que presenten molt poques localitats a Catalunya (*Kosteletzkya pentacarpos*, *Spartina juncea*, *Cenchrus incertus*, ...). S'ha de remarcar l'interès micològic de les dunes i pinedes, així com l'algològic de les llacunes.

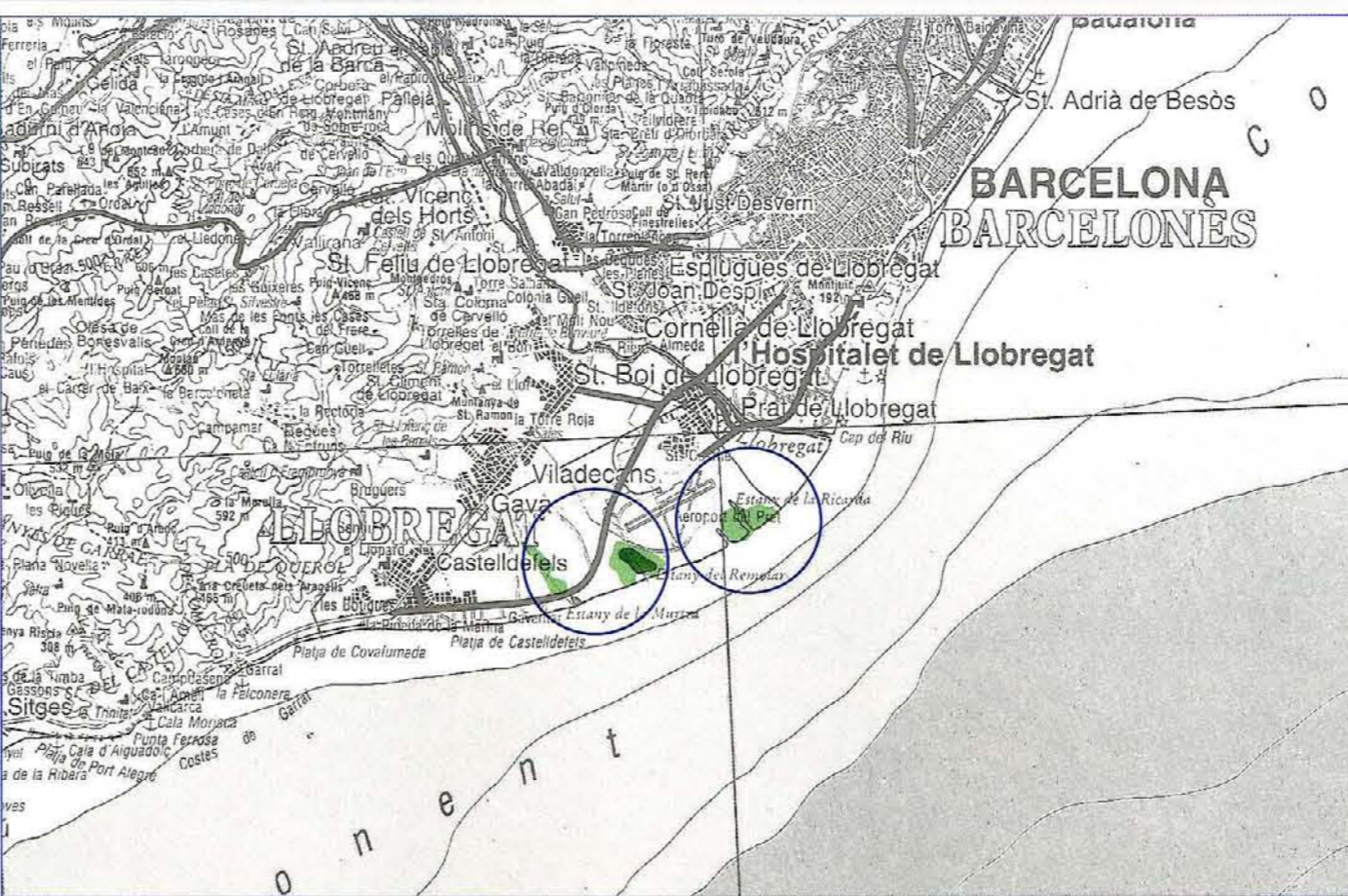
D'altra banda, cal destacar l'interès ornític dels ambients palustres del Delta del Llobregat, que conserva un conjunt de biòtops molt importants per l'avifauna (canyissars, masses d'aigua, ...). L'ornitofauna, tant de pas en les seves migracions estacionals, com sedentària i hivernant, presenta una notable diversitat. Són nombroses les espècies que hi han estat observades (305) amb importants poblacions nidificants d'anàtides i limícoles (algunes espècies presenten en aquest espai les poblacions amb més densitat a Catalunya). Ressalten algunes espècies molt fràgils, algunes d'elles en regressió, com el xoriguer (*Falco tinnunculus*), la fre-deluga (*Vanellus vanellus*), el xarxet (*Anas crecca*) o l'agró roig (*Ardea purpurea*), entre moltes altres.

Destaquen així mateix els densos poblaments litorals de sargantanes mediterrànies, com *Psammodromus hispanicus*. La fauna invertebrada de les aigües salabroses hi és molt ben representada, amb alguns elements destacables (diverses espècies de crustacis) constituents del plàncton. S'ha de remarcar també la singularitat, per la seva raresa, de diverses espècies d'invertebrats pròpies dels llocs secs i zones sorrenques: coleòpters (*Iberodorcadion suturale*, *Cicindela germanica sp catalaunica*), mol·luscs (*Ferussacia disparata*), lepidòpters (*Laelia coenosa*, ...), heteròpters (*Schidium tibbu*, *Poilitoxus siculus*, ...), etc.

Els biomes marins d'aquest espai són representants de les zones litorals amb fons de fang i sorra.

Finalment, cal assenyalar que el conjunt de les zones humides del Delta del Llobregat conserven encara una important mostra dels ecosistemes típics d'aquests ambients extremadament fràgils i molt malmesos, així com poc representats a casa nostra.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Sistema Mediterrani central litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

Comarca	Municipi	Superfície (ha)
Baix Llobregat, el	Prat de Llobregat, el	346,0
	Gavà	17,5
	Viladecans	164,4
Total		527,9

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
448

A.2. Delimitació

Espai format per les llacunes del Remolar, la Ricarda i la Murtra. Per a les dues primeres els límits concrets són els de les reserves naturals parcials de la Ricarda-Ca l'Arana i el Remolar-Filipines, a més de les respectives àrees d'influència, tal com són definides als annexos 1 i 2 del Decret 299/1988. La llacuna de la Murtra resta definida al nord pel camí dels Llanassos, el qual segueix fins trobar el camí de la Murtra després dels límits de la planta depuradora i l'autovia de Castelldefels; de l'autovia pren direcció nord-est per arribar a les corredores del baix i del mig Mestre, com també les dels Llanassos i la Murtra (en el límit dels t. m. de Gavà i Viladecans) per retrobar el punt inicial.

A.3. Superfície total
527,9 ha

A.4. El medi físic: síntesi

La zona humida actual del delta del Llobregat queda reduïda a unes poques llacunes, algunes d'elles profundament humanitzades i transformades. Les llacunes conserven una representació significativa de les unitats de paisatge natural de la plana deltaica. Les comunitats vegetals halòfiles, dels sòls temporalment inundats, i les helofítiques, de les vores dels estanyos litorals, caracteritzen el paisatge deltaic. L'ornitofauna, tant de pas en les seves migracions estacionals, com sedentària i hivernant, presenta una notable diversitat. Els biòtops litorals són poblats per una fauna típica d'aquests ambients mediterranis.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

El delta del Llobregat és el segon sistema deltaic en importància a Catalunya, després del delta de l'Ebre. El conjunt de l'àrea representa un model d'ecosistemes palustres molt rics, extremadament fràgils i molt malmesos, com també poc representats a casa nostra. Les llacunes i zones aigualoses litorals són enclavaments de gran interès i notable singularitat, que destaquen per l'especial diversitat biològica que presenten llurs sistemes naturals. Cal destacar la singularitat d'algunes espècies de la flora del litoral, com també de la fauna vertebrada i invertebrada. Sobresurt també l'especial interès ornític dels ambients palustres del delta del Llobregat, que conserva un conjunt de biòtops molt importants per l'avifauna: com també la singularitat de la fauna invertebrada dels sorral marítims.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl
Privada i pública.

b. Usos i aprofitaments
Recreatius. Secundàriament ramaders. Agrícoles.

c. Construccions i instal·lacions
Edificacions agrícoles. Camins. Tanca metàl·lica. Canals i recs.

d. Altres

A.7. Impactes actuals o previsibles

– Degradació i alteració del paisatge i dels sistemes naturals per l'assentament de nombroses infraestructures territorials que envolten l'espai, actuals o previsibles.
– Contaminació, eutrofització i salinització de les aigües. Caça furtiva.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic
Pla general metropolità (1976). El Remolar disposa d'un pla especial aprovat per la Corporació Metropolitana de Barcelona.

b. Espais naturals de protecció especial
Reserves naturals parcials de la Ricarda-Ca l'Arana i el Remolar-Filipines (Decret 299/1988).

c. Protecció de la fauna
Zones de seguretat de Viladecans i el Prat de Llobregat (Resolucions d'11.10.1984), i de Gavà (resolució de 17.1.1990).

d. Altres

– RIF
– Prohibició de la circulació motoritzada en determinats camins (Ordre de 9.11.1992).

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

– Fragilitat dels sistemes naturals dolç-aquífcoles; presència d'espècies vulnerables de la flora i fauna de les biocenosis litorals.
– Processos de salinització.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

– Les activitats antròpiques generen importants processos de contaminació i eutrofització de les aigües, que afecten la seva qualitat biològica.
– Forta pressió antròpica que comporta processos de degradació dels sistemes naturals.
– La ubicació de noves infraestructures acceleraria els processos de degradació del paisatge i dels sistemes naturals.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius
Espai fràgil de problemes complexos, on cal remarcar la forta pressió antròpica i els originats per les infraestructures territorials.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

L'aplicació de la normativa establerta pel Decret 299/1988 suposa un règim apropiat de protecció per als sistemes naturals del Remolar i la Ricarda. En el cas del Remolar, cal tenir també en compte les estrictes mesures de protecció establertes pel Pla especial.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La seva situació respecte a la conurbació barcelonina és un important factor negatiu envers la seva conservació. D'altra banda, cal remarcar l'elevat interès de l'espai atesos els potencials aprofitaments pedagògics.

B.6. Conclusions

Espai molt fràgil que es troba en un deficient estat de conservació. A tal efecte cal, mitjançant una aplicació especialment acurada de la reglamentació vigent, dur a terme les actuacions necessàries de regeneració i millora dels ecosistemes humits.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

L'espai podrà incorporar les zones humides de can Dimoni, els Reguerons, la Bassa del Prat, les Basses del Camp de Golf - pas de les Vaques, l'estany de la Podrida, els sistemes dunars del litoral del Prat i la pineda de can Camins, com també altres zones adjacents la protecció de les quals s'estimi necessària per a la salvaguarda de les àrees humides.

C.3. Actuacions preventives

– Avaluació prèviament l'impacte ambiental de possibles obres d'infraestructura, amb l'adopció d'entre les alternatives viables d'aquella amb impacte visual i ecològic més baix. Realitzar posteriorment les actuacions correctores adients. Consideració de tot l'àmbit de l'espai com a zona humida als efectes de l'article 11 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.
– Els programes anuals de gestió de les reserves naturals parcials (article 29 de la Llei 12/1985) hauran de definir les actuacions adients d'acord amb els objectius dels espais protegits i, en especial hauran de preveure les actuacions necessàries de regeneració i millora de les zones humides, tal com estableix l'article 2.3, del Decret 299/1988.
– Executar prioritàriament les provisions que faci el Pla zonal de sanejament de les aigües de la zona 5, en aquells aspectes adreçats a la millora de la qualitat de les aigües i protecció de l'entorn.
– Promoure l'adopció de les mesures necessàries contra els processos de salinització i regressió del litoral.
– Promoure la redacció de plans d'ordenació d'extracció d'aigües.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora següents: *Kosteletzkya pentacarpos*, *Spartina juncea* i *Cenchrus incertus*, així com de la fauna invertebrada: *Iberodorcadion suturale*, *Cicindela germanica ssp. catalaunica* i *Ferussacia disparata*.

Subunitat de gran extensió compresa entre els rius Llobregat i l'Ebre. En un primer tram manté la mateixa estructura que el sistema Septentrional: la serralada Pre-litoral se separa de la Litoral per la depressió Pre-litoral del Vallès-Penedès. Aquesta estructura desapareix, a partir del Baix Penedès, on el sistema Mediterrani resta format solament per la serra Pre-litoral amb cims que assoleixen els 1.000 m i la plana Litoral més o menys eixamplada i accidentada.

En funció de les característiques fisiogràfiques, es poden distingir dos sectors dins d'aquesta subunitat: el de les serres Pre-litorals i el de les planes litorals. Les serres Pre-litorals, orientades de nord-est a sud-oest, comprenen les cubetes de Móra i Montblanc, i la depressió intermèdia del Penedès. D'altra banda, les planes litorals comprenen el Camp de Tarragona i els espais litorals d'aquest sector de costa catalana.

La subunitat Pre-litoral acull una notable diversitat, tant a nivell de la gea com de la vegetació i de la fauna. Els substrats calcaris dominen en gran part del territori, tot i la presència d'àrees silícies importants a Prades i al Priorat. El bioclima predominant és el de tipus mediterrani xerotèric, amb un eixut estival manifest, però esdevé de tipus axeromèric, més fresc i plujós en ascendir a muntanya. El paisatge mediterrani domina arreu, país de l'alzinar i de les màquies litorals, que es caracteritza per la gran extensió de les pinedes. Amb l'excepció d'importants àrees submediterrànies als nivells superiors de les muntanyes.

La xarxa del PEIN considera un total de vint-i-un espais naturals representatius de la notable diversitat del territori.

Sector serra pre-litoral

Sector que comprèn els espais naturals de la serra Pre-litoral catalana, situats al llarg de més de 100 Km entre el riu Llobregat i el riu Ebre. La serra Pre-litoral, en aquest sector, és formada per un conjunt muntanyós més o menys homogeni i paral·lel a la costa, que fa veïnatge amb la Depressió Central.

El paisatge d'aquestes muntanyes és predominantment mediterrani, però a les muntanyes més altes per sobre dels 900-1.000 m apareixen importants àrees de caràcter submediterrani. Així, el domini dels alzinars (*Quercetum ilicis galloprovinciale* i *Quercetum mediterraneo-montanum*) ocupa la major part del territori, amb excepció de les parts més altes de les muntanyes i de les cubetes o terres més interiors on cedeix el lloc al carrascar (*Quercetum rotundifoliae*). En aquest país dels alzinars, en indrets de sòls molt pobres i especialment secs dominen les bosquines de pi blanc, de gran significació en el paisatge actual. La vegetació submediterrània és representada per les rouredes seques de roure de fulla petita i de roure martinenc (*Violo-Quercetum fagineae* i *Buxo-Quercetum pubescentis*) i molt localitzades les rouredes de roure reboll (*Cephalanthero-Quercetum pyrenaicae*) i les pinedes subhúmedes de pi roig (*Deschampsio-Pinion*).

El sector Pre-litoral acull un total de quinze espais naturals, situats entre Montserrat i la serra de Cardó. Tots ells, amb l'excepció de l'Albereda de Santes Creus i Saburella, a la conca del Gaià, constitueixen unitats de relleu perfectament definides.

D'entre els espais considerats en la xarxa del Pla, el de les Muntanyes de Prades destaca a un primer nivell, per ésser el més representatiu de la diversitat i singularitat del sector.

Els altres espais considerats són una mostra representativa dels diversos paisatges que acullen els valors naturals més significatius de les terres pre-litorals. L'espai de Montserrat, per la singularitat del seu relleu, i la diversitat biològica que acull, és un massís de característiques úniques i d'especial significat per a Catalunya. L'espai de Roques Blanques, perllongació del de Montserrat, es diferencia d'aquest per la vegetació silicícola que creix sobre els seus relleus triàsics. La serra d'Ancosa-Montagut és un espai predominantment planer que conserva un paisatge natural que presenta l'interès de constituir la transició entre el dels altiplans centrals i les serres pre-litorals. L'espai del Montmell és una singularitat geològica d'especial interès paisatgístic. Els espais de Saburella i Albereda de Santes Creus a les rodalies del riu Gaià són remarcables; el primer d'ells, pels elements de la fauna ornitològica que presenta i el segon, per constituir una excepcional mostra dels boscos de ribera meridional. L'espai del Tossal Gros de Miramar acull un paisatge natural ben conservat dins un territori sotmès a una forta activitat antròpica. La Serra del Montsant constitueix un espai que, gràcies al seu aïllament orogràfic, conté sistemes naturals rics i diversos, amb nombroses espècies de la flora i de la fauna rares a Catalunya. Els espais de la Mare de Déu de la Roca i de les Serres de Pradell-l'Argentera, amb els característics relleus triàsics, constitueixen el primer d'ells un indret d'especial interès criptogàmic i el segon conserva una vegetació silicícola mediterrània i poblaments faunístics de notable interès. El conjunt orogràfic de la Serra de Llaberia-Collejou és un espai que acull una notable diversitat de paisatges vegetals mediterranis i submediterranis, alhora que els hàbitats rupícoles i especialment les nombroses cavitats sub-

terrànies presenten elements faunístics endèmics i únics a les terres mediterrànies. L'espai de les Muntanyes de Tivissa i Vandellòs està format per dues àrees de relleu definides, amb una especial diversitat ornitològica pròpia de les muntanyes mediterrànies meridionals. Per últim, l'espai de les Serres de Cardó-el Boix, d'indubtable interès paisatgístic, constitueix un nucli orogràfic aïllat i en part ben conservat, que presenta la particularitat de constituir un espai de transició amb el de les serres pre-litorals meridionals.

Sector plana litoral

Sector litoral que comprèn les planes, els costers litorals, i la línia de costa, entre el Baix Penedès i el Baix Ebre. Al sud de les serres litorals del Garraf-l'Ordal i al peu dels contraforts litorals s'estén una plana més o menys manifesta. Els espais naturals d'aquesta plana poden individualitzar-se i separar-se perfectament de la resta d'espais de la subunitat.

Ateses les característiques fisiogràfiques del sector, encara podríem dividir el territori en dues parts separades pels costers de les muntanyes de Vandellòs, al coll de Balaguer. Al nord, quedaria pròpiament el Camp de Tarragona, formant una plana força extensa originada per les terrasses fluvials dels torrents que la solquen i només interrompuda per alguns costers calcaris que penetren com a digitacions en la plana. La línia litoral d'aquestes planes és formada per extenses platges sorrenques, només interrompudes per alguns accidents (punta de la Móra, cap de Salou ...) de poca rellevància. En la resta del territori, al sud del coll de Balaguer, les planes perden importància (excepte la plana de Sant Jordi) i els costers litorals formen una costa més o menys alta només tallada per petites cales sorrenques o codoloses que entren en contacte directe amb les grans platges sorrenques del delta de l'Ebre.

En direcció nord-sud existeix un cert gradient climàtic. D'un clima xerotèric marítim de caràcter subhúmit al nord es passa progressivament a un clima subàrid més al sud que es tradueix en una manifesta variació ecològica.

En el paisatge d'aquest sector, plenament mediterrani, cal distingir les planes i els costers litorals de la estreta faixa de la línia de costa. La vegetació de les planes litorals es reparteixen entre els dominis de l'alzinar típic (*Quercetum ilicis galloprovinciale*), sobre sòls profunds, i la màquia litoral (*Quercus-Lentiscetum*) o pinedes calcícoles, sobre sòls en crosta molt més secs. El paisatge actual és transformat en grans planes de conreus de secà, on la vegetació natural, representa principalment per les brolles calcícoles i les pinedes de pi blanc, només ocupa petites extensions. Per altra banda, en la línia de costa predominen les màquies litorals que hi fan de clímax damunt els sòls de crosta i damunt els sòls càrstics i secs, però els sòls profunds almenys de la part septentrional encara poden dur un alzinar amb carrasques (*Quercetum ilicis galloprovinciale junipero-queretosum rotundifoliae*). Cal considerar, en els ambients especials del litoral, el desenvolupament d'algunes comunitats permanents rupícoles, psamòfiles o més fragmentàriament hidròfiles a les zones humides.

La xarxa d'espais del PEIN considera set espais naturals representatius de la diversitat de paisatges del sector litoral. Cal considerar, però, que no totes les unitats de vegetació hi són ben representades, ja que la profunda

transformació d'aquestes terres ha modificat el paisatge natural, de manera que resten alguns fragments de vegetació relictual de petites dimensions no tinguts en compte. Tot i no existir un únic espai, prou representatiu de la diversitat del sector, s'ha de considerar la Platja de Torredembarra com una mostra significativa de la costa plana i sorrenca amb petites llacunes litorals que acullen una notable diversitat biològica i el Cap de Santes Creus com l'espai més representatiu dels biomes marins i terrestres de la costa rocosa situada a la part més meridional del sector. Els altres cinc espais destaquen per la seva excepcional singularitat i representativitat d'ecosistemes sovint molt fràgils. El petit espai de la Desembocadura del Gaià conserva fragments de la vegetació natural del curs baix d'un riu mediterrani. El tram de costa comprès entre el Tamarit i la Punta de la Móra és un espai que presenta l'interès d'ésser l'única mostra actual sencera de la costa catalana meridional que conserva les comunitats forestals costaneres. El reduït espai de la Sèquia Major presenta elements de fauna singulars i escassos al litoral català.

La Rojala-Platja del Torn és un espai de transició amb una bona mostra de la zonació de la vegetació dels costers litorals. En el límit amb l'anterior espai la Plana de Sant Jordi mostra comunitats vegetals mediterrànies amb afinitats de notable interès.

Montserrat

Sistema mediterrani central
pre-litoral
Sector serra pre-litoral

Unitat de relleu notament definida entre les terres planes de les depressions Pre-litoral i Central. Massís constituït pels sediments proximals, bàsicament conglomerats, d'un ventall deltaic situat a una vora de la conca de l'Ebre, que es desenvoluparen durant l'eocè superior i l'oligocè inferior. Els processos d'erosió han donat lloc a l'actual massís i a una original morfologia que per si sola constitueix una excepcional singularitat, que ha rebut el nom de "relleu montserratí". La desigual resistència dels materials a l'erosió ha produït uns relleus on alternen els potents conglomerats de les parts més enlairades amb els replans ondulats d'argiles i margues, més freqüents a la base de la muntanya. La densa xarxa de fractures de la massa conglomeràtica ha permès la formació dels característics blocs i monòlits prismàtics, amb espectaculars cingles. Afavorides per la circulació d'aigües en aquests materials, són molt freqüents les formes de carstificació, com les coves i els avencs.

La particular complexitat geomorfològica dels massís determina l'existència de microclimes molt diversos en un espai reduït i una important heterogeneïtat del paisatge vegetal, reflectida en la diversitat dels poblaments faunístics. Per aquesta raó, Montserrat és un dels espais naturals més rics i característics de les serres Pre-Litorals catalanes. Per la seva situació aproximadament al centre del sistema Mediterrani, és un bon representant del caràcter septentrional i central.

El paisatge predominant al massís és el de caràcter mediterrani, enriquit en algunes àrees per comunitats vegetals submediterrànies de significació especial. Les parts més baixes del massís es caracteritzen per les brolles calcícoles de romani i bruc d'hivern (*Erico-Thymeleetum tinctoriae*) i les pinedes de pi blanc. Resten però, encara, alguns alzinars densos alternant amb les masses de conglomerats, alzinar litoral amb marfull (*Quercetum ilicis galloprovinciale*) i a les obagues per sobre dels 700 m, alzinar amb boix (*Quercetum ilicis galloprovinciale viburnetosum lantanae*). L'alzinar muntanyenc (*Quercetum mediterraneo-montanum*) apareix als nivells superiors per sobre dels 1.000 m. Les canals i fondalades humides de l'obaga presenten un interès especial ja que, per les seves peculiars característiques microclimàtiques, hi viuen algunes comunitats vegetals pròpies dels indrets més frescos i humits. Aquest és el cas de les pinedes de pinassa i dels petits fragments de vegetació caducifòlia que fan la transició vers l'alzinar. Són nombroses les espècies que es refugien en aquest ambient on algunes d'elles assoleixen llur límit meridional de distribució: roure martinenc (*Quercus humilis*), blada (*Acer opalus*), auró blanc (*Acer campestre*), avellaner (*Corylus avellana*), tell (*Tilia platyphyllos*), moixeres (*Sorbus aria*, *Sorbus torminalis*, *Sorbus domestica*), cornera (*Cotoneaster integerrimus*), etc. Un especial interès presenten les bosquines de caducifòlia amb teixos (*Taxus baccata*), localitzades a les canals de la cara nord. Les grans superfícies d'aïllaments roco-

sos permeten el desenvolupament d'una rica i singular vegetació rupícola -comunitats comofitiques i casmofitiques algunes d'elles d'afinitat pirinenca com la comunitat de corona de rei (*Saxifragetum catalaunicae*), i d'altres típicament mediterrànies o de la muntanya mediterrània, com els gramenets d'anyol i festuques de les roques humides (*Conopodium-Seslerietum elegantissimae*). Cal assenyalar la singularitat florística del massís, bé per la raresa o caràcter endèmic d'algunes plantes o bé per constituir una localitat extrema de la seva àrea de distribució (*Saxifraga callosa* ssp. *catalaunica*, *Erodium rupestre*, ...).

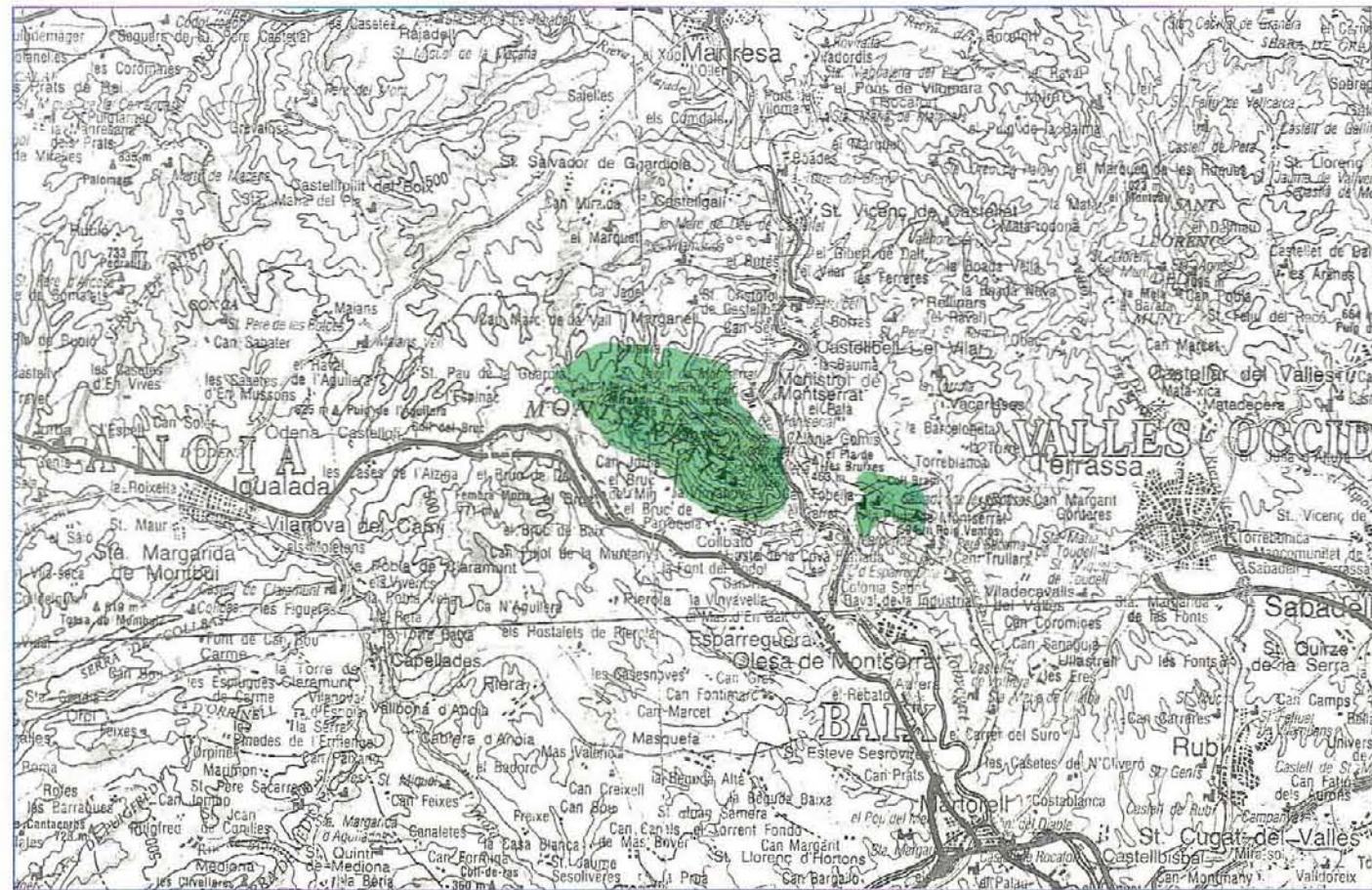
La notable riquesa de biòtops reunits en aquest espai, permet la coexistència de poblaments faunístics molt rics i diversos. Predomina l'element mediterrani enriquit per importants introgressions centreuropees o d'altres de més meridionals. Els ambients rupícoles acullen els hàbitats faunístics més rellevants de Montserrat. Així, els cingles conglomeràtics són molt rics en ocells -àguila cuabarrada (*Hieratus fasciatus*), duc (*Bubo bubo*), pela-roques (*Trichodroma muraria*), ...-. Les coves i avencs sostenen poblaments importants de quiropters de passada i de tardor o diversos grups d'invertebrats associats a la vida cavernícola (coleòpters del gènere *Troglocharinus*, aràcnids endèmics com *Tegenaria racovitzai*). Destaquen així mateix d'altres grups d'invertebrats com els mol·luscs, amb diverses espècies d'heteròpters. Els hàbitats arbrats, així com els complexos forestals de les parts inferiors en contacte amb els conreus, són poblats per diverses espècies característiques dels boscos mediterranis.

Dins aquest espai també s'inclou l'àrea de Puig Ventós i Sant Salvador de les Espases. En conjunt aquesta zona presenta moltes semblances amb el proper massís de Montserrat, tot i constituir un element singular situat al marge esquerre del Llobregat.

Puig Ventós constitueix una singularitat geològica destacable, amb un relleu molt trencat format per potents cingleres. És una muntanya biogeogràficament mediterrània, on pràcticament la totalitat del territori pertany al domini de l'alzinar litoral, només amb algunes penetracions submediterrànies als fondals. Sovint, però, l'alzinar ha estat molt malmès i en gran part substituït per brolles calcícoles acompanyades per pi blanc. El paisatge actual es caracteritza per les pinedes, que junt amb les brolles i joncades ocupen antics conreus.

Pel seu interès geològic, biològic i paisatgístic, queda suficientment justificada la inclusió de Montserrat en el PEIN. En general cal destacar llur representativitat d'una àmplia diversitat d'ecosistemes mediterranis, així com l'exclusiva singularitat del massís, d'especial significat per a Catalunya.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

Ancià, el	Bruc, el	1.223,3
Total		1.223,3
Bages, el	Marganell	813,1
Monistrol de Montserrat		600,0
Total		1.413,1
Baix Llobregat, el	Collbató	993,6
Olesa de Montserrat		260,0
Total		1.253,6
Vallès Occidental, el	Vacarisses	102,5
Total		102,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
391 - 392

A.2. Delimitació

Els límits són els descrits en la declaració de Parc Natural de Montserrat (Decret 59/1987). Inclou així mateix, a l'esquerra del riu Llobregat el nucli orogràfic de Puig Ventós-Sant Salvador de les Espases.

A.3. Superfície total
3.992,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Unitat de relleu notament definida entre les terres planes de les depressions pre-litoral i central. Massís constituït per roques d'origen sedimentari, principalment conglomerats, d'edat eocènica amb espectaculars i característics relleus -rollous montserratins-. El paisatge predominant al massís és el de caràcter mediterrani, enriquit en algunes àrees per comunitats submediterrànies de significació especial. Les grans superfícies d'aïllaments rocosos permeten el desenvolupament d'una vegetació rupícola rica i singular. A l'espai predomina l'element faunístic mediterrani enriquit per importants introgressions centreuropees o d'altres de més meridionals.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai de relleus originals que constitueixen una excepcional singularitat geològica, i no tan sols a nivell de Catalunya sinó també a nivell mundial. La particular complexitat geomorfològica del massís determina l'existència de microclimes molt diversos en un espai reduït i així una important heterogeneïtat del paisatge vegetal, reflectida també en la diversitat dels poblaments faunístics. En general, cal destacar que és representativa d'una àmplia diversitat d'ecosistemes mediterranis, i que gaudeixen d'una exclusiva singularitat, d'especial significat per a Catalunya.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl
Aproximadament la meitat de l'espai és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments
Silvícoles. Turístics i recreatius. Agrícoles. Serveis.

c. Construccions i instal·lacions

Carreteres i vials de muntanya. Transports per cable i ferrocarril. Masies i d'altres edificacions disperses.

d. Altres

Conjunt patrimonial de notable interès històrico-artístic. Monestir de Montserrat.

A.7. Impactes actuals o previsibles

Processos erosius i degradació dels sistemes naturals com a conseqüència dels incendis forestals.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic.

Collbató i Vacarisses tenen pla general. El Bruc, Monistrol de Montserrat i Olesa de Montserrat tenen normes subsidiàries. El Pla especial del Parc Natural aprovat definitivament l'any 1988 (D.O.G.C. 2.5.1988).

b. Espais naturals de protecció especial

Parc Natural de Montserrat i Reserva Natural (Decret 59/1987).

c. Protecció de la fauna

Zona de caça controlada de Montserrat (Resolucions de 10.2.1984 i 27.11.1987).

d. Altres

Existeix un patronat, creat l'any 1950 (Decret Llei de 16.10.1950), al qual correspon la gestió del Parc Natural. Posteriorment ha estat modificat per la Llei 10/1989 de 10 de juliol. Paratge pintoresc (Decret de 24.4.1975). CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Massís singular que presenta formacions geològiques i comunitats vegetals vulnerables.
- Comunitats vegetals mediterrànies altament inflamables i amb un alt risc d'incendi forestal.
- Vulnerabilitat de determinades espècies de la flora i fauna endèmiques o rares.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- L'elevada freqüentació del massís comporta importants efectes de degradació sobre el paisatge i els ecosistemes.
- Processos d'urbanització del peu de la muntanya que han generat impactes negatius.
- Problemes d'erosió i de degradació de la vegetació, especialment en els vessants amb fort pendent.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb problemes centrats en l'alt risc d'incendi i en l'elevada freqüentació antròpica.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Les proteccions legals descrites a A.8. són adequades, per bé que és necessari concretar i desenvolupar l'ordenació i la reglamentació de l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La peculiar complexitat orogràfica afavoreix la conservació de l'espai.

B.6. Conclusions

Espai singular, bàsic dins de la xarxa del PEIN que en l'actualitat mostra en certs indrets del massís ecosistemes en un bon estat de conservació, tot i que bona part del massís ha estat afectat pels incendis recents. Les modalitats d'especial protecció atorgades han de permetre la recuperació íntegra dels valors naturals del massís. Tanmateix, cal assegurar un règim adequat per a l'entorn de l'espai, tal com preveu el Decret 59/1987 i desenvolupar-ne normativament el contingut. Així mateix, cal completar el règim general del PEIN amb determinacions de caràcter particular.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

- Atès el caràcter silvícola d'aquest espai, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, s'ha d'impulsar, amb caràcter prioritari la redacció de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestals.
- Promoure la inclusió de les bosquines mixtes de caducifòlia amb teixos, en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.
- Ateses les característiques d'ús recreatiu de l'espai, promoure la creació i adequació d'àrees forestals recreatives.
- Executar el Pla especial del Parc Natural.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora següents: *Saxifraga callosa* ssp. *catalaunica*, *Erodium rupestre* i *Campanula speciosa* ssp. *affinis*; i, pel que fa a la fauna invertebrada, totes les espècies de coleòpters del gènere *Troglocharinus*, *Tegenaria racovitzai* i *Xeroplexa montserratensis*.

Roques Blanques

Sistema Mediterrani central pre-litoral
Sector serra pre-litoral

Petit espai natural que constitueix una prolongació vers a ponent del massís de Montserrat, format per una vall estreta i tancada, encerclada per les muntanyes del Bruc i de la Fembra Morta, i constituïda bàsicament per materials paleozoics.

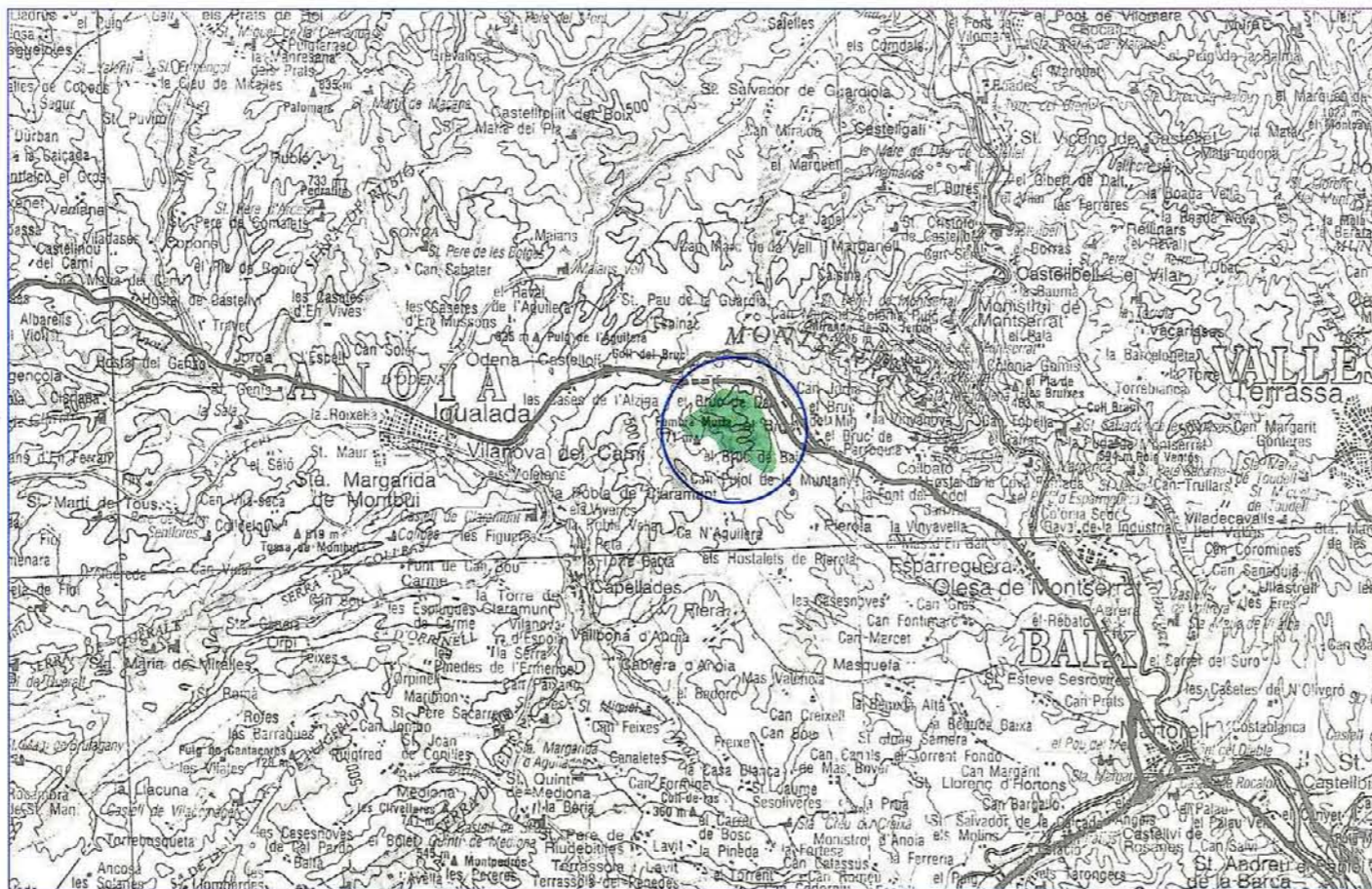
Tot i la proximitat de Montserrat, la presència d'un substrat silici, sense carbonats, i una situació estructural ben distinta, determinen algunes peculiaritats del paisatge d'aquest territori.

El paisatge de Roques Blanques és format per un mosaic complex d'unitats de vegetació, algunes d'elles d'especial interès per llurs valors naturals. Els penya-segats de la vall són un exponent de la riquesa florística de l'espai, on cal destacar les comunitats casmofíliques i silicòcoles de falgueres i crespínells (*Cheilanthes fragrantis-marantinae*), molt rares a Catalunya, pròpies de les contrades mediterrànies marítimes. Les comunitats rupícules esguarden algunes espècies, especialment termòfiles, de caràcter excepcional per a la flora catalana. La singularitat florística d'aquest espai també es manifesta als vessants assolats de la Fembra Morta on juguen un paper important les broilles silicòcoles d'estepes i bruc boal (*Cisto-Sarothamnium catalaunicum*), caracteritzades per l'abundància d'una lleguminosa molt rara a la flora catalana, *Adenocarpus telonensis*. Així mateix cal ressaltar la notable diversitat de la flora líquenològica i micològica.

En alguns fondals i obagues més inaccessibles resten fragments d'alzinars ben constituïts, així com boscos de ribera amb retalls de gatelles, testimonis del paisatge primitiu d'aquest territori que ha estat intensament transformat per l'acció antròpica.

La fauna d'aquest espai és de les mateixes característiques que en l'anterior, tot constituint ambdós un sistema continu de gran interès. Els lepidòpters presenten un especial interès tant per la diversitat com per la singularitat d'algunes espècies.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Anoia, l'	Bruc, el	342,5
	Els Hostalets de Pierola	160,0
	Total	502,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

391

A.2. Delimitació

Espai que envolta la riera de Pierola; el límit tanca la vall per la Fembra Morta, can Pujol de la Muntanya i les rodalies de l'accés al Tünel del Bruc.

A.3. Superfície total

502,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petit espai natural que constitueix una prolongació vers ponent del massís de Montserrat. És format per una vall estreta i tancada, encerclada per les muntanyes del Bruc i de la Fembra Morta, constituïda bàsicament per materials paleozoics. El paisatge de Roques Blanques és format per un mosaic complex d'unitats de vegetació, algunes d'elles d'especial interès per llurs valors naturals -alzinars, broilles silicòcoles d'estepes i bruc boal, pinedes, gatelles, etc.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Tot i la proximitat de Montserrat, la presència d'un substrat silici, sense carbonats, i una situació estructural ben distinta determinen algunes peculiaritats del paisatge d'aquest territori. Els penya-segats triàsics de la vall són un exponent de la riquesa florística de l'espai, on cal destacar les comunitats de falgueres i crespínells, pròpies de les contrades mediterrànies, molt rares a Catalunya.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Privada.

b. Usos i aprofitaments

Agrícoles i silvícoles.

c. Construccions i instal·lacions.

Diverses pistes forestals. Algunes masies aïllades.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

El Bruc i els Hostalets de Pierola tenen normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Penya-segats triàsics amb materials fàcilment erosionables.
- Comunitats i espècies vegetals rupícules vulnerables.
- Comunitats vegetals mediterrànies amb un alt risc d'incendis forestals estivals.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

En l'actualitat no es presenten problemes significatius.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb penya-segats i comunitats vegetals vulnerables.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai en un bon estat de conservació, que conserva ecosistemes molt vulnerables. Cal completar i homogeneïtzar el règim urbanístic.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

El Pla especial que estableixi la delimitació definitiva de l'espai, o, si escau, unes normes especials redactades de conformitat amb el que preveu l'art. 78.3 del Reglament de la Llei del sòl, ha de contenir les disposicions necessàries per a homogeneïtzar i completar el règim urbanístic a l'interior de l'espai.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora següents: *Notholaena marantinae* i *Adenocarpus telonensis*.

Ancosa-Montagut

Sistema Mediterrani central pre-litoral

Sector serra pre-litoral

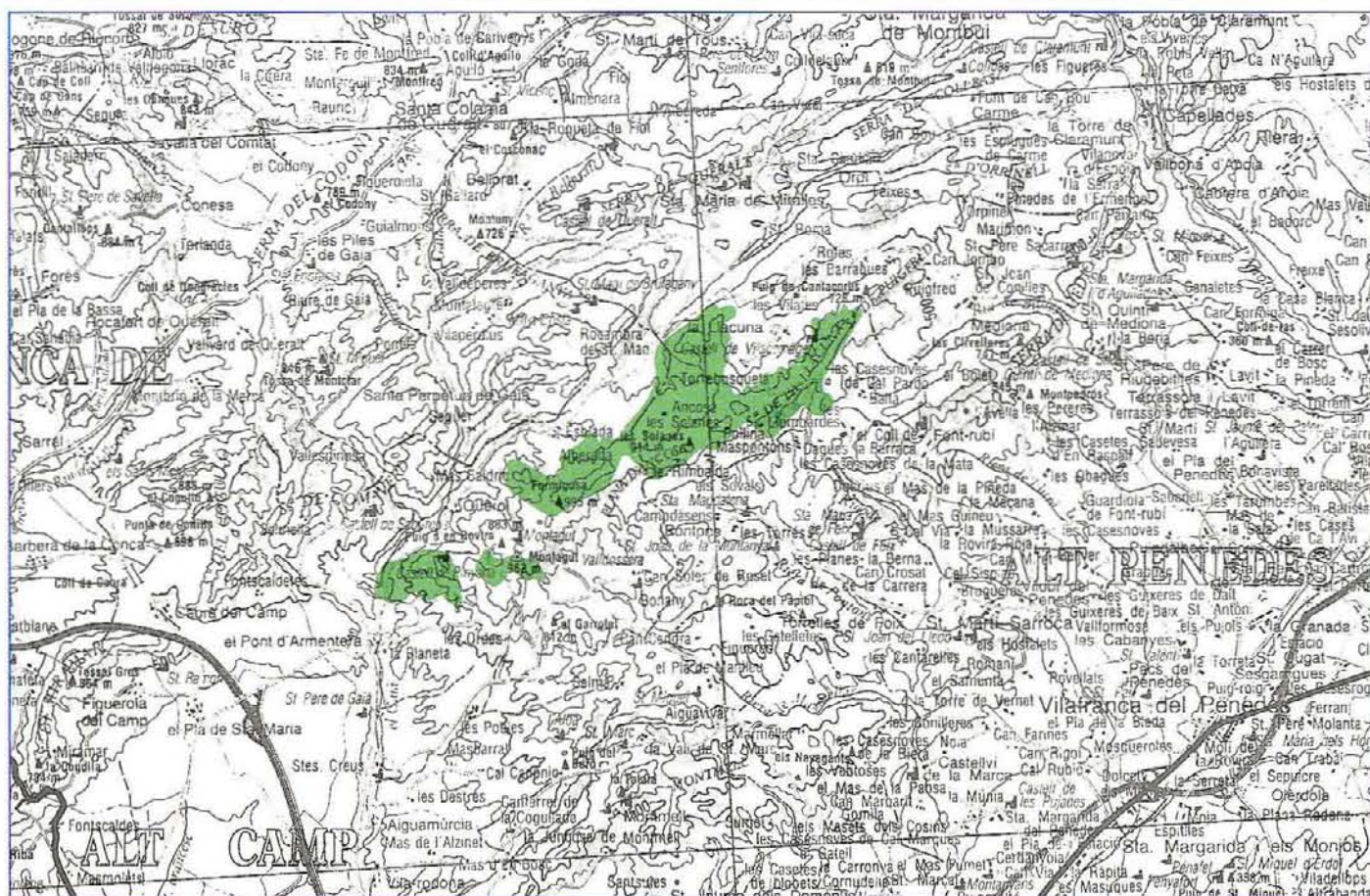
Conjunt orogràfic que presenta una alineació nord-est i sud-oest, plegat de falles en totes direccions. Constituint principalment per materials calcaris, forma part de l'anomenat Bloc del Galà. En aquest espai destaca la important presència de restes de paleosòls. És constituït per una alineació de muntanyes que separa les comarques de l'Anoia i de l'Alt Penedès, amb un conjunt de cims i una extensa plana situada a l'extrem nord de la serra.

L'interès d'aquest espai rau bàsicament, en fer de transició entre el sistema Mediterrani central, unitat a la qual pertany, i la Depressió Central oriental. Aquesta peculiar situació geogràfica queda reflexada tant a nivell bioclimàtic com biogeogràfic, i és un exponent de la seva singularitat i diversitat. Així, existeix un contrast climàtic pronunciat entre els vessants septentrionals de la serra de tendència continental i els vessants meridionals de clima mediterrani. El paisatge vegetal també és un fidel reflex de la transició progressiva vers la continentalitat, i així la vegetació mediterrània marítima –alzinar litoral amb marfull (*Quercetum galloprovinciale*)– cedeix el lloc a una vegetació mediterrània continental –carrascar (*Quercetum rotundifoliae*)–. En els altiplans de la serra, els alzinars alternen amb alguns fragments de rouredes –roureda de roure de fulla petita (*Viola Quercetum fagineae*)– i pinedes submediterrànies –pinassa–, així com diverses comunitats secundàries –brolles, garrigues, boixedes, llistonars, fenassars, ...–. Per altra banda, el paisatge actual dels vessants de la serra és caracteritzat per la gran extensió de les pinedes de pi blanc, i puntualment per les bosquines d'altres pins.

La serra d'Ancosa presenta l'interès de reunir en un mateix espai junt amb els elements predominantment mediterranis alguns elements submediterranis propis de les terres més humides, com són per exemple les joncedes amb plantatge (*Plantagini-Aphyllantherum*). En realitat aquest espai constitueix un dels límits meridionals a Catalunya de la distribució de diversos elements submediterranis.

La fauna d'aquest espai es caracteritza pel predomini dels elements mediterranis, amb algunes espècies d'excel·lent interès com per exemple un coleòpter (*Sternocoelis durforti*) endèmic de la serra i de diverses espècies de mol·luscs (*Trissexodon quadrasi*, ...) i d'herpetòpters (*Orthotylus thymelaeae*, ...).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)		
Alt Camp, l'	Querol	2.460,0
	Total	2.460,0
Anoia	Llacuna, la	2.185,0
	Total	2.185,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

418 - 419

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial el torrent d'Esblada aigües amunt fins al límit interprovincial, el qual límit no abandona fins a can Ramonet per arribar al km 32 de la carretera de la Llacuna a Sta. Coloma; d'ací el límit envolta la Llacuna i recorre tota la solana de la serra, sempre a prop del carener, fins trobar la zona de Formigosa on, en direcció oest, retorna al punt inicial. Inclou, així mateix, els nuclis de Montagut i els de Torreta-les Basses-les Poques.

A.3. Superfície total

4.645,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Conjunt orogràfic que presenta una alineació nord-est/sud-oest, plegat de falles en totes direccions. Constituint principalment per materials calcaris forma part de l'anomenat Bloc del Galà. Existeix un contrast climàtic pronunciat entre els vessants septentrionals de la serra de tendència continental, i els vessants meridionals de clima mediterrani. El paisatge vegetal mostra la transició entre l'alzinar litoral i el carrascar. La fauna es caracteritza pel predomini absolut dels elements mediterranis.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'interès d'aquest espai rau bàsicament en fer de transició entre el sistema Mediterrani central i la Depressió Central oriental. Aquesta peculiar situació geogràfica queda reflectida tant a nivell bioclimàtic com biogeogràfic i és un exponent de la seva singularitat i diversitat. Així mateix, la serra d'Ancosa presenta l'interès de reunir en un mateix espai, juntament amb els elements predominants mediterranis, alguns elements submediterranis propis de les terres més humides. De la fauna, en destaca la singularitat de determinades espècies d'invertebrats, rars i endèmics.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. **Propietat del sòl**
Majoritàriament el sòl és de titularitat privada.

b. **Usos i aprofitaments**
Silvícoles i agrícoles. Ramaders. Turístics.

c. **Construccions i instal·lacions**
Masies disperses per tot l'espai. Carreteres i nombrosos vials de muntanya. Xarxes elèctriques.

d. **Altres**
Conjunts d'interès històric-artístic.

A.7. **Impactes actuals o previsibles**
No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. **Règim urbanístic**
La Llacuna i Querol tenen Normes Subsidiàries.

b. **Espais natural de protecció especial**
-

c. **Protecció de la fauna**
-

d. **Altres**
- CUP/RIF
- El Roure d'Ancosa és declarat arbre monumental (Ordre de 8.2.1990)

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Comunitats vegetals xerofíliques altament inflamables i amb un elevat risc d'incendis forestals estivals.
- Vulnerabilitat de determinades comunitats vegetals submediterrànies.
- Fragilitat d'algunes espècies de la fauna invertebrada cavernícola.

B.2. **Problemes derivats de l'activitat antròpica**
Força pressió antròpica perimetral que comporta una gran freqüentació amb processos de degradació.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius
Espai caracteritzat per l'actual risc d'incendi estival i per la forta pressió antròpica.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de protecció legal suficient. Cal completar-ne el règim urbanístic.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai en conjunt en un bon estat de conservació. Cal remarcar l'alt risc d'incendis forestals i l'existència d'alguns buits normatius.

C. Determinacions

C.1. **Críters per a la delimitació definitiva**
Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Críters de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Atès el caràcter silvícola d'aquest espai, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, s'ha d'impulsar amb caràcter prioritari la redacció de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestals.
- Ateses les característiques d'ús recreatiu de l'espai, promoure la creació i adequació d'una àrea forestal recreativa.
- El Pla especial que ha d'establir la delimitació definitiva de l'espai, contenir les determinacions necessàries per completar el règim urbanístic de protecció.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la fauna invertebrada següent: *Sternocoelis durforti*, *Trissexodon quadrasi*, *Orthotylus thymelaeae*.

Montmell, el

Sistema Mediterrani central pre-litoral Sector serra pre-litoral

Característica serra calcària del sistema Pre-litoral, situada a la part més meridional de l'anomenat Bloc del Gaià. La talaia del Montmell, que assoleix els 861 m, destaca per la seva posició com a façana davant la Mediterrània tot separant les comarques de l'Alt Camp i del Baix Penedès. L'espai és constituït per calcàries cretàctiques, dolomies juràsiques i algunes taques menys importants d'argiles triàsiques.

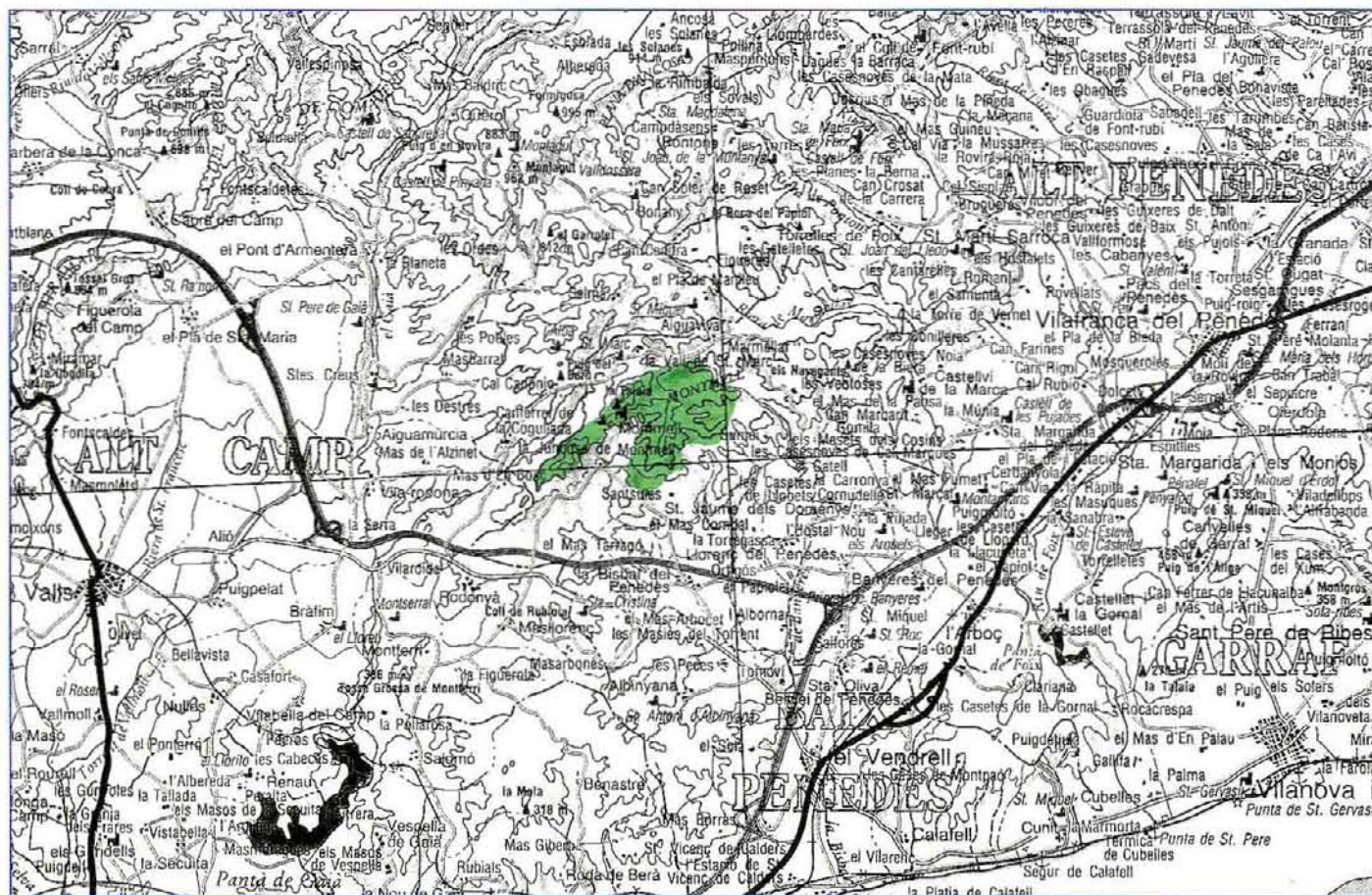
L'espai natural del Montmell, amb els seus relleus culminals de formes especials, resultat de l'erosió dels materials per les aigües d'esorrentia, constitueix una remarcable singularitat geològica d'especial interès paisatgístic, en la que destaca l'anticlinal buit de la Juncosa.

El paisatge totalment mediterrani d'aquest espai és integrat per un conjunt d'unitats ordenades bàsicament en funció de l'altitud i orografia de la serra. El Montmell estableix la transició entre les últimes irradiacions de la màquia litoral de garric i margalló (*Quercus-Lentiscetum*), localitzada als costers secs dels vessants marítics i l'alzinar litoral amb marfull (*Quercetum ilicis galloprovinciale*) de la resta del territori.

Els alzinars han estat profundament transformats i el paisatge actual és dominat per les brolles, garrigues i prats secs, així com per les pinedes de pi blanc. Cal però, destacar la presència d'alguns alzinars relictuals molt ben conservats, exclusivament refugiats als vessants obacs. La presència d'aquests alzinars, testimonis de la vegetació climàtica en un territori profundament degradat i especialment afectat pels incendis forestals, justifica per si sola la inclusió de l'espai en la xarxa del Pla.

La fauna d'aquest espai, característica de les serres pre-litorals, presenta uns elements predominantment mediterranis a tots els nivells. Malgrat ésser relativament empobrida pel que fa als grans predadors, algunes espècies hi són ben representades. Destaca la presència d'un mol·lusc endèmic de les fonts d'aquest territori, *Bythinella alonsoae*.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis) Superfícies (ha)

Baix Penedès, el	Montmell, el	1.400,0
Total		1.400,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000) 418 - 419 - 446 - 447

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial el km 13 de la carretera a can Ferrer, el límit segueix vers l'est per Vallfior, d'on gira vers el sud cap a la carretera de la Juncosa; d'ací segueix aquesta i després d'envoltar el poble i embolcallar la serra per Peralita es dirigeix de retorn al punt inicial tot seguint l'obaga de la serra del Montmell.

A.3. Superfície total 1.400,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Característica serra calcària del Sistema Pre-litoral situada a la part més meridional del Bloc de Gaià. La talaia del Montmell, que assoleix els 861 m d'altitud, destaca per la seva posició com a façana davant la Mediterrània. El paisatge és totalment mediterrani, entre les últimes irradiacions de la màquia litoral de garric i margalló i l'alzinar amb marfull. La fauna, característica de les serres pre-litorals, presenta uns elements predominantment mediterranis a tots els nivells.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'espai del Montmell constitueix una remarcable singularitat orogràfica d'especial interès paisatgístic. A part cal considerar també els valors de la vegetació, amb una bona mostra de les comunitats pròpies de l'alzinar litoral i amb enclavament relictuals pel bon estat de conservació d'alguns boscos hi destaca la presència d'algunes espècies singulars de la fauna invertebrada.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Aproximadament un 50% és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles i agrícoles. Ramaders.

c. Construccions i instal·lacions

Masies disperses i elements d'interès històrico-artístic.

d. Altres

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Montmell té pla general.

b. Espais naturals de protecció especial

c. Protecció de la fauna

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Comunitats vegetals xeròfiles altament inflamables amb un elevat risc d'incendi forestal.
- Vulnerabilitat d'alguns elements de la fauna invertebrada.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Forta pressió antròpica perimetral donada la intensa urbanització de segona residència que envolta el massís.
- Activitats extractives i abocadors situats a les parts externes perimetrals de l'espai.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai caracteritzat per l'elevat risc d'incendi i la forta pressió antròpica.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no assoleix el grau de protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La titularitat pública de bona part de l'espai n'afavoreix la protecció.

B.6. Conclusions

Espai en conjunt en un bon estat de conservació, en què cal remarcar l'elevat risc d'incendi. Cal solucionar algunes insuficiències de la reglamentació actual.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

L'espai podrà incloure el sector de l'ermita de Sant Marc, al terme municipal del Montmell.

C.3. Actuacions preventives

Ateses les característiques d'ús recreatiu per a la comarca d'un sector de l'espai, promoure la creació i adequació d'una àrea forestal recreativa.

C.4. Normes particulars

- D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, ha de tenir la consideració d'estrictament protegit en aquest espai el mol·lusc endèmic, *Bythinella alonsoae*.

- El planejament urbanístic i les disposicions específiques que estableixin els límits definitius d'aquest espai, determinen les normes i actuacions oportunes per a la protecció estricta i, si s'escau la restauració dels espais afectats per activitats extractives existents, abandonades o potencials.

Saburella

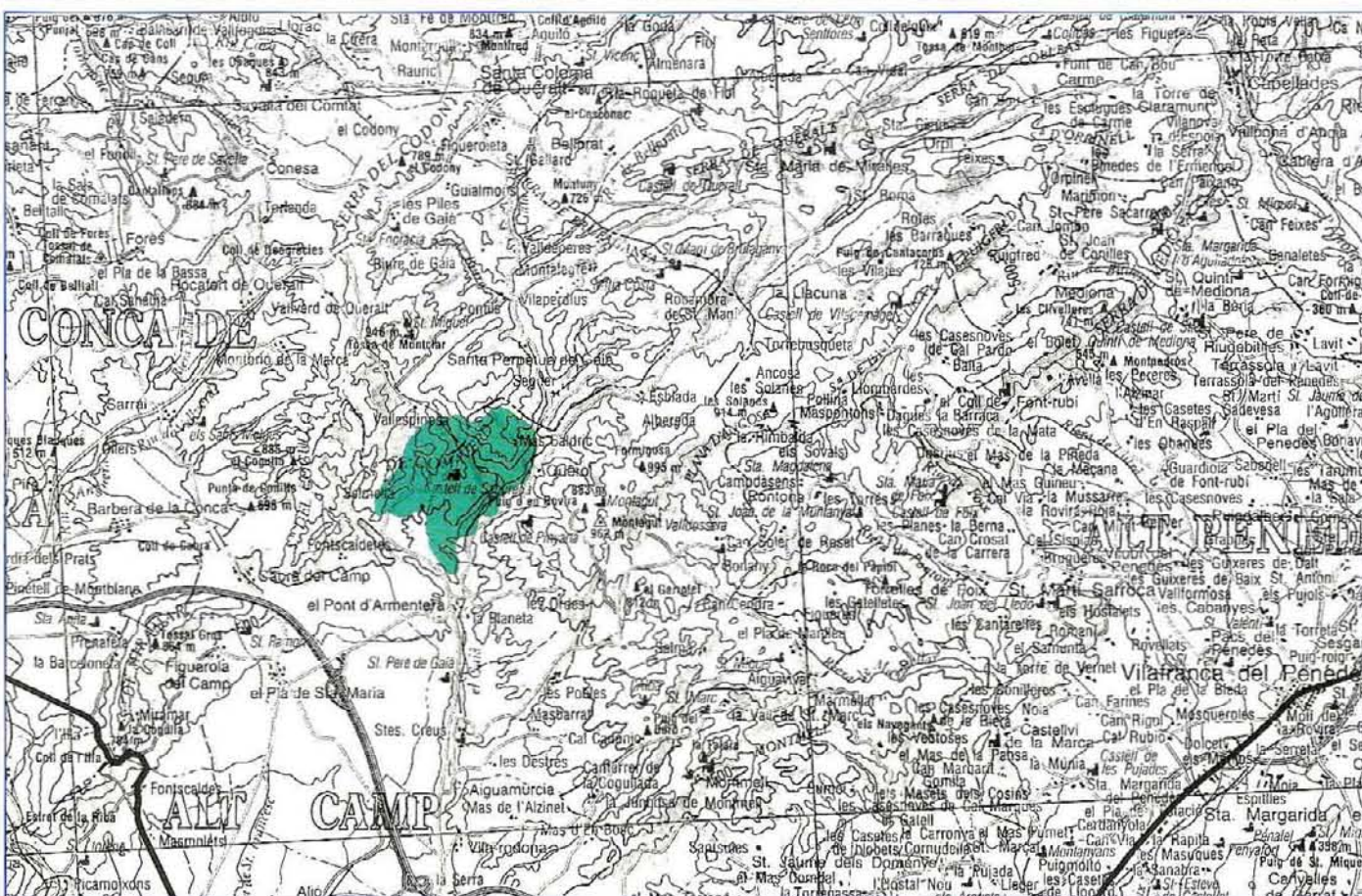
Sistema Mediterrani central pre-litoral Sector serra pre-litoral

Petit espai situat a la conca alta del Gaià, que com la plana d'Ancosa es caracteritza per constituir un territori de transició entre les serres pre-litorals i les conques centrals catalanes. Això queda perfectament reflectit en el paisatge vegetal, característic de les terres al límit entre el país del carrascar continental i de l'alzinar amb marfull litoral.

Aquest espai s'inclou en el PEIN pel seu interès faunístic, a l'acollir un gran nombre d'espècies de la fauna pròpia de les garrigues i rocams mediterranis. La zona es caracteritza per una presència humana reduïda, raó per la qual abunden el conill, la perdiu i els seus predators. A partir d'aquest espai, cap el nord-est desapareixen moltes espècies faunístiques de gran interès.

L'espai comprèn així mateix les fondalades del torrent de Vallespinosa, mostra del paisatge del domini de la roureda de roure de fulla petita (*Violo-Quercetum fagineae*) molt rica en espècies submediterrànies (*Amelanchier ovalis*, *Buxus sempervirens*, *Sorbus aria*, *Acer monspessulanum*, *Ilex aquifolium*, *Coronilla emerus*, ...), que contrasta amb el paisatge vegetal predominant de caràcter mediterrani. Cal remarcar que a l'entorn dels torrents d'aigua resten importants fragments de boscos de ribera, com l'omeda amb heura (*Hedera-Ulmetum minoris*), i d'altres comunitats vegetals pròpies dels ambients aigualosos de la Catalunya seca.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Alt Camp, l'	Pont d'Armentera, el	270,0
	Querol	102,5
	Total	372,5
Conca de Barberà, la	Pontils	320,0
	Total	320,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

418

A.2. Delimitació

Espai definit pel conjunt de Selmella, les Agulles i Cristià, tot formant part de la serra de Comaverd. El límit segueix el carener de Cristià; baixa vers Vallespinosa i remunta envers el serrat de Comadell. Des d'aquest punt baixa a trobar el riu Gaià per resseguir en direcció sud-oest tota la serra fins a la zona de Lllust i d'ací tornar al punt inicial.

A.3. Superfície total

892,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petit espai situat a la conca alta del Gaià, que a l'igual que la plana d'Ancosa es caracteritza per constituir un territori de transició entre les serres pre-litorals i les conques centrals catalanes. Això queda perfectament reflectit en el paisatge vegetal característic de les terres al límit entre el país del carrascar continental i de l'alzinar litoral.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Aquest espai s'inclou en el Pla pel seu interès faunístic, en acollir un gran nombre d'espècies de la fauna pròpia de les garrigues i rocams mediterranis, que desapareixen ràpidament a les terres veïnes vers el nord-est. L'espai conserva, així mateix, importants enclavaments de vegetació submediterrània del país de les rouredes de roure de fulla petita.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Privada.

b. Usos i aprofitaments

Silvícòles i ramaders.

c. Construccions i instal·lacions.

Castell de Saburella i diverses masies. Pistes forestals.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

El Pont d'Armentera i Querol tenen normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Comunitats vegetals xerofítiques amb elevat risc d'incendis forestals.
- Comunitats i espècies vegetals i animals vulnerables.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

L'espai no presenta problemes significatius.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai caracteritzat per un elevat risc d'incendi.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeixen figures de protecció legal que afectin l'àmbit d'aquest espai d'una manera significativa.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai en conjunt ben conservat, on cal remarcar l'elevat risc d'incendi. El règim derivat del PEIN resulta suficient en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

Promoure la inclusió de les bosques mixtes de caducifolis i boscos de ribera, en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.

C.4. Normes particulars

-

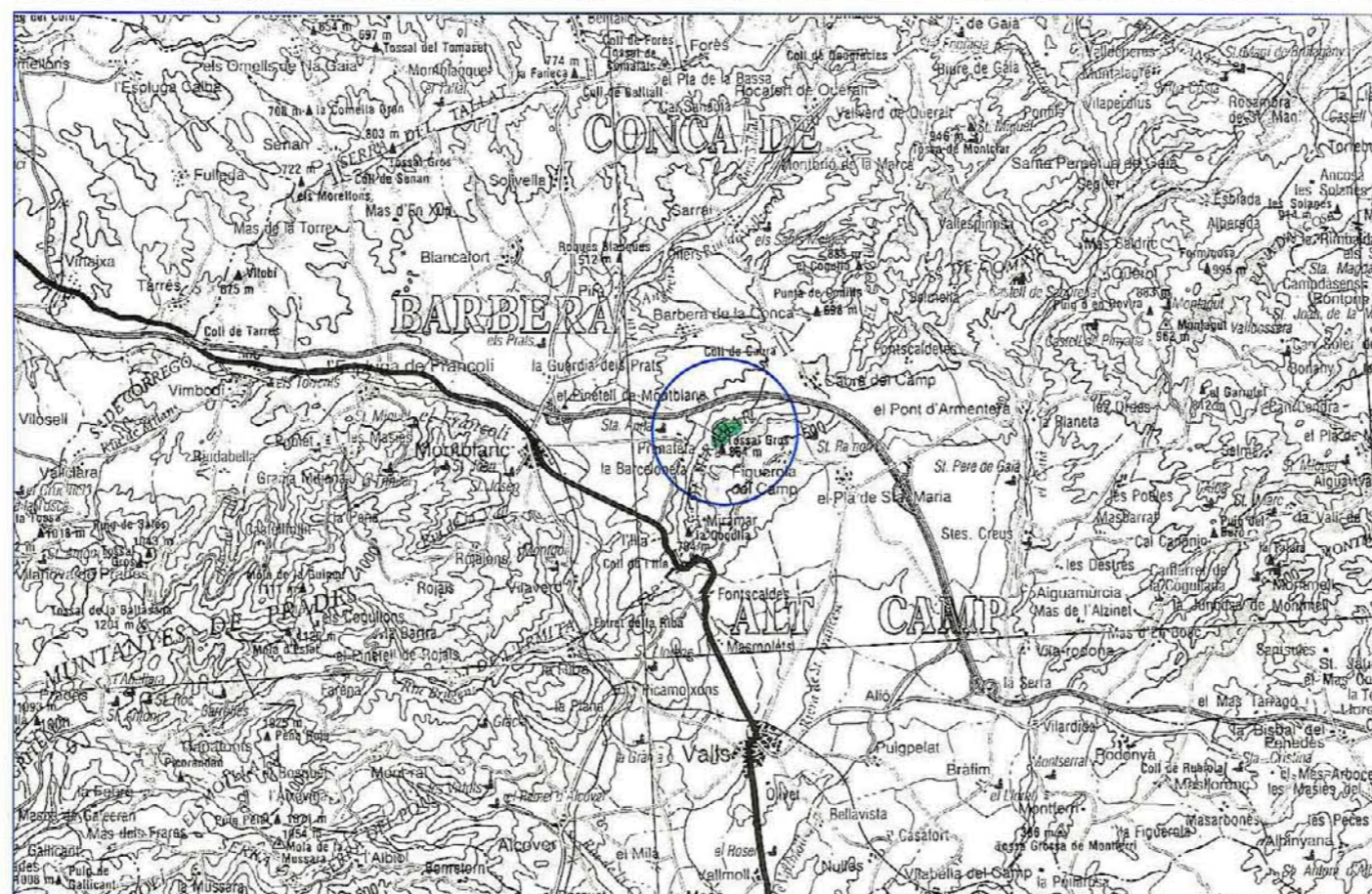
Tossal Gros de Miramar

Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector serra pre-litoral

Tossal que constitueix un relleu calcari diferenciat, entre els rius Francoi i Gaià. El paisatge vegetal d'aquest espai és una mostra típica de les comunitats secundàries i permanents del país de l'alzinar litoral.

La notable diversitat faunística d'aquest espai justifica la seva inclusió en el PEIN. Destaca la presència d'una ornitofauna ben desenvolupada i d'alguns rèptils de gran interès, com la bivia ibèrica (*Chalcides bedriagai*).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Alt Camp, l'	Figuerola del Camp	120,0
	Total	120,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

418

A.2. Delimitació

Aquest petit espai està delimitat per la cota 720 m i el límit del terme municipal de Figuerola del Camp que l'envolten.

A.3. Superfície total

120,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Tossal que constitueix un relleu calcari cobert en bona part per pinedes de pi blanc, diferenciat dels relleus propers i situat entre els rius Francoi i Gaià.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

La notable diversitat faunística d'aquest espai justifica la seva inclusió en el Pla. Destaca la presència d'una ornitofauna ben desenvolupada i d'alguns rèptils de gran interès com la bivia ibèrica, de caràcter meridional.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sol

Bona part de l'espai és de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles.

c. Construccions i instal·lacions

d. Altres

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Figuerola del Camp té delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Presència de comunitats vegetals mediterrànies amb un elevat risc d'incendis forestals estivals.- Vulnerabilitat de determinades espècies d'ocells i rèptils.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

No presenta problemes significatius.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

L'espai es caracteritza per la vulnerabilitat de determinades biocenosis faunístiques.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeixen figures de protecció legal que afectin l'àmbit d'aquest espai de manera significativa.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

El relleu abrupte afavoreix la conservació de l'espai.

B.6. Conclusions

Espai ben conservat, per al qual el règim de protecció derivat del PEIN ha de resultar suficient, en les condicions actuals i previsibles per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Incloure el sector nord-oest del mateix carener que forma el tossal que defineix l'espai.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

L'espai pot prolongar-se vers l'est, fins a envoltar el turó de Sarriells.

C.3. Actuacions preventives

-

C.4. Normes particulars

-

Albereda de Santes Creus

Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector serra pre-litoral

L'Albereda de Santes Creus és un paratge singular situat a la riba esquerra del riu Gaià, que presenta l'interès de salvaguardar una mostra prou representativa de la vegetació de ribera del migjorn de Catalunya.

El domini dels boscos de ribera (*Populetalia albae*), que de forma natural ja no ocupen una gran extensió en el sistema Mediterrani central, ha estat en general molt malmès per l'acció humana. És per això que els pocs fragments que resten presenten un interès biològic excepcional i són mereixedors d'especials mesures de protecció. Dins aquest context de la Catalunya meridional, els boscos de ribera de Santes Creus, de notables valors científics, són elements paisatgísticament valuosos i d'indiscutibles valors estètics i socials.

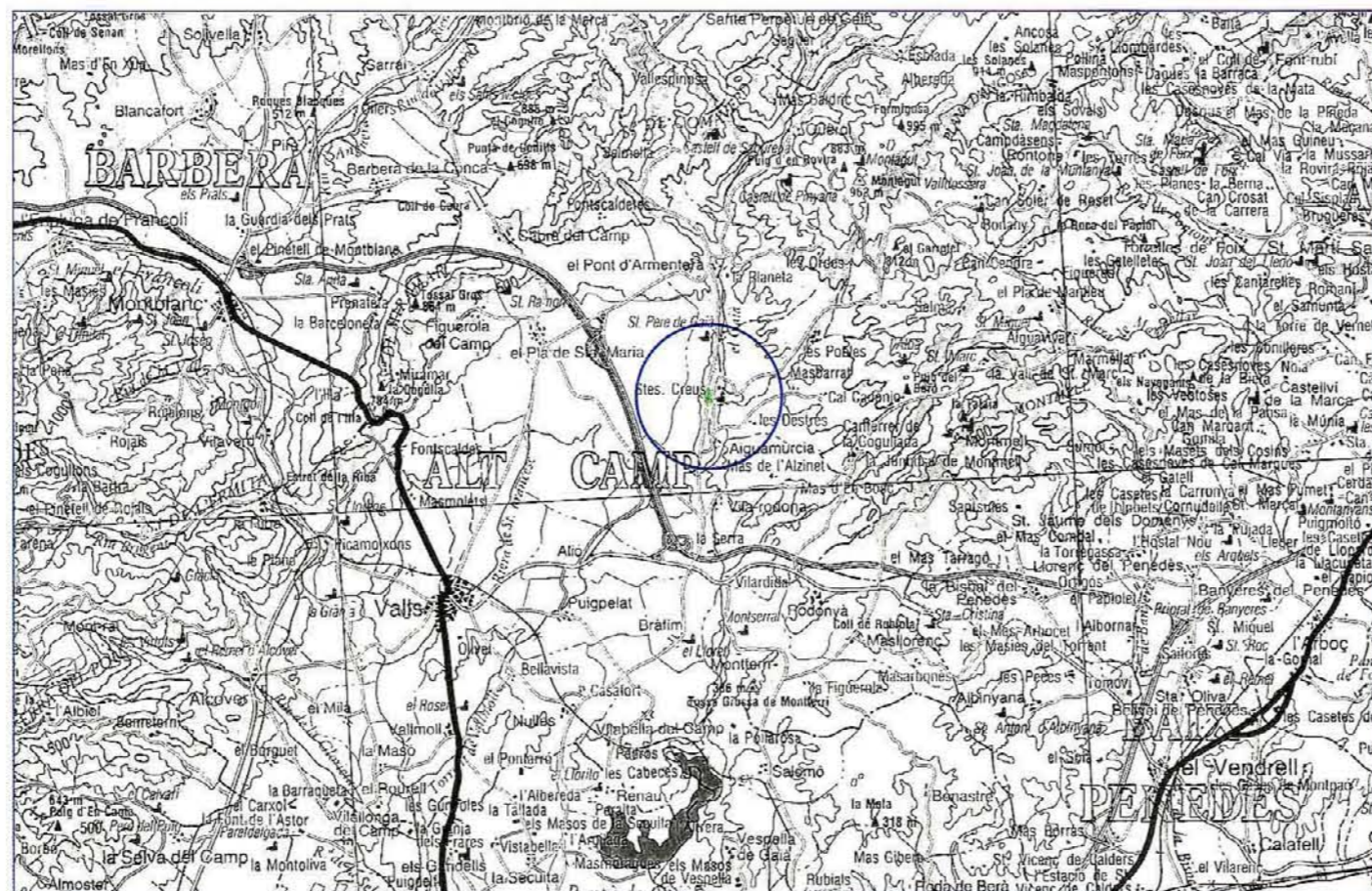
Els boscos de ribera de Santes Creus són representats per una veritable albereda (*Vinco-Populetum albae*), en contacte, però, amb fragments d'omeda (*Lithospermo-Ulmetum minoris*) a la part de l'interior, de vegades industrials i amb una salzedà de sarga (*Saponario-Salicetum purpureae*) a la llera del riu sotmesa a l'embat de l'aigua. Reuneix, doncs, una bona representació de la zonació típica de la vegetació forestal i riberenca del migjorn català. L'albereda i l'omeda, que sovint es confonen, són formades per un estrat arbòric i diversos on a part de l'àlber (*Populus alba*) i l'om (*Ulmus minor*), dominen arbres com l'auró blanc (*Acer campestre*), el freixe de fulla petita (*Fraxinus angustifolia*), el plàtan (*Platanus hybrida*), el pollancre (*Populus nigra*), etc., molt d'ells de gran port. L'estrat herbaci, molt malmès els últims anys, esguarda algunes espècies notables de gran valor florístic, algunes d'elles extramediterrànies (*Vinca difformis*, *Euphorbia amygdaloides*, *Lithospermum purpureocaeruleum*, ...). Cal encara destacar la presència d'altres comunitats hígrfiles associades als boscos de ribera, com creixenars o herbassars de juncàcies i ciperàcies, que en conjunt constitueixen un nucli de vegetació d'indiscutible valor.

En aquest espai s'ha conservat una de les millors mostres de l'ornitofauna i herpetofauna lligades als sistemes riberencs mediterranis meridionals. L'espai gaudeix d'uns nivells de diversitat i singularitat que no presenta, actualment, cap altre sistema d'aigües corrents a la Catalunya meridional, si exceptuem algunes riberes del mateix Gaià, el riu Algars i el riu Montsant.

L'espai natural de l'Albereda de Santes Creus és, sens dubte, un excel·lent representant de la diversitat i singularitat dels sistemes naturals propis dels riberals dels rius de la Catalunya meridional.

Als valors naturals i paisatgístics de l'albereda cal afegir el seu especial significat i interès socio-cultural.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Alt Camp, l'	Aiguamúrcia	12,5
	Total	12,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

418

A.2. Delimitació

Petit espai definit pels terrenys forestals de titularitat pública, la pica dels voltants del monestir de Santes Creus, incloent-ne l'albereda, i la ribera del Gaià.

A.3. Superfície total

12,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Sistemes naturals riberencs, amb boscos de ribera representats per una veritable albereda molt ben constituïda, en contacte amb fragments d'omeda a la part de l'interior i de salzedà a la llera del riu. Mostra una zonació típica de la vegetació forestal i riberenca dels cursos d'aigua de la Catalunya meridional, amb una bona representació de la fauna d'aquests ambients.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'albereda de Santes Creus és un paratge singular situat a la riba esquerra del riu Gaià, que presenta l'interès de salvaguardar una mostra prou representativa de la vegetació de ribera de migjorn de Catalunya. L'espai es caracteritza per uns nivells de diversitat i singularitat que presenten molt pocs sistemes riberencs a la Catalunya meridional. Als valors naturals i paisatgístics de l'Albereda cal afegir el seu especial significat i interès socio-cultural.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Recreatius.

c. Construccions i instal·lacions

Àrea recreativa.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

Degradació de la vegetació per intensa freqüentació.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Aiguamúrcia té normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

- És d'aplicació el règim específic definit per la legislació d'aigües a les lleres i marges.
- RIF.

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Vulnerabilitat de les comunitats de ribera i de dotades espècies de la flora submediterrània.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

La intensa freqüentació i ús recreatiu comporten una degradació dels ecosistemes riberencs.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai sotmès a una intensa freqüentació.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

B.6. Conclusions

Espai en un relatiu bon estat de conservació, tot i la seva funció bàsicament recreativa, la qual requereix una ordenació específica.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

- Promoure la inclusió dels boscos de ribera (albereda, omeda i salzedà) en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.
- Elaborar un pla d'ordenació dels usos recreatius per garantir la conservació de les àrees de vegetació natural.

C.4. Normes particulars

Aplicació de diverses mesures de protecció de les aigües superficials i subterrànies (article 23 de les Normes).

Muntanyes de Prades

Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector serra pre-litoral

Espai natural de primer ordre per Catalunya, que compleix amb els requisits bàsics de diversitat, representativitat i singularitat, i és enquadrat dins el sistema Mediterrani Català.

Les Muntanyes de Prades constitueixen una unitat geogràfica perfectament identificable entre les comarques de l'Alt i Baix Camp, la Conca de Barberà i el Priorat. Sistema tabular geomorfològicament definit, és format per un conjunt de muntanyes i tossals que culminen en altiplans i cims que superen els 1.000 m, tots ells d'una gran complexitat orogràfica i tectònica; el límit meridional del massís és flanquejat per potents cingleres i altiplans. Presenta una xarxa hidrogràfica complexa –Brugent, Montsant, Siurana, Glorieta i Francolí– amb una potent acció erosiva que ha estat el principal determinant de la formació d'aquestes muntanyes. Mentre que a la part més septentrional predominen els sediments paleozoics –pissarres i gresos– i les granodiorites; a la major part del territori predominen els sediments triàsics –gresos, argiles i calcàries– i els juràsics –dolomies i calcàries– que constitueixen la part culminant de l'espai. L'espai presenta una gran diversitat edàfica, i mentre als terrenys calcaris els sòls són més o menys estables, a la zona de granits són sòls de molta fragilitat.

La notable diversitat i singularitat biològica d'aquest espai és excepcional dins la seva subunitat. Prades constitueix un espai biogeogràficament excepcional i per altra banda conserva alguns sistemes naturals en un estat de conservació molt acceptable. Biogeogràficament presenta un gran interès per la coexistència de paisatges plenament mediterranis, amb d'altres de centreuropeus i fins i tot boreals. Els canvis de vessants, el gradient altitudinal, els diferents substrats, l'acció antròpica, etc., permeten la instal·lació de biocenosis molt diverses que es reparteixen en l'espai formant un mosaic complex.

En el conjunt de les muntanyes predominen els pasatges forestals, que és un dels elements més importants i definidors d'aquestes muntanyes. Fins als 900-1.000 m correspon al domini dels alzinars –alzinar litoral, muntanyenc i carrasar– (*Quercion ilicis*), i per sobre d'aquesta alçada al de les rouredes seques (*Quercion pubescenti-petraeae*) i pinedes subhúmides de pi roig (*Deschampsio-Pinion*). La vegetació actual del massís és caracteritzada en gran part per les pinedes secundàries mediterrànies i submediterrànies, de pi blanc, pi roig, pinassa i pinastre, així com a les brolles calcícoles, garrigues, boixedes, etc.

D'entre la gran diversitat de comunitats són remarcables algunes d'elles per llur raresa –irrepetibles a Catalunya– i alt interès biogeogràfic. En aquest espai trobarem les úniques rouredes de roure reboll del Principat de Catalunya (*Cephalanthero-Quercetum pyrenaicae*), i la comunitat de salze de cingle (*Hieracio-Salicetum tarraconensis*) endèmica de les muntanyes Catalàniques meridionals. Destaquen també d'altres comunitats d'afinitat ibèrica, com la brolla d'estepa muntanyenca i tamborino

(*Pteridio-Lavanduletum pendunculatae*), la bruguera amb estepa populifòlia (*Erico-Cistetum populifolii*), jonqueres amb lleusó d'aigua (*Mentha-Caricetum loscosii*), pradells de teròfits (*Sedetum caespitosi-Aphanetum cornucipioidii*), o especialment de caràcter oromediterrani com la brolla xeroacàntica (*Erinaceo-Anthyllidetum montanae*) o els gramenets culminals (*Conopodio-Festucetum gauteri*). Algunes comunitats són relacionades amb d'altres de piriniques, com la pineda primària de pi roig amb boixerola (*Arctostaphylo-Pinetum catalaunicae*), d'afinitats subalpines, la gatelleda (*Carici-Salicetum catalaunicae*), la roureda mixta de roure martinec (*Buxo-Quercetum pubescentis*), la roureda de roure de fulla petita (*Violo-Quercetum fagineae*), els pradells d'aïres i esclerants (*Agrostio-Sedetum forsteriani*), el prat de cua de gos (*Cynosurion cristati*), etc.

A les Muntanyes de Prades es troben algunes espècies vegetals ibèriques, ibèrico-continentals o eurosiberianes que tenen llur límit de dispersió en aquestes terres, ja sigui vers el sud (espècies eurosiberianes) o vers llevant (espècies ibèriques). La flora de Prades acull un bon nombre d'espècies notables, entre d'altres, el roure reboll (*Quercus pyrenaica*), *Lavandula pedunculata*, *Cistus populifolius*, *Evax pygmaea*, *Jasione crispa*, *Galium rotundifolium*, etc., algunes de les quals no es coneixen enlloc més del Principat de Catalunya. Cal remarcar l'interès criptogàmic de les Muntanyes de Prades, en especial de la brioflora pel seu bon estat de conservació i per l'excel·lent representació dels elements biogeogràfics mediterranis, així com de la flora líquènica per la seva diversitat de líquens epífits i saxícoles i la presència d'espècies molt rares (*Lethariella soleirolii*, ...).

La diversitat d'hàbitats d'aquest espai –boscos, conreus, cingleres, fons de valls, altiplans, ...– fa que l'espectre faunístic sigui especialment ampli. Per llurs característiques fisiogràfiques és un lloc de superposició d'elements faunístics de caire pirinenc i centreuropeu amb elements nord-africans, conjuntament amb el nucli principal d'espècies pròpiament mediterrànies i la presència d'endemismes o espècies rares. Els ocells de les terres fredes troben a Prades un lloc d'hivernada propici (el reictó, el pardal de bardissa, el cercavores, la merla de pit blanc, el lluer, ...). Així mateix és una àrea important de nidificació, on conflueixen espècies mediterrànies i d'altres de septentrionals que troben un de llurs límits meridionals com la piula dels arbres o el pica-soques blau. Les comunitats de predadors són ben constituïdes i els seus representants, força abundants degut a l'abundància de preses. Les Muntanyes de Prades són també un excel·lent refugi per algunes espècies d'amfibis i rèptils extramediterrànies. D'entre els mamífers típics dels boscos destaca la presència de la musaranya petita (*Sorex minutus*), com a element aïllat de les poblacions europees i que constitueix un exemple d'àrea de distribució trencada a causa de les glaciacions. L'espai és una important àrea d'hivernada del rat-penal de cova (*Miniopterus schreibersi*), amb poblacions d'alta densitat.

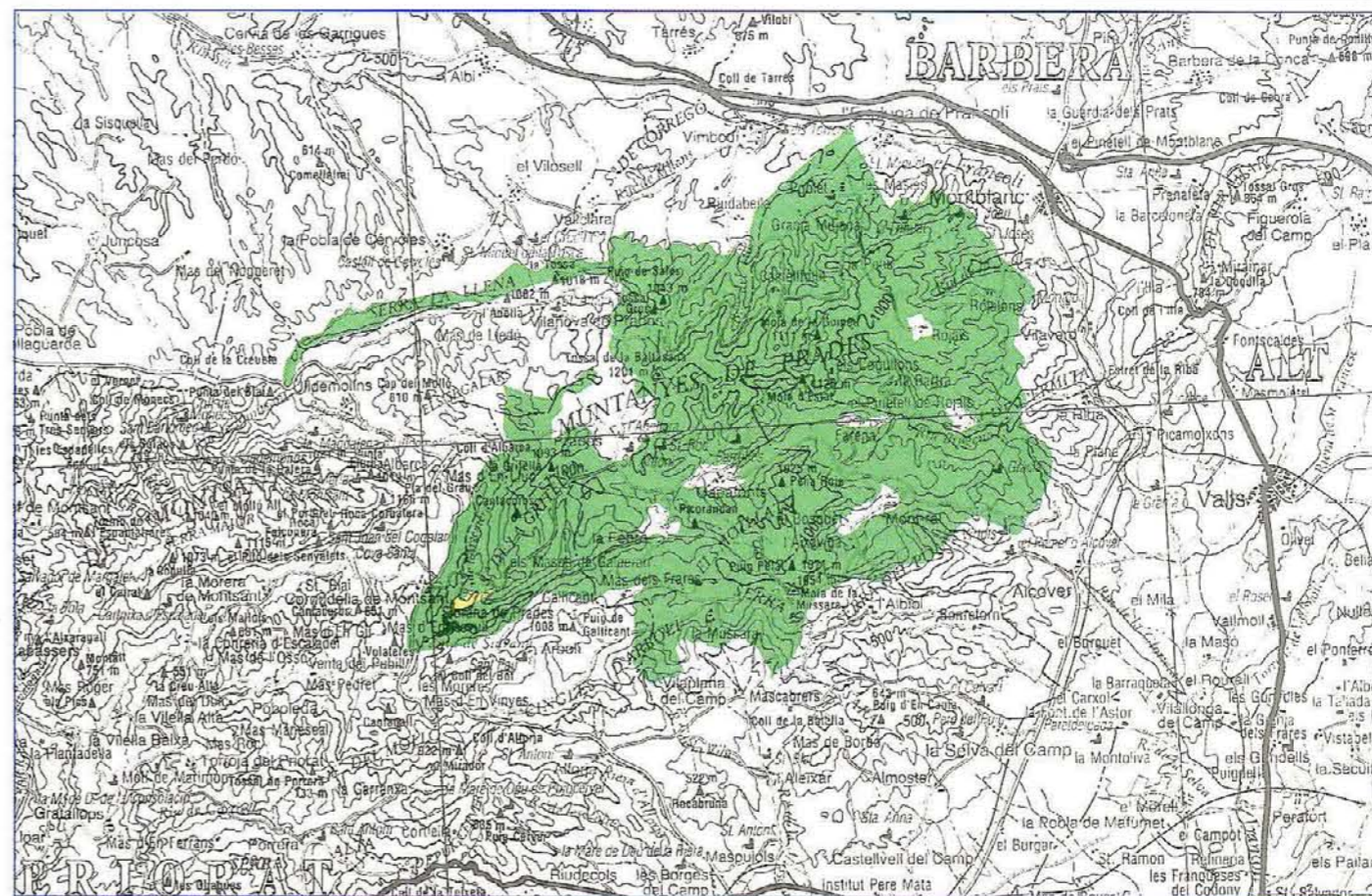
L'espai de Prades constitueix un peculiar enclau biogeogràfic, per la fauna invertebrada. Són moltes les espècies rares o endèmiques que troben refugi en aquestes muntanyes (*Sternocoelis duforti*, *Geopselaphus catalanicus*, ...). La fauna cavernícola de les cavitats càrstiques, rica en endemismes (*Antrocharidius orcinus*, *Trissexodon quadrasii*, *Troglothynchus bonretorni*, *Duvalius bertae*, ...), presenta un excepcional interès faunístic i biogeogràfic amb espècies molt antigues, refugiades al domini hipogeu i que no presenta, en la major part dels casos, parents pròxims epigeus. Per la seva diversitat i singularitat en aquest espai cal remarcar diversos grups d'invertebrats: coleòpters, miriàpodes, mol·luscs, lepidòpters i heteròpters.

Els sistemes naturals fluvials mediterranis de la conca del Francolí presenten un interès especial per conservar una mostra representativa de la conca sense presentar un alt grau de contaminació. Els peixos són representatius de la fauna mediterrània ibèrica i d'origen europeu.

D'altra banda s'ha de considerar l'existència a les Muntanyes de Prades (entorns de Mont-ral) de jaciments paleontològics de gran valor científic i d'extraordinària importància a nivell mundial.

En conjunt, doncs, és un dels espais naturals bàsics i d'especial interès per Catalunya, que conserva valors científics, paisatgístics i socio-culturals únics al país.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)		
Alt Camp, l'	Alcover	715,0
	Mont-ral	3.065,0
	Riba, la	182,5
	Total	3.962,5
Baix Camp	Aleixar, l'	5,0
	Capafonts	1.210,0
	Febró, la	1.412,5
	Prades	2.380,0
	Vilaplana	1.822,0
Total	6.809,5	
Conca de Barberà	Espluga de Francolí, l'	495,0
	Montblanc	3.577,5
	Vallclara	344,5
	Vilanova de Prades	282,5
	Vilaverd	405,5
	Vimbodí	3.297,5
Total	8.402,0	
Garrigues, les	Pobla de Cérvoles, la	577,0
	Vilosell, el	142,5
	Total	719,5
Priorat	Cornudella de Montsant	2.072,5
	Ulldemolins	212,0
	Total	2.284,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

417 - 418 - 445 - 446

A.2. Delimitació

Aquest espai és format per un conjunt muntanyós que aplega: la serra de la Llana, la de la Gritella, els cingles d'Arbolí, els Motllats, la serra de la Mussara, la serra de l'Ermita i la serra del Pou. El límit en el sector nord va a peu de vessant tot amollant-se a la muntanya i al límit nord del Paratge Natural d'Interès Nacional de la vall del monestir de Poblet, mentre

que a l'est i l'oest aquest va a mitja muntanya tot envoltant els pobles de Vilanova de Prades i Prades; al sud, les cingleres d'Arbolí i de la Mussara posen majoritàriament el límit. Diversos enclavaments permeten excloure els nuclis de Rojals, Farena, el Pinetell, Capafonts, la Febró, Mont-ral i Siurana.

A.3. Superfície total

22.178,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Les muntanyes de Prades constitueixen un sistema tabular de geomorfologia definida, format per un conjunt de relleus que culminen en altiplans i cims que superen els 1.000 m d'altitud, tots ells d'una gran complexitat orogràfica i tectònica. Presenta una xarxa hidrogràfica complexa amb una potent acció erosiva que ha estat el principal determinant de la formació d'aquestes muntanyes. En el conjunt de les muntanyes predominen els paisatges forestals: alzinars litoral i muntanyenc, carrascar, rouredes seques, pinedes subhúmides de pi roig, etc. La gran densitat d'hàbitats d'aquest espai fa que l'espectre faunístic sigui especialment ampli, amb un gran nombre d'espècies representatives de la terra baixa i la muntanya mitjana catalana.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai natural de primer ordre per Catalunya, conserva grans valors naturals, paisatgístics i socio-culturals, únics al país. La notable diversitat i singularitat biològica d'aquest espai és excepcional dins les serres litorals del Sistema Mediterrani Central. Des del punt de vista biogeogràfic, presenta un gran interès per la coexistència de paisatges mediterranis amb d'altres de centreuropeus, i fins i tot de boreals. És remarcable la diversitat de la flora i vegetació, amb elements de diferent caràcter (ibèrics, oromediterranis, pirinencs) molt rars i endèmics. Per les seves característiques fisiogràfiques és un lloc de superposició d'elements faunístics de caire pirinenc i centreuropeu amb elements nord-africans, conjuntament amb el nucli principal d'espècies pròpiament mediterrànies i la presència d'endemismes i espècies rares.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Aproximadament 1/3 part és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles. Agrícoles. Ramaders. Recreatius. Activitats extractives.

c. Construccions i instal·lacions

Nombroses carreteres i una densa xarxa de vials de muntanya. Masies i instal·lacions agro-pecuàries disperses per tot l'espai. Petits assentaments rurals. Xarxes elèctriques. Servets. Repetidors de televisió.

d. Altres

Diverses edificacions d'interès històrico-artístic repartides per tot l'espai.

A.7. Impactes actuals o previsibles

Processos erosius i de degradació dels sistemes naturals a conseqüència d'incendis forestals, construcció d'infraestructures i puntualment elevat ús recreatiu.

A.8. Proteccions legals

a. Règim Urbanístic

Montblanc té pla general. Alcover, l'Aleixar, Capafonts, Vilaplana, l'Espluga de Francolí i Vilanova de Prades tenen normes subsidiàries. La Febró, Prades, la Riba, Vimbodí, Vallclara i Vilaverd tenen delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

Paratge Natural d'Interès Nacional de la vall del monestir de Poblet (Llei 22/1984).

c. Protecció de la fauna

Zona de caça controlada de Poblet (Resolucions de 18.9.1978 i de 13.9.1990). Zones de pesca controlada del Brugent (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

C.U.P./RIF Paratge Pintoresc de Siurana (Decret de 18.1.61).

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Vulnerabilitat de determinades comunitats i espècies vegetals i animals que es troben en condicions ambientals extremes al límit de la seva àrea de distribució.
- Fragilitat de determinades espècies de la flora i fauna, rares o endèmiques.
- Predomini en bona part de l'espai de comunitats vegetals xerofítics, altament inflamables i amb un alt risc d'incendis.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Intensa activitat antròpica que genera una pressió molt significativa sobre els sistemes naturals.
- En alguns casos, l'obertura de vials han comportat processos d'instabilitat i de degradació dels ecosistemes forestals.
- Les activitats extractives del sector de llevant determinen canvis en la morfologia del relleu i alteracions paisatgístiques.
- Els incendis forestals han generat processos de degradació i erosió.
- En indrets molt localitzats la intensa freqüentació humana ha determinat processos de degradació.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai de problemes complexos, on cal remarcar la pressió antròpica dels assentaments interiors i perimetrals.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeixen figures de protecció legal que afectin l'àmbit d'aquest espai d'una manera significativa.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La complexitat orogràfica de l'espai en beneficia la conservació.

B.6. Conclusions

Espai bàsic en la xarxa del PEIN, que en conjunt presenta un relatiu bon estat de conservació, tot i que puntualment existeixen zones fortament degradades. Cal reforçar el grau de protecció de l'espai i, en especial, d'aquelles àrees que acullen excepcionals valors naturals.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació pot incloure la totalitat de la serra de la Gritella, dels cingles d'Arbolí i de la Mussara per gaudir de semblants característiques, com també la part de la capçalera del riu Glorieta actualment no inclosa i el Puig, al terme municipal d'Alcover.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

Vall de Micanyo i la Roca Foradada. També s'hi podran incloure les zones de Segalers i Estepars.

C.3. Actuacions preventives

- Atès el caràcter silvícola d'aquest espai, d'acord amb l'article 10 de la Llei 6/1988, forestal, dins el seu àmbit territorial, ha de tenir prioritat la redacció dels plans de producció forestal.
- Promoure la inclusió de les rouredes de roure reboll (*Cephalanthero-Quercetum pyrenaicae*), les pinedes de pi roig amb boixerola (*Arctostaphylo-Pinetum catalaunicae*), les bosquines de teix, les gatelles (*Carici-Salicetum catalaunicae*), els poblaments de suro, les rouredes de roure martinenc (*Buxo-Quercetum pubescentis*) i les rouredes de roure de fulla petita (*Violo-Quercetum lagineae*), en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.

- Completar el règim urbanístic de l'espai mitjançant el pla especial que ha d'establir la delimitació definitiva de l'espai o, si escau per mitjà d'unes normes especials de protecció conforme a l'article 78.3 del Reglament de planejament de la Llei del sòl.
- Ateses les característiques d'ús recreatiu de l'espai, promoure la creació i adequació d'àrees forestals recreatives.
- Els programes anuals de gestió del paratge natural d'interès nacional (article 29 de la Llei 12/1985) hauran de definir les actuacions adients d'acord amb els objectius de l'espai protegit.
- Promoure la declaració d'acord amb el que preveu l'article 24 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, com a reserva natural parcial el paratge del tossal de Baitasana, atesa la seva notable diversitat i la singularitat d'alguns ecosistemes.

C.4. Normes particulars

- D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora següents: *Salix tarraconensis*, *Lavandula pedunculata*, *Cistus populifolius*, *Doronicum plantagineum*, *Sedum forsteranum*, *Evax pygmaea*, *Jasione crispa* i *Galium rotundifolium*; de la fauna invertebrada: *Sternocoelis duforti*, *Geopselaphus catalanicus*, *Antrocharidius orcinus*, *Trissexodon quadrasii*, *Troglorhynchus bonretorni* i *Duvallius bertae*; els mamífers: la musaranya petita, *Sorex minutus*.
- El planejament urbanístic i les disposicions específiques que estableixen els límits definitius d'aquest espai determinen les normes i actuacions oportunes per a la protecció estricta i, si escau la restauració dels espais afectats per activitats extractives existents, abandonades o potencials.

Serra del Montsant

Sistema Mediterrani central pre-litoral
Sector serra pre-litoral

La Serra del Montsant constitueix una unitat orogràfica aïllada de les muntanyes de Prades, de les que se'n separa per la fossa d'Ulldemolins -Cornudella i la vall del riu Montsant. Reuneix moltes de les característiques de les muntanyes veïnes de Prades, però la seva singularitat morfològica i la seva situació en contacte amb els límits de la Depressió Central, la individualitzen molt clarament. El conjunt orogràfic del Montsant és format per una gran massa de conglomerats que alterna amb feixes argilèniques i gressoses amb espectaculars formacions geomorfològiques (cingles, congost, barrancs...) i una forta heterogeneïtat del relleu. Els conglomerats del Montsant representen les fàcies proximals del ventall al·luvial més important del marge català de la conca de l'Ebre. Aquestes formacions són d'una notable excepcionalitat paisatgística i geològica i acullen les àrees de màxim interès a l'espai -Congost de Fra-Guerau, Barranc de Pelags, Cingles de Sant Joan de Codolar, ...-

L'espai del Montsant reuneix nombrosos valors naturals d'especial interès sense assolir però l'excepcionalitat que ofereixen les veïnes muntanyes de Prades. El Montsant es manté però, amb un escàs grau d'artificialització degut al seu particular relleu i complexitat orogràfica que dificulta l'accés a l'interior de l'espai i en condiciona el seu aïllament. Encara que no reuneix, doncs, alguns dels elements singulars de Prades, és un recull de la diversitat dels sistemes naturals de les muntanyes de la serra Pre-litoral Catalana.

El paisatge vegetal és un conjunt clarament definit per la vegetació mediterrània, amb una certa influència submediterrània i eurosiberiana. Bàsicament la vegetació es reparteix entre els dominis de l'alzinar amb marfull (*Quercetum ilicis galloprovinciale*) i el carrasgar (*Quercetum rotundifoliae*), que predominen en la major part de l'espai, i el de la roreda seca de roure de fulla petita (*Violo-Quercetum fagineae*) que apareix als fondals més humits i nivells superiors de la serra. Les comunitats climàtiques són sovint substituïdes per pinedes de pi blanc a les parts baixes o/i de pi roig i pinassa i a les àrees més enlairades, així com d'altres comunitats secundàries o permanents d'indrets especials: brolles calcícoles (*Erico-Thymelaetum tinctoriae* i *Genisto-Cistetum clusii*), garrigues (*Quercetum cocciferae*), boixedes (*Violo-Quercetum fagineae buxetosum*), joncedes (*Brachypodio-Aphyllantheum* i *Salvio-Aphyllantheum*), prats secs (*Thero-Brachypodium*), etc. Els fondals humits i riberals destaquen per sostenir algunes comunitats extramediterrànies com fragments de rouredes de roure martinenc, bosquines de teixos o incipients boscos de ribera. La gran extensió dels rocams singularitzen aquest espai, ric en elements propis d'aquest ambient com les comunitats de ponil fruticós (*Melico-Saturejetum fruticosae*), de salenca tarragonina (*Ilieracio-Salicetum tarragonensis*), la vegetació comofítica dels replans i fissures de cingles (*Polypodio-Saxifragetum corbariensis*) i les brolles d'eríç de les carenes

(*Erinaceo-Anthyllidetum montanae*), entre d'altres. Cal considerar que el peu de la muntanya, especialment al domini del carrasgar, presenta algunes introgreions d'elements de caràcter continental estèpic, com per exemple la bardissa de coralet (*Berberidetum aragonense*) o algunes comunitats de matollars clars o petits teròfits, molt riques en espècies endèmiques de la terra baixa catalano-aragonesa (*Thymus loscosii*, *Euphorbia minuta*, ...). D'altra banda el Montsant junt amb d'altres muntanyes pre-litorals constitueix una via d'unió entre el sistema Ibèric i el Pre-pirineu.

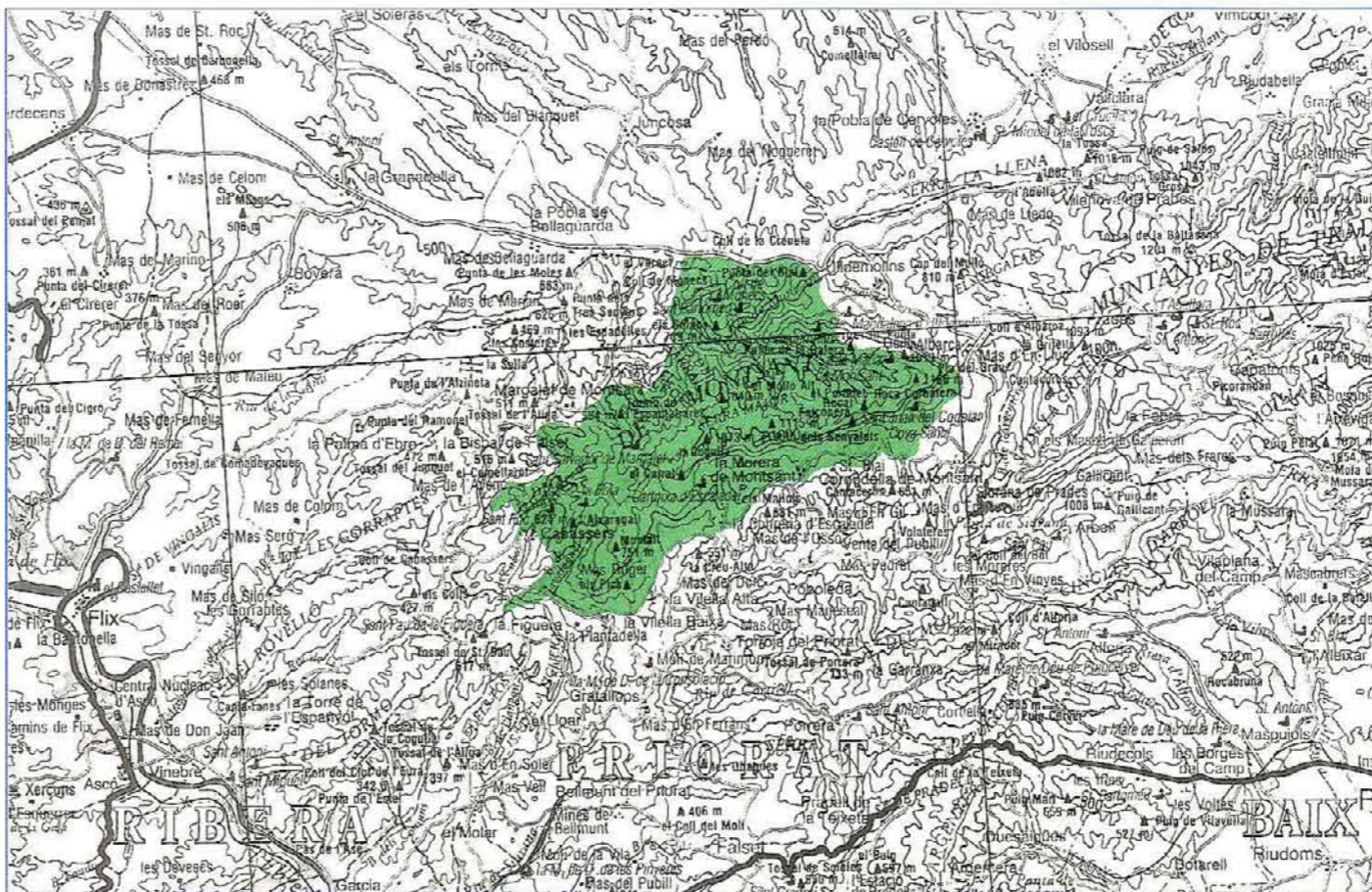
Per les seves característiques fisiogràfiques i de vegetació el Montsant constitueix, junt amb els Ports, el reducte faunístic de més importància a totes les comarques meridionals. Una àrea d'especial interès faunístic es concentra a l'entorn del riu Montsant tant pel que fa a la singularitat, com la diversitat i representativitat. La seva importància rau principalment en constituir l'únic indret de la Catalunya meridional on les comunitats de predadors es conserven gairebé intactes. En aquest indret hom troba la llúdriga, el turó, el gat fer, la fagina, la mostela, el toixó, el gat mesquer, la guineu, l'àguila daurada, l'àguila cuabarrada, l'àguila marcenca, l'astor, l'esparver, el falco pelegrí, el falco mostatxut i el xoriguer entre d'altres. Sens dubte, la presència d'aquestes espècies l'acrediten com a un espai únic a Catalunya, tot essent indicadora de la riquesa i abundància de petits vertebrats i invertebrats. Al riu Montsant hom troba una de les comunitats de peixos més representatius de la Catalunya interior, amb espècies com el barb comú, la madrilla i la bagra, entre d'altres.

D'altra banda, el Montsant és una àrea important de refugi per a elements faunístics septentrionals, de requeriments pirinencs, o presents només en els grans sistemes muntanyosos litorals, tals com certs ocells (pica-soques blau, merla d'aigua, ...) o certs rèptils (*Coronella girondica*, ...). Mentre en un altre sentit l'espai també acull elements de la fauna nord-africana, de requeriments subàrids, com la colobra de ferradura (*Coluber hippocrepis*).

Les cavitats subterrànies són també biòtops molt interessants amb grups faunístics com els quípters i coleòpters molt rics en espècies singulars.

La Serra del Montsant constitueix doncs, un espai d'una especial singularitat geològica i paisatgística que acull destacables valors naturals, propis de les serres pre-litorals.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

Municipi	Superfície (ha)
Priorat, el	1.592,5
Cabassers	452,5
Cornudella de Montsant	55,0
Bisbal de Falset, la	3.777,5
Morera de Montsant, la	292,0
Vilella Alta, la	237,5
Vilella Baixa, la	1.725,0
Margalef	1.447,5
Ulldemolins	9.579,5
Total	9.579,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
444 - 445

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial el riu Montsant a l'alçada del barranc dels Colls Baixos, al límit segueix aigües amunt del riu i pel barranc de Vermet i la carena fins el límit interprovincial; d'ací pren la direcció vers l'est tot passant pel Llom Alt i la C-242 fins al km 29, per seguir el riu de Montsant i el peu de muntanya fins al coll d'Albarca. Continua pel solell de la muntanya i es dirigeix vers el sud-oest passant per la Morera, la Cartoixa d'Escaia Dei, Vilella Alta, Vilella Baixa i Cabassers; d'ací puja per Pinedes i Comallerot per seguir vers el nord pel límit del terme municipal de Cabassers fins al barranc dels Colls Baixos que el menarà al punt inicial.

A.3. Superfície total
9.579,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

La serra del Montsant constitueix una unitat orogràfica aïllada de les muntanyes de Prades, de les quals se separa per la fossa d'Ulldemolins-Cornudella i la vall del riu Montsant. Conjunt format per una gran massa de conglomerats que alterna amb faixes argi-

lenques i gressoses amb espectaculars formacions geomorfològiques i una forta heterogeneïtat del relleu. El paisatge vegetal és un conjunt clarament definit per la vegetació mediterrània -alzinars, carrasgars i pinedes de pi blanc-, amb una certa influència submediterrània i eurosiberiana -rouredes de roure de fulla petita, pinedes de pinassa i pi roig... D'altra banda l'espai conserva intactes unes de les poques comunitats de predadors de la Catalunya meridional, amb una gran diversitat d'espècies de la fauna vertebrada i invertebrada.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai de gran singularitat morfològica, amb formacions de notable excepcionalitat paisatgística, geològica (cingles, congosts, barrancs...), que acullen les àrees de màxim interès a l'espai. Reuneix nombrosos valors naturals d'especial interès sense assolir, però l'excepcionalitat que hi ofereixen les veïnes muntanyes de Prades. El Montsant es manté, però, amb un escàs grau d'artificialització a causa del seu particular relleu i de la complexitat orogràfica, que dificulta l'accés a l'interior de l'espai i en condiciona l'aïllament. Des del punt de vista de la vegetació, cal considerar l'interès de determinades introgreions centreuropees, com també d'elements de caràcter continental estèpic. El Montsant constitueix juntament amb els Ports, el reducte faunístic de més importància a totes les comarques meridionals.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl
Una petita part de l'espai és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments
Silvícoles. Agrícoles. Ramaders.

c. Instal·lacions i construccions.
Carreteres perimetral i vials de muntanya. Masies disperses i aïllades.

d. Altres
Edificacions i conjunts d'interès històric-artístic.

A.7. Impactes actuals o previsibles
Actualment no existeixen impactes significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic
La Morera de Montsant i la Vilella Baixa tenen delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

c. Protecció de la fauna
Zona de pesca controlada del Montsant. Refugi de pesca del Montsant (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres
CUP/RI/

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Fragilitat del sistema fluvial i del sistema càrstic.
- Vulnerabilitat de determinades comunitats i espècies vegetals.
- Comunitats vegetals xerofítiques amb un alt risc d'incendis forestals.
- Atesa la baixa freqüentació i la reduïda activitat que el massís suporta, aquest espai no presenta problemes significatius.

B.2. Problemàtica derivada de l'activitat antròpica

Atesa la baixa freqüentació i la reduïda activitat que el massís suporta, aquest espai no presenta problemes significatius.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai. Aspectes significatius

Espai sense problemes manifestos.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeixen figures de protecció legal que afectin l'àmbit d'aquest espai d'una manera significativa.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

L'aïllament geogràfic del massís i la baixa pressió antròpica afavoreixen la conservació.

B.6. Conclusions

Espai ben conservat. És fonamental per mantenir aquesta situació d'evitar la construcció de noves vies d'accés. L'aplicació d'alguna de les modalitats de protecció previstes a la Llei 12/1985, seria remarcable en els supòsits esmentats a C.3. En qualsevol cas, cal complementar el règim general derivat del PEIN amb determinacions de caràcter particular.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació pot incloure el sector nord-oest del Grau Roig i barranc de Ganyes, atès que té les mateixes característiques.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

- Ateses les característiques de la fauna d'aquest espai, d'acord amb l'article 36 de la Llei 3/1988 de protecció dels animals, promoure la declaració d'un tram del riu Montsant com a reserva natural de fauna salvatge.

- En raó a l'elevat grau d'inaccessibilitat i l'escassa pressió antròpica sobre l'interior de l'espai, no resulta en principi estrictament necessària ni convenient la declaració com a parc natural. Tanmateix, aquesta tindrà sentit vinculada a la promoció socio-econòmica de la zona, per bé que comportaria un notable augment de la pressió. Per aquests motius, el Parc Natural tan sols resultaria viable amb l'assenyament majoritari dels ens locals interessats i amb la dotació de forts mitjans de gestió, raó per la qual la creació i el finançament i la gestió necessitarien de la participació de totes les administracions implicades.
- El projecte del parc podria comprendre també espais de les muntanyes de Prades.
- Realitzar de les mesures correctores previstes en l'estudi d'impacte ambiental de l'embassament del Montsant.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora següents: *Euphorbia minuta* i *Thymus loscosii*; com també de la fauna: el turó *Mustela putorius*.

Mare de Déu de la Roca

Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector serra pre-litoral

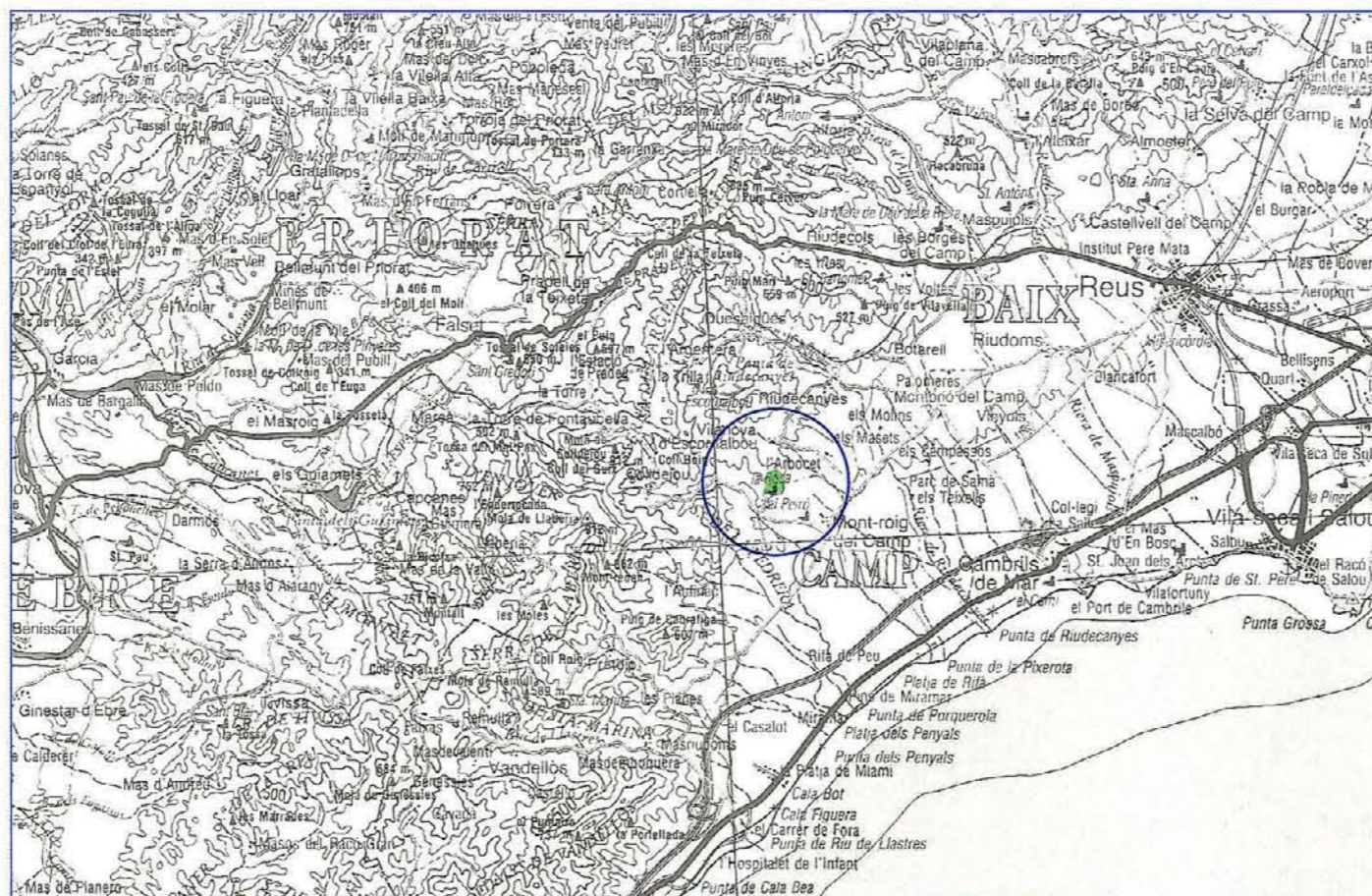
Espai de petites dimensions i de característiques molt parcel·les al del coll de la Teixeta, on s'ha de remarcar el seu singular relleu i l'interès botànic. Situat en un dels extrems de les serres pre-litorals, a la façana amb les planes litorals.

La zona descansa sobre materials triàsics del Buntsandstein, amb conglomerats i gresos silícis. Sobre aquests materials es formen sòls vermells de notable interès. Els penya segats rocosos amb formes de relleu singular són el principal punt d'interès per aquest espai, per conservar una flora particular i constituir l'hàbitat idoni per a un bon nombre d'espècies lligades als ambients rupícoles.

El paisatge vegetal de la Mare de Déu de la Roca és el típic del domini de l'alzinar litoral sobre substrat silici. La vegetació actual es caracteritza per la dominància de les brolles silícioles (*Cisto-Sarothamnetum catalaunicum*), de vegades amb algunes alzines i fins i tot sureres, alternant amb prats secs d'albellatge (*Hyparrhenietum hirtopubescentis*) i vegetació rupícola (*Bartramio-Polypodium cambrici*).

Cal esmentar l'interès particular de la flora criptogàmica, per la presència en aquest espai de nombroses espècies de briòfits i líquens molt rars a Catalunya.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Baix Camp, el	Mont-roig del Camp	17,5
	Vilanova d'Escornalbou	30,0
	Total	47,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

472

A.2. Delimitació

Petit espai format pel conjunt de les Roques de Maseres; el límit resta definit per la cota 300, que envolta tota la unitat.

A.3. Superfície total

47,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai de petites dimensions situat en un dels extrems de les serres pre-litorals a la façana amb les planes litorals. La zona descansa sobre materials triàsics del Buntsandstein amb conglomerats i gresos silícis. La vegetació actual es caracteritza pel domini de les brolles silícioles del país de l'alzinar litoral.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai del qual s'ha de remarcar el singular relleu i l'interès botànic. Els penya segats rocosos amb formes de relleu singular són el punt principal d'interès d'aquest espai per conservar una flora particular, especialment la criptogàmica, i constituir l'hàbitat idoni per a un bon nombre d'espècies lligades als ambients rupícoles.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Privada.

b. Usos i aprofitaments

Recreatius.

c. Construccions i instal·lacions

Ermita de la Mare de Déu de la Roca.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Mont-roig del Camp té pla general i Vilanova d'Escornalbou normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Erosionabilitat dels materials geològics.
- Vulnerabilitat de determinades comunitats i espècies vegetals rupícoles.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

En l'actualitat no existeixen problemes significatius.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai sense problemes definits.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai en un bon estat de conservació. El règim de protecció derivat del PEIN ha de resultar suficient, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

-

C.4. Normes particulars

-

Serres de Pradell-l'Argentera

Sistema Mediterrani central pre-litoral
Sector serra pre-litoral

Petit espai singular, situat al nord de la serra de Pradell-l'Argentera (prolongació septentrional del sistema Llaberia-Coldejou), al migjorn català. La zona presenta l'interès d'acollir un bon grup d'unitats de vegetació pròpia de la muntanya mediterrània silícia, i en especial d'algunes comunitats vegetals extremadament singulars.

L'indret del coll de la Teixeta comprèn una àrea formada bàsicament per materials silícis. Les roques triàsiques, com els gresos del Buntsandstein, interromputs bruscament per la falla responsable de la Depressió de Marçà-Falset, formen relleus particulars d'especial interès paisatgístic. Així els espadats calcaris, blanquinosos, destaquen per sobre dels materials gresosos i esquitosos. Sobre aquests materials predominen els sòls relictos rojos o sòls fersialtítics moderns (també rojos per rubefacció).

La presència d'excepcionals teixedes (*Saniculo-Taxetum*) dins el domini de l'alzinar muntanyenc (*Quercetum mediterraneo-montanum*) justifica plenament la inclusió d'aquest espai en el PEIN. La teixeda, sobre sòls sense carbonats, és una bosquina molt rara a casa nostra i ocupa una posició excepcional en aquestes terres, en canals i peus de rocams on troben refugi un bon nombre de plantes extramediterrànies. El paisatge vegetal és caracteritzat per la presència de fragments d'alzinar típic, a les parts més baixes, i alzinar muntanyenc, junt amb brolles silícicoles (*Cisto-Sarothamnetum catalaunicum* i *Pteridio-Lavanduletum pedunculatae*), sovint arbrades amb pins. No hi són pas rars els pasturatges i gramenets propis dels sòls silícis (*Thero-Brachypodium*, *Helianthemion guttati*). Cal destacar el desenvolupament d'algunes comunitats rupícules ben particulars de la zona, com és el cas de les comunitats pròpies dels replans i codines silícies (amb poblaments de petites plantes, *Bartramio-Polypodium cambrici*). Les roques silícies d'aquest espai serveixen una rica flora criptogàmica, amb algunes espècies de plantes inferiors molt rares a tot Catalunya.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfície (ha)

Baix Camp, el	Duesaigües	85,0
	Argentera, l'	62,5
	Total	127,5
Priorat, el	Pradell de la Teixeta	92,5
	Total	92,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

445 - 472

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial el coll de la Teixeta, el límit pren la direcció sud tot seguint les cotes 650 i 500 m fins al barranc d'Argentera; d'ací remunta la serra de Pradell i tot resseguint el carener continua per la cota 700 m fins arribar prop del coll de la Teixeta, d'on segueix un camí que el menarà a la C-420 i d'aquesta al punt inicial.

A.3. Superfície total

220,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

El coll de la Teixeta comprèn una àrea formada bàsicament per materials triàsics, com el gresos del Buntsandstein, interromputs bruscament per la falla responsable de la depressió de Marçà-Falset. El paisatge vegetal es caracteritza per la presència de fragments d'alzinar típic a les parts més baixes, i alzinar muntanyenc, juntament amb brolles silícicoles sovint arbrades amb pins.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Petit espai singular que presenta l'interès d'acollir un bon grup d'unitats de vegetació pròpies de la muntanya mediterrània silícia, i en especial d'algunes comunitats vegetals extremadament singulars, com les teixedes.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Majoritàriament és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles.

c. Construccions i instal·lacions

Antenes de ràdio i televisió.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

-

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció del sòl

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Erosionabilitat i inestabilitat amb caiguda de blocs en el sector de llevant.
- Vulnerabilitat de determinades comunitats i espècies vegetals dels ambients rupícules.
- Comunitats vegetals xerofítiques i, per tant, fàcilment inflamables.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

No hi ha problemes significatius.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai que no presenta problemes significatius, llevat de l'elevat risc d'incendis.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeixen figures de protecció legal que afectin l'àmbit d'aquest espai d'una manera significativa.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

El relleu acinglerat afavoreix la conservació de l'espai.

B.6. Conclusions

Espai en un bon estat de conservació. El règim de protecció derivat del PEIN resulta suficient en les condicions actuals i previsibles per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

Promoure la inclusió de les teixedes (*Saniculo-Taxetum*) en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

C.4. Normes particulars

-

Serra de Llaberia

Sistema Mediterrani central pre-litoral
Sector serra pre-litoral

La serra de Llaberia-Colldejou forma un nucli orogràfic complex, que uneix estructuralment les muntanyes de Prades i de Cardó. Llaberia i Colldejou es presenten com dues grans moles, que superen els 900 m d'alçada als punts culminants, amb potents cingleres que encerclen el sistema. Els materials que predominen són els calcaris, com les roques calcàries, margues, dolomies, ..., del triàsic i juràssic, tot i la presència d'alguns afloraments de gresos i conglomerats silícis del Buntsandstein. La part superior de la mola de Llaberia, correspon a un encavalcament dels materials juràssics i triàsics a sobre el cretaci.

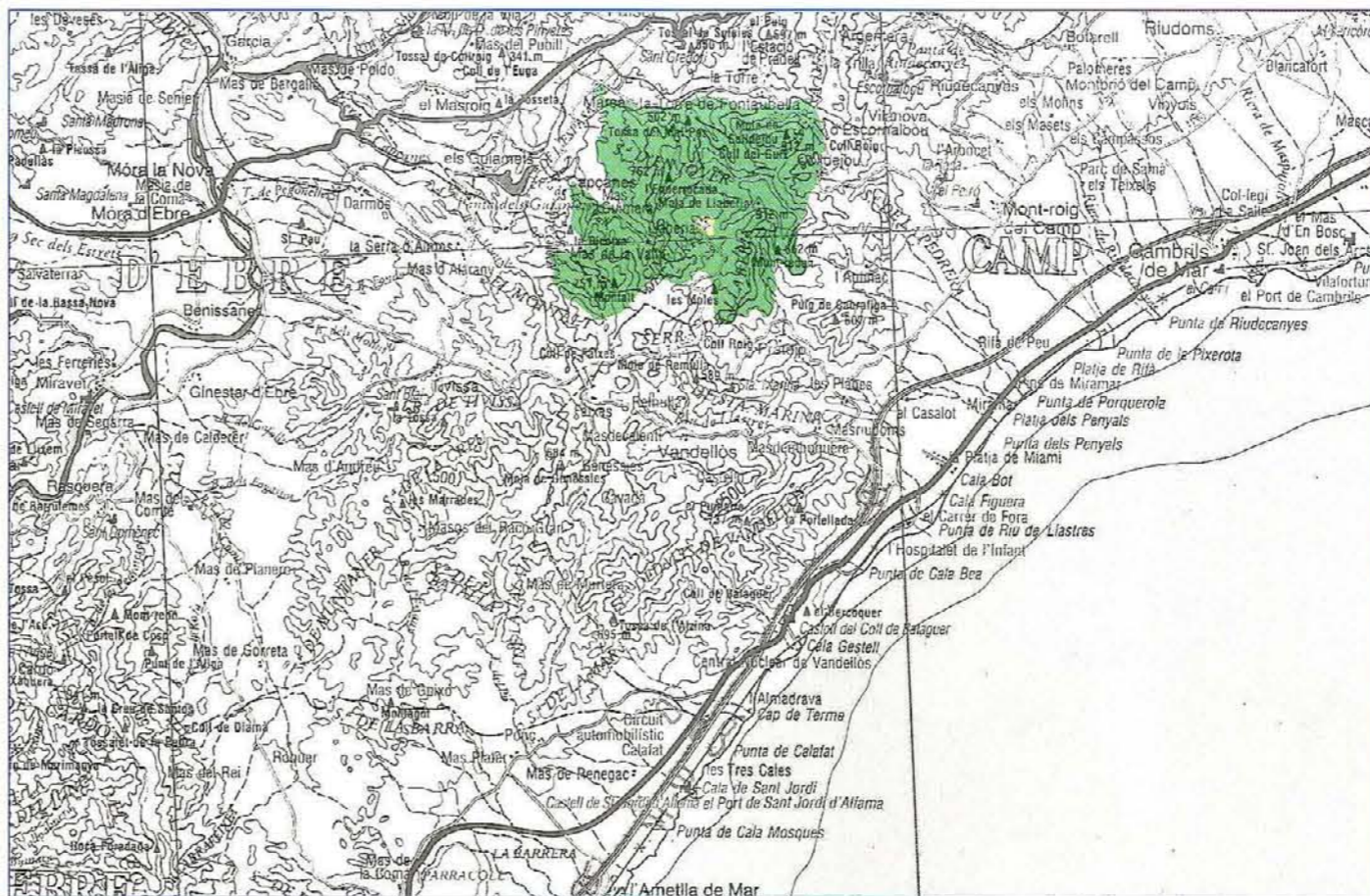
L'espai de Llaberia presenta la particularitat d'acollir una notable diversitat de paisatges i en especial una excel·lent representació dels propis de les muntanyes calcàries de la Catalunya meridional, amb algunes àrees característiques de la muntanya silícia. El gradient climàtic existent, entre un clima xerotèric marítim i un clima xerotèric continental, contribueix a augmentar la diversitat de paisatges. El conjunt de l'espai destaca principalment pels seus notables valors paisatgístics, de la vegetació i de la fauna invertebrada.

La flora d'aquest territori es caracteritza pel predomini de l'element corològic mediterrani, amb algunes penetracions eurosiberianes i d'oròfits mediterranis. Les unitats de vegetació de l'espai Llaberia-Colldejou s'han d'incloure principalment dins els dominis de vegetació de l'alzinar típic (*Quercetum ilicis galloprovinciale*) i de l'alzinar muntanyenc (*Quercetum mediterraneo-montanum*), així com per sobre dels 700-800 m al de les rouredes submediterrànies de roure de fulla petita (*Violo-Quercetum fagineae*). En determinats indrets apareix un alzinar ric en plantes de la roureda (*Quercetum ilicis galloprovinciale subass quercetosum fagineae*). Els alzinars i les rouredes no ocupen però, moltes àrees molt extenses i són substituïts per les brolles, sovint arbrades amb pins (principalment *Erico-Thymelaetum tinctoriae*) i d'altres que fan el trànsit vers les més continentals del *Genisto-Cistetum clusii* o les més termòfiles de l'*Anthyllido-Cistetum clusii*. Les pinedes de pinassa tenen una significació especial a les parts altes, dins el domini de la roureda. Són també freqüents entre d'altres comunitats les garrigues (*Quercetum cocciferae*), els fenassars (*Phlomidio-Brachypodietum*), les joncedes (*Brachypodio-Aphyllanthesetum* i *Salvio Aphyllanthesetum*), els fragments de comunitats higròfitas diverses, entre les que destaca la gatellada (*Carici-Salicetum catalaunicae*), que troba en aquestes terres llur límit meridional, el murtrar (*Calicotomo-Myrtetum*), a les parts més baixes, etc. Una especial significació prenen les comunitats rupícoles o les relacionades, algunes d'elles d'àrea molt reduïda o localitzades en pocs indrets de Catalunya: brolles xeroacàntiques (*Erinacco-Anthyllidetum montanae*), pradells de cingles (*Conopodio-Festucetum scopariae* i *Conopodio-Laserpitietum gallici*), poblaments rupícoles (*Hieracio-Salicetum tarraconensis*), etc. De les plantes inferiors cal remarcar entre

d'altres aspectes la bona representació en aquest espai de la flora líquènica dels llocs àrids i semiàrids.

L'abandó dels conreus de la zona i la inaccessibilitat d'alguns sectors, entre d'altres factors, han permès la conservació d'una rica i variada fauna essencialment mediterrània. Són molt riques les biocenosis lligades als hàbitats forestals, no excessivament freqüents a les terres dels entorns, i les rupícoles. Destaca la diversitat i singularitat de la fauna invertebrada, amb la presència d'algunes espècies excepcionals i molt rares a la fauna catalana. La presència d'aquestes espècies individualitza encara més aquest espai amb respecte a d'altres de propers de les serres pre-litorals. Cal esmentar diversos grups d'invertebrats: coleòpters endògeus (*Leptothyphlus tarraconensis*) i hopògeus (*Duvalius bertae*, *Anillochlamys velox*, ...) de les coves i avencs característiques de la zona lleuantina, quilòpodes cavernícoles (*Lithobius sp.*), heteròpters (*Acalypta helenica*, *Calama ribesi*, ...), mol·luscs (*Pyrenaearia molae*, *Bythinella batalleri*, *Deroceras tarraconense*, ...) i lepidòpters (*Idaea sardonata*, ...).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Baix Camp, el	Colldejou	850,0
	Pradip	657,0
	Total	1.507,0
Priorat, el	Capçanes	1.207,5
	Torre de Fontaubella, la	152,5
	Marçà	280,0
	Total	1.620,0
Ribera d'Ebre, la	Tivissa	1.760,0
	Total	1.760,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

471 - 472

A.2. Delimitació

L'espai de Llaberia està format pel conjunt de les serres de la Picotxa, el Montalt, els cingles del Torto, la serra d'en Joves i la de Llaberia. El límit envolta les serres a mig vessant a excepció de la de Llaberia, que queda tota ella inclosa en l'espai; en totes les situacions el límit deixa fora les àrees més artificialitzades. Se n'exclou el nucli de Llaberia i els seus entorns.

A.3. Superfície total

4.887,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

La serra de Llaberia-Colldejou forma un nucli orogràfic complex, que uneix estructuralment les muntanyes de Prades i de Cardó. Aquestes muntanyes són formades per materials calcaris i alguns afloraments silícis que superen lleugerament els 900 m d'altitud amb potents cingleres que encerclen el sistema. La flora i vegetació d'aquest territori es caracteritza pel domini corològic mediterrani (alzinars, brolles...) amb algunes penetracions euro-siberianes (rouredes seques) i omediterrànies (brolles xero-

acàntiques, pradells de cingles...). La fauna típica mediterrània va molt lligada a les biocenosis forestals i rupícoles, amb una gran abundància d'elements de la fauna invertebrada.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai representatiu dels sistemes naturals de les serres pre-litorals del sistema Mediterrani, de transició entre Prades i Cardó. Presenta la particularitat d'acollir una notable diversitat de paisatges i en especial una excel·lent representació dels propis de les muntanyes calcàries de la Catalunya meridional, amb algunes àrees característiques de la muntanya silícia. El conjunt de l'espai destaca principalment pel notable relleu i pels valors de la vegetació i de la fauna invertebrada. De la notable diversitat de les comunitats vegetals, en sobresurten, pel seu interès, algunes de molt rares en aquest territori (gatellades, brolles, pradells, poblaments rupícoles endèmics...). Són molt riques les biocenosis faunístiques lligades als biòtops forestals, no excessivament freqüentats i les rupícoles. Hi destaca la diversitat i singularitat de la fauna invertebrada, amb la presència d'algunes espècies excepcionals i molt rares i endèmiques a la fauna catalana.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Predomini de la titularitat privada. Aproximadament 1/5 part dels terrenys són de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles i conreus de secà. Cinegètics.

c. Construccions i instal·lacions

Poble de Llaberia. Algunes edificacions agràries disseminades. Carretera local a Llaberia i diverses pistes forestals. Xarxa aèria del coll de la Llena (sector sud-est de l'espai).

d. Altres

Interès històric-artístic de Llaberia, amb l'església romànica.

A.7. Impactes actuals o previsibles

Processos erosius i de degradació dels sistemes naturals als vessants meridionals afectats per incendis forestals.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Pradip i Tivissa tenen normes subsidiàries. Marçà té delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Predomini de les formacions vegetals amb un alt risc d'incendi.
- Vulnerabilitat de determinats poblaments vegetals i animals.
- Fragilitat d'algunes espècies d'invertebrats rars i endèmics, davant explotacions i recol·leccions abusives, o modificacions substancials de les característiques actuals dels seus biòtops.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- La freqüentació i determinades pràctiques tradicionals accentuen el risc d'incendi.
- Recol·lecció descontrolada d'invertebrats.
- Activitats mineres i extraccions d'argiles.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb problemes generalitzats de risc d'incendis forestals, amb poblaments vulnerables i espècies fràgils.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient tot i tenint en compte l'actual planejament urbanístic.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

B.6. Conclusions

Espai que presenta un diferent grau de conservació, amb un sector meridional afectat amb freqüència per incendis forestals i un sector septentrional en un bon estat de conservació. Cal completar algunes insuficiències normatives i de gestió amb les determinacions particulars oportunes.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

Podria incloure les àrees de Cabrafiga i Mola de Valls al sector oriental, pel seu interès paisatgístic.

C.3. Actuacions preventives

- Alès el caràcter silvícola d'una part de l'espai, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988, forestal, s'ha d'impulsar amb caràcter prioritari la redacció de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestals.

- Promoure la inclusió de les gatellades (*Carici-Salicetum catalaunicae*) i murtrars (*Calicotomo-Myrtetum*) en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies endèmiques de coleòpters següents: *Leptothyphlus tarraconensis*, *Duvalius bertae*, les espècies del gènere *Anillochlamys* i les del gènere *Lithobius* (quilòpode) i els mol·luscs *Pyrenaearia molae* i *Bythinella batalleri*.

Muntanyes de Tivissa-Vandellòs

Sistema Mediterrani central pre-litoral Sector serra pre-litoral

Espai natural dividit en dues unitats orogràfiques, les muntanyes de Tivissa (a l'oest i més interiors) i les de Vandellòs (a l'est i de caràcter litoral). Aquestes dues unitats encara, que aïlles geogràficament, formen part d'un mateix conjunt i comparteixen moltes de les seves característiques. Amb prou feines sobrepassen els 700 m d'alçada en els punts més alts i representen la continuació devers l'occident del nucli de Llaberia-Colldejou.

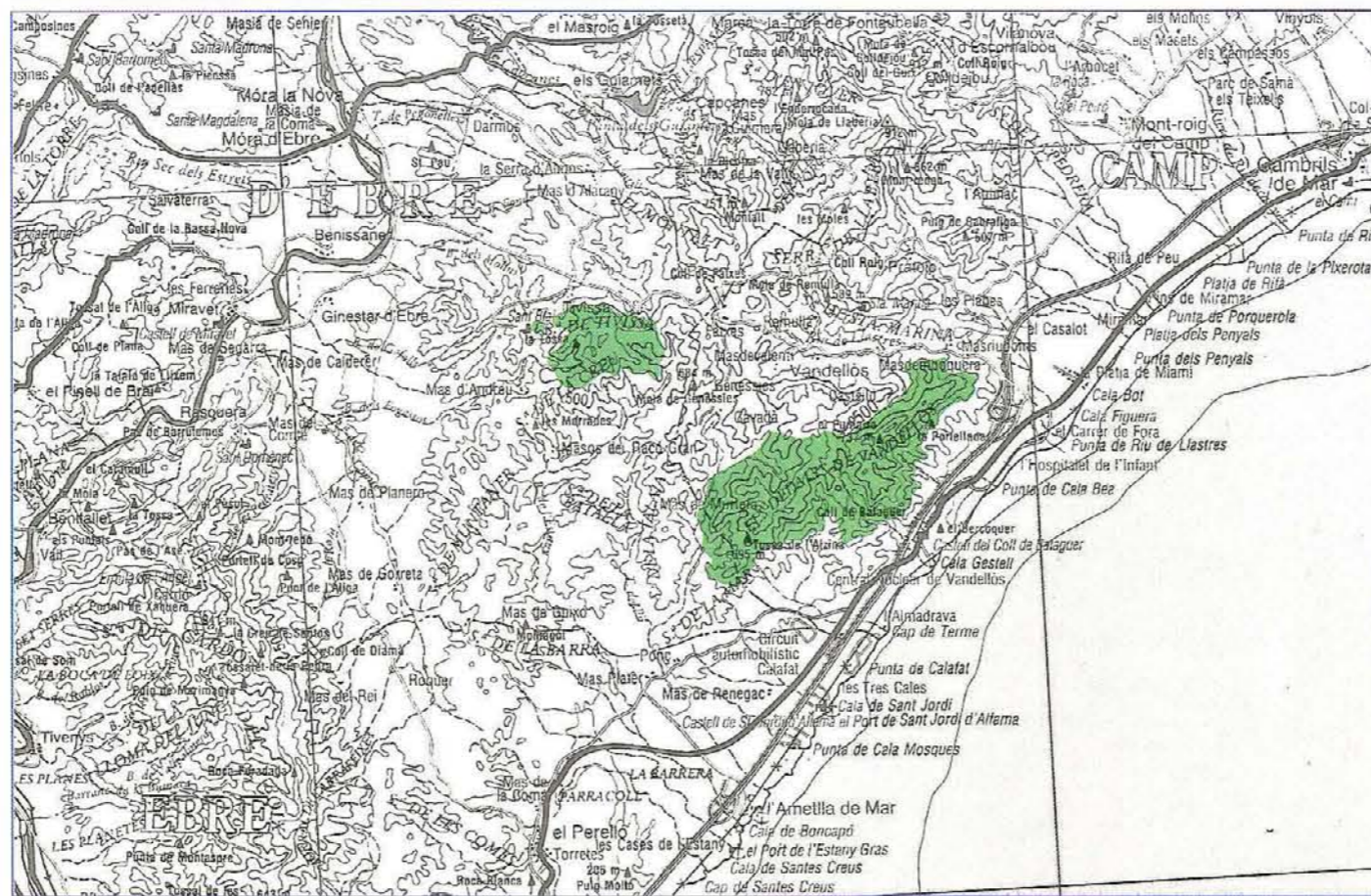
L'espai és una mostra dels relleus calcaris típics de les serres pre-litorals meridionals, amb nombroses incisions i valls, i predomini d'afloaments i parets rocoses. Situat en ple domini de l'alzinar litoral amb marfull, la vegetació actual es caracteritza pel predomini de les formacions arbustives (brolles calcícoles del *Rosmarino-Ericion* de vegades amb un estrat de pi blanc) o herbàcies (Illestonars i fenassars del *Thero-Brachypodium*, ...), així com diverses comunitats permanents d'indrets especials (vegetació rupícola, pradells de cingle, murtrars de barrancs, ...).

Allò que millor independitza aquest espai de la resta dels de la subunitat és el fet de conservar una bona representació de la fauna típicament mediterrània de les serralades pre-litorals. Destaca el gran valor faunístic de l'espai amb la presència de nombrosos elements d'interès. L'espai constitueix el límit septentrional per a *Chalcidies bedriagai* (exclusiva de Vandellòs) i *Pleurodeles waltl*. El medi, caracteritzat per la manca d'un mantell forestal, és favorable a les espècies meridionals lligades a aquests ambients oberts. Cal esmentar la presència de bones poblacions d'espècies tals com el còlit ros (*Oenanthe hispanica*), l'hortalà (*Emberiza hortulana*), el trobat (*Anthus campestris*), etc. A l'espai hi han poblaments importants de silvídids, amb la presència de cinc espècies distintes de tallarols (gènere *Sylvia*). També destaca una excel·lent representació d'importants poblaments de rapinyaires, amb espècies com l'àguila daurada (*Aquila chrysaetos*), a Tivissa, àguila cuabarada (*Hieraetus fasciatus*), àguila marcenca (*Circus gallicus*), xoriguer (*Falco tinnunculus*), etc. Les parts altes d'aquestes muntanyes són també una important àrea d'hivernada per a nombrosos ocells, com diverses espècies pirinenques (pela-roques, cercavores, ...), que troben refugi en les petites bosquines.

D'altres grups faunístics com els mamífers i els rèptils conserven una bona representació de llurs poblacions mediterrànies. L'espai constitueix una important àrea de refugi per a les espècies meridionals. La dificultat d'accés a molts dels indrets ha permès conservar poblaments amb una bona densitat d'espècies com el toixó, la guineu, el gat mesquer i la mostela, entre d'altres.

Un altre dels valors faunístics d'aquest espai és el de mostrar un poblament coleopterològic típic del carst ibèric de la zona lleuantina, amb la presència de nombrosos endemismes (*Antrocharidius catalaunicus*, *Antrocharidius velox*, ...).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis) Superfície (ha)

Baix Camp, el	Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	3.442,5
	Total	3.442,5
Ribera d'Ebre, la	Tivissa	1.112,5
	Total	1.112,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000) 471 - 472 - 497 - 498

A.2. Delimitació

L'espai està format pel conjunt de muntanyes de Vandellòs i Tivissa. El límit envolta i amotlla les tres unitats del conjunt, bé a peu de cingleres o a peu i mig vessant de les mateixes, tot formant unitats paisatgístiques closes.

A.3. Superfície total 4.555,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai que comprèn dues unitats orogràfiques aïlles geogràficament que comparteixen moltes de les seves característiques. Amb prou feines sobrepassen els 700 m d'alçada en els punts més alts i representen la continuació devers l'occident i el sud del nucli de Llaberia-Colldejou. De relleus calcaris amb nombroses incisions i valls hi predominen els afloaments i les parets rocoses. Situat en ple domini de l'alzinar litoral, la vegetació actual molt afectada pels incendis forestals es caracteritza pel predomini de les formacions arbustives.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'espai és una mostra dels relleus calcaris típics de les serres pre-litorals meridionals. El principal motiu d'interès és conservar una bona representació de la fauna típicament mediterrània de les serralades pre-litorals. Destaca el gran valor faunístic de l'espai amb la presència de nombrosos elements mediterranis meridionals afavorits per la manca d'un mantell forestal.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

La major part de l'espai és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Agrícoles, ramaders i silvícoles. Cinegètics.

c. Construccions i instal·lacions

Pistes i camins forestals. Masies disperses. Xarxes elèctriques.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

Processos erosius i de degradació dels sistemes naturals a conseqüència de l'elevada freqüència d'incendis forestals.

A.8. Proteccions legals

a. Règim Urbanístic

Vandellòs té pla general i Tivissa normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

CUP/RIE

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Comunitats vegetals xerofítiques altament inflamables i condicions climàtiques favorables a la propagació dels incendis forestals (fort vent i aridesa estival).
- Vulnerabilitat de determinades biocenosis i espècies faunístiques mediterrànies meridionals, afavorides per la manca d'un mantell forestal.
- Fragilitat de la fauna cavernícola invertibrada.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

La construcció d'infraestructures (bàsicament vials i esteses) ha generat processos erosius.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai. Aspectes significatius

Espai solt més a un alt risc d'incendis estivals, amb poblaments faunístics vulnerables.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai degradat solt més a la forta dinàmica que generen els incendis forestals. No obstant això, acull poblaments faunístics de notable interès.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

-

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai totes les espècies de coleòpters cavernícoles del gènere *Antrocharidius*.

Serres de Cardó-el Boix

Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector serra pre-litoral

Les Serres de Cardó i del Boix constitueixen un espai natural representatiu de la diversitat i singularitat de les serres pre-litorals del sistema Mediterrani central.

El bloc estructural de Cardó se situa al marge esquerre del riu Ebre, amb desnivells superiors als 900 m, i tanca pel sud la Cubeta de Móra. Forma una estructura molt trencada i replegada per encavalcaments amb una notable complexitat tectònica –falles i plecs anticlinals i sinclinals amb tendència nord-est i sud-oest–, constituïda bàsicament per materials calcaris (triàsics, juràsics i cretácics inferiors). Gran part de l'espai és constituït per dolomies de trànsit juràssic-cretaci. El particular cromatisme dels materials (calcàries, dolomies, margues, ...) i la morfologia rica en elements singulars (agulles, cingleres, ...) fan d'aquest espai un element de notable valor paisatgístic.

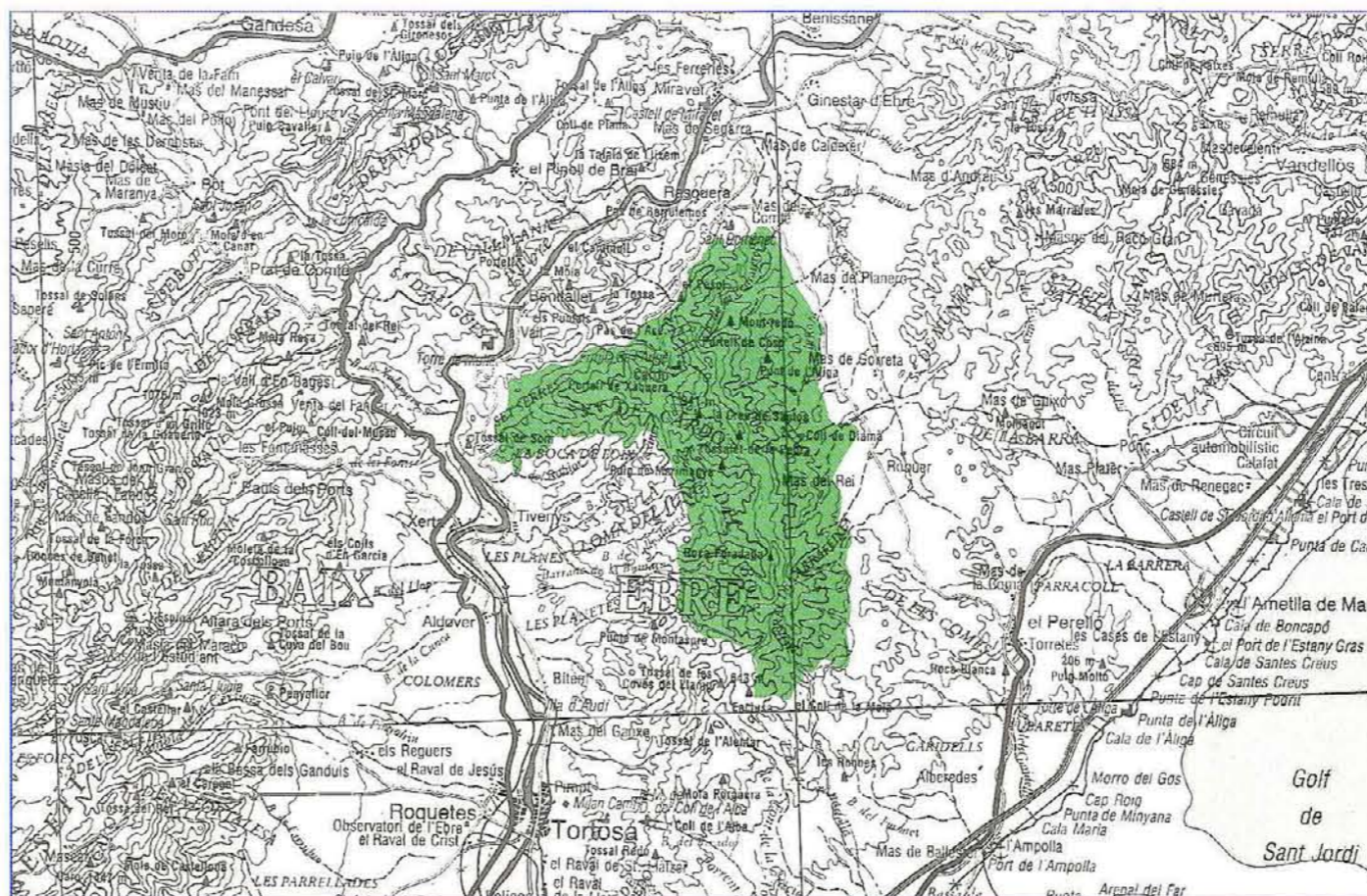
El paisatge essencialment mediterrani presenta moltes semblances amb el dels Ports, però a diferència d'aquest li manca un clar estatge superior submediterrani. L'ur paisatge ve condicionat bàsicament pel substrat predominantment calcari, un bioclima de tipus xeròtic i la particular situació geogràfica de la serra. Les Serres de Cardó i del Boix presenten caràcters prou diferencials amb respecte a les serres veïnes. Bàsicament els dominis de vegetació predominants són els dels alzinars (*Quercetum ilicis galloprovinciale* i *Quercetum mediterraneo-montanum*), i més puntualment el de la roureda del roure de fulla petita (*Viol-Quercetum fagineae*). Molt sovint l'alzinar degradat és substituït per brolles calcícoles (amb o sense pins), garrigues, llistonars, prats secs, etc. Al domini de la roureda seca, hi ha pinedes submediterrànies de pinassa (*Pinus nigra*) sobre joncedes (principalment *Brachypodio-Aphyllanthes*) que alternen amb petits retalls de roureda. També en aquest domini de vegetació cal destacar la presència de petites bosquines de caducifolis, extremadament singulars, així com teixedes (*Sanicula-Taxetum*) als repeus de les cingleres calcàries. Les comunitats rupícoles hi prenen una gran importància i desenvolupament: *Hieracio-Salicetum tarraconensis*, brolles xeroacàntiques d'erició (*Erinaceo-Anthyllidetum montanae*), gramenets de repeus de cingle obacs (*Conopodio-Festucetum scopariae*), etc. En aquestes comunitats pròpies dels roquissars i pedruscall calcari, amb una gran varietat d'ambients, es refugien algunes plantes molt rares i endèmiques de la Catalunya meridional, com *Salix tarraconensis*, *Knautia rupicola*, *Linaria glauca*, etc.

El conjunt de la serra, amb una morfologia rica i un paisatge típicament mediterrani, presenta interessants contrastes entre les obagues, les parts altes i els solells. Per altra banda, el bon estat de conservació d'algunes raonades (vall de Cardó), en especial en relació a les muntanyes veïnes, augmenta el seu interès. La conservació d'aquests biòtops, especialment del bosc mediterrani, ha permès el manteniment en aquest espai d'una rica i variada fauna.

L'espai aplega espècies de gran valor faunístic a Catalunya, com la cabra salvatge (*Capra pyrenaica ssp. hispanica*), amb una situació relictual i constituint la població actual més septentrional, i el gat fer (*Felis silvestris*), entre d'altres. La serra del Boix constitueix un dels límits septentrionals del trítid meridional (*Pleurodeles waltl*). Els biòtops cavernícoles són rics en diverses espècies de quiròpters i en la presència de coleòpters endèmics (*Tychobythinus muntani*). De la fauna invertebrada cal destacar també d'altres singularitats, com l'existència d'un mol·lusc endèmic d'aquest territori (*Xeroplexa arturi*).

S'han de considerar les notables afinitats d'aquest espai amb d'altres serres pre-litorals situades al sud de l'Ebre (sistema Meridional). Aquest caràcter de transició entre el sistema Mediterrani central i el meridional accentua encara més la seva singularitat i interès natural.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

Comarca	Municipi	Superfície (ha)
Baix Ebre, el	Benifallet	1.590,0
	Perelló, el	1.212,5
	Tivenys	2.147,5
	Tortosa	1.715,0
Total		6.665,0
	Ribera d'Ebre, la	Rasquera
Total		2.362,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
497

A.2. Delimitació

L'espai comprèn el conjunt format per les serres de Cardó i del Boix. El límit s'armotlla a les esmentades serres seguint-les a peu i a mig vessant de forma que s'estalvien la major part de les zones de conreu.

A.3. Superfície total
9.027,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

El bloc estructural de Cardó se situa al marge esquerre del riu Ebre, amb desnivells superiors als 900 m, i tanca al sud la Cubeta de Móra. Forma una estructura molt trencada i replegada per encavalcaments amb una notable complexitat tectònica, constituïda bàsicament per materials calcaris. El paisatge essencialment mediterrani presenta moltes semblances amb el dels Ports, però a diferència d'aquest espai li manca un clar estatge superior submediterrani. El conjunt de la serra, amb una morfologia rica i un paisatge típicament mediterrani, presenta interessants contrastes entre les obagues, les parts altes i els solells.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Les serres de Cardó-el Boix constitueixen un espai natural representatiu de la diversitat i singularitat de les serres pre-litorals del Sistema Mediterrani Central. El particular cromatisme dels materials i la morfologia rica en elements singulars fan d'aquest espai un element de notable valor paisatgístic. Cal remarcar l'especial interès i el bon estat de conservació dels alzinars i bosquines mixtes de les obagues, com també de la bona mostra de la vegetació rupícola. La conservació dels biòtops mediterranis ha permès el manteniment d'una fauna rica i variada, amb algunes espècies de gran valor faunístic.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Bona part de l'espai és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles. Agrícoles. Aprofitaments de les aigües. Recreatius. Cinegètics.

c. Construccions i instal·lacions

Carretera de Cardó i diverses pistes forestals. Instal·lacions agro-pecuàries. Masies disperses. Xarxes elèctriques. Planta d'aigua.

d. Altres

Edificacions d'interès històric artístic.

A.7. Impactes actuals o previsibles

Processos erosius i de degradació dels sistemes naturals, especialment al sector meridional, a conseqüència de l'elevada freqüència dels incendis forestals.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

El Perelló i Tortosa tenen pla general. Rasquera i Benifallet tenen delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

–

c. Protecció de la fauna

–

d. Altres

CUP/RIIF

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

–

C.3. Actuacions preventives

– Promoure la inclusió dels boscos mixtos de caducifolis i de les bosquines de teix, en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.
– Atès el caràcter silvícola d'una part d'aquest espai, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, impulsar amb caràcter prioritari la redacció de Projectes d'Ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestals.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la fauna següents: *Salix tarraconensis*, *Knautia rupicola* i *Linaria glauca*, com també de la fauna invertebrada: *Tychobythinus muntani*, *Xeroplexa arturi*.

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

– Comunitats vegetals xerofítiques altament inflamables amb condicions climàtiques favorables a la propagació dels incendis forestals (vent i aridesa estival).
– Vulnerabilitat i fragilitat de biocenosi i espècies vegetals i animals de caràcter marcadament meridional, per trobar-se en una barrera biogeogràfica; així mateix cal remarcar la fragilitat de la fauna cavernícola.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

L'obertura de vials ha comportat en alguns casos processos d'instabilitat i degradació dels ecosistemes.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai. Aspectes significatius

Espai caracteritzat per un sector meridional molt afectat per l'elevada freqüència d'incendis forestals.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeixen figures de protecció legal que afectin l'àmbit d'aquest espai d'una manera significativa.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La complexitat orogràfica i l'aïllament geogràfic n'han afavorit l'estat actual.

B.6. Conclusions

Espai que presenta un bon estat de conservació en el sector de Cardó, mentre que la resta, al sector del Boix, mostra zones en un diferent estat de degradació. Cal complementar el règim general del PEIN amb determinacions específiques de caràcter particular.

Platja de Torredembarra

Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector plana litoral

Els sistemes naturals de la Platja de Torredembarra són un testimoni de la notable diversitat i riquesa del paisatge vegetal primitiu del litoral sorrenc del sistema Mediterrani central. Als trams de costa baixa i sorrenca amb la presència d'aiguamolls i salsures, així com de platges arenoses no degradables són extremadament rars, i per sí mateixos justifiquen la inclusió d'aquest espai en la xarxa del PEIN. En l'actualitat només resten alguns fragments relictuals d'un conjunt de sistemes naturals singulars, però a la vegada molt fràgils, i que han sofert profundes modificacions i una forta regressió en els últims anys.

Cal considerar un conjunt de factors ambientals (salinitat, humitat, ...) que determinen l'establiment de condicions ecològiques diverses i d'una gran diversitat de biocenosis, des de les comunitats algals de la costa sorrenca fins a les màquies litorals del rera país.

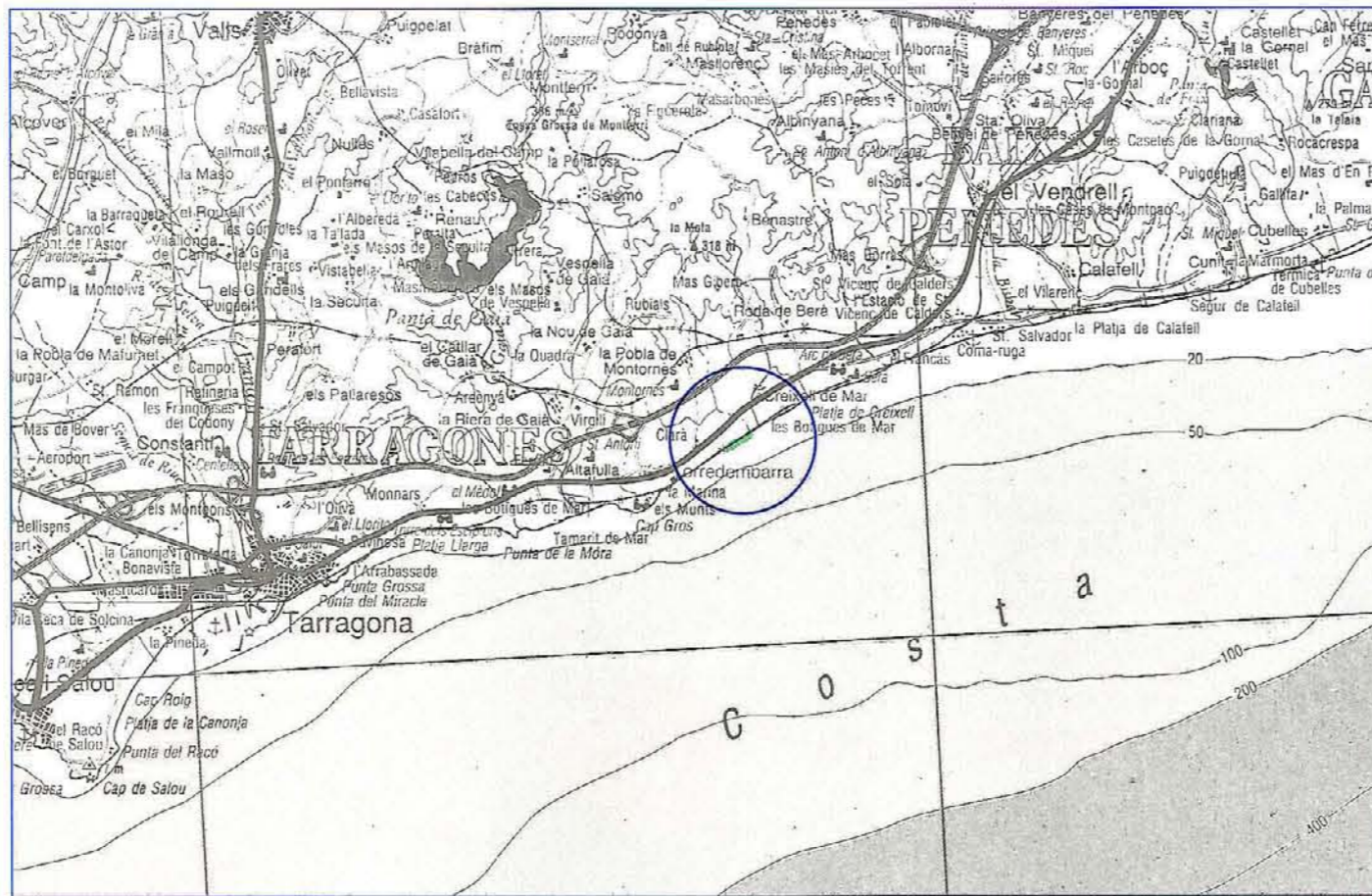
La Platja de Torredembarra és una àrea d'importants valors botànics, que acull algunes espècies i comunitats relictuals situades en els límits de les seves àrees de distribució.

Hi són ben representades diverses comunitats psamòfiles i halòfiles del litoral sorrenc. Les zones sorrenques, amb sòls d'alta salinitat i amb un important moviment mecànic, són encara força extenses. En aquest ambient prosperen diverses comunitats de platja i de duna que presenten una zonació característica —de jull de platja (*Agropyretum mediterraneum*), de borró (*Ammophiletum arundinaceae*) i de rera-duna amb crucianella marina (*Crucianelletum maritimae*)—. Els saliconars subarbusius (*Arthrocnemum fruticosum*) i alguns poblaments de limòniums (*Artemisia-Limonietum virgati*) apareixen en la banda interna sobre sòls compactes, humits i salats, només interromputs per alguns estanys d'aigües salabroses. També són freqüents les jonqueres amb plantatge crassifoli (*Schoeno-Plantagnetum crassifoliae*) i petits pradells de teròfits primaverals de rera-duna (*Saginion maritimae*) que apareixen localitats en petites superfícies de sòls nus i salins.

L'herpetofauna és especialment interessant per la presència de diversos elements meridionals refugiats a les dunes litorals, com la sargantana cua-llarga (*Pseudis marmorata*) i la sargantana cua-roja (*Acanthodactylus erythrus*). L'espai també destaca per la seva ornitofauna, fonamentalment la hivernant i de pas, malgrat que també hi crien espècies com el corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*). En aquest espai han estat assenyalades 141 espècies d'ocells. Els sorralles acullen una fauna invertebrada característica d'aquest ambient particular.

Aquest espai representa doncs, un conjunt de sistemes naturals singulars i molt fràgils, alguns d'ells molt rars a les costes catalanes i actualment en regressió.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis) Superfícies (ha)

Tarragonès, el	Torredembarra	45,0
	Total	45,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000) 473

A.2. Delimitació

Inclou l'àmbit litoral situat entre la línia del ferrocarril i el mar, i entre el barri marítim de Torredembarra i el límit del terme municipal de Creixell. S'exclouen de l'àmbit de l'espai les edificacions actualment existents en aquest sector de la urbanització Claramar.

A.3. Superfície total

45,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petit espai litoral amb una gran diversitat de biocenosis, des de les comunitats algals de la costa sorrenca fins a les màquies litorals del rera país. El paisatge vegetal es caracteritza per diverses comunitats psamòfiles i halòfiles de litoral sorrenc, que presenten una zonació característica. L'herpetofauna és especialment rica en elements meridionals refugiats a les dunes litorals; així mateix, hi ha un gran nombre d'espècies d'ocells hivernants i de pas. Els sorralles acullen una fauna invertebrada característica d'aquests ambients.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'espai relictual de la platja de Torredembarra és un testimoni de la notable diversitat i riquesa del paisatge vegetal primitiu del litoral sorrenc del Sistema Mediterrani Central. En els trams de costa baixa i sorrenca d'aquesta unitat la presència d'aiguamolls i salsures, així com de platges arenoses no degradades, és extremadament rara. A l'actualitat només resten alguns fragments relictuals d'un conjunt de sistemes naturals singulars, però a la vegada molt fràgils, que han sofert profundes modificacions i una forta regressió en els darrers anys.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

La pràctica totalitat de l'espai és públic.

b. Usos i aprofitaments

Turístics i recreatius.

c. Construccions i instal·lacions

Límit perimetralment per la via del tren.

d. Altres

—

A.7. Impactes actuals o previsibles

Degradació de la vegetació i de les llacunes litorals per hiperfreqüentació estiuenca.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Torredembarra té Pla General.

b. Espais naturals de protecció especial

—

c. Protecció de la fauna

—

d. Altres

Bona part de l'espai forma part de la zona marílimo-terrestre.

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Formacions de sorralles, dunes i llacunes litorals molt fràgils.
- Vulnerabilitat de les comunitats i espècies vegetals psamòfiles i halòfiles.
- Vulnerabilitat de les biocenosis i espècies de la fauna litoral, de caràcter meridional.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Utilització com a zona de pàrquing del sector occidental de l'espai, amb la conseqüent destrucció i degradació de l'entorn.
- La intensa freqüentació estival, amb un trepig i cal·ligament constants i l'abocament descontrolat de deixalles condueix a una degradació i empobriment progressiu dels sistemes litorals.
- L'abocament de terres per a la construcció d'un vial paral·lel a la línia del ferrocarril ha implicat una forta regressió del sector occidental de l'espai.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius
Espai d'elevada fragilitat amb impactes puntuals de consideració.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

—

B.6. Conclusions

Espai en un precari estat de conservació, tot i conservar ecosistemes de rellevant interès. Cal reforçar el règim de protecció amb diferents mesures sectorials.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix fonamentalment als terrenys de titularitat pública, com també a les zones inundables i de vegetació halòfila de l'entorn immediat.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

—

C.3. Actuacions preventives

- El pla especial que ha d'establir la delimitació definitiva, o en el seu cas, normes especials redactades d'acord amb el que preveu l'article 78.3 del Reglament de planejament de la Llei del sòl, desenvolupar i concretaran el règim urbanístic de protecció.
- Considerar tot l'àmbit com a zona humida als efectes de l'article 11 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.
- La supressió dels passos a nivell de la línia del ferrocarril planteja l'estudi de les diferents alternatives de nous accessos a la zona de la platja. Cal adoptar de forma estricta l'alternativa més favorable a la conservació de l'espai, i les mesures correctores necessàries dels impactes ambientals generats.
- Promoure la redacció de plans d'ordenació d'extracció d'aigües.

C.4. Normes particulars

—

Desembocadura del Riu Gaià

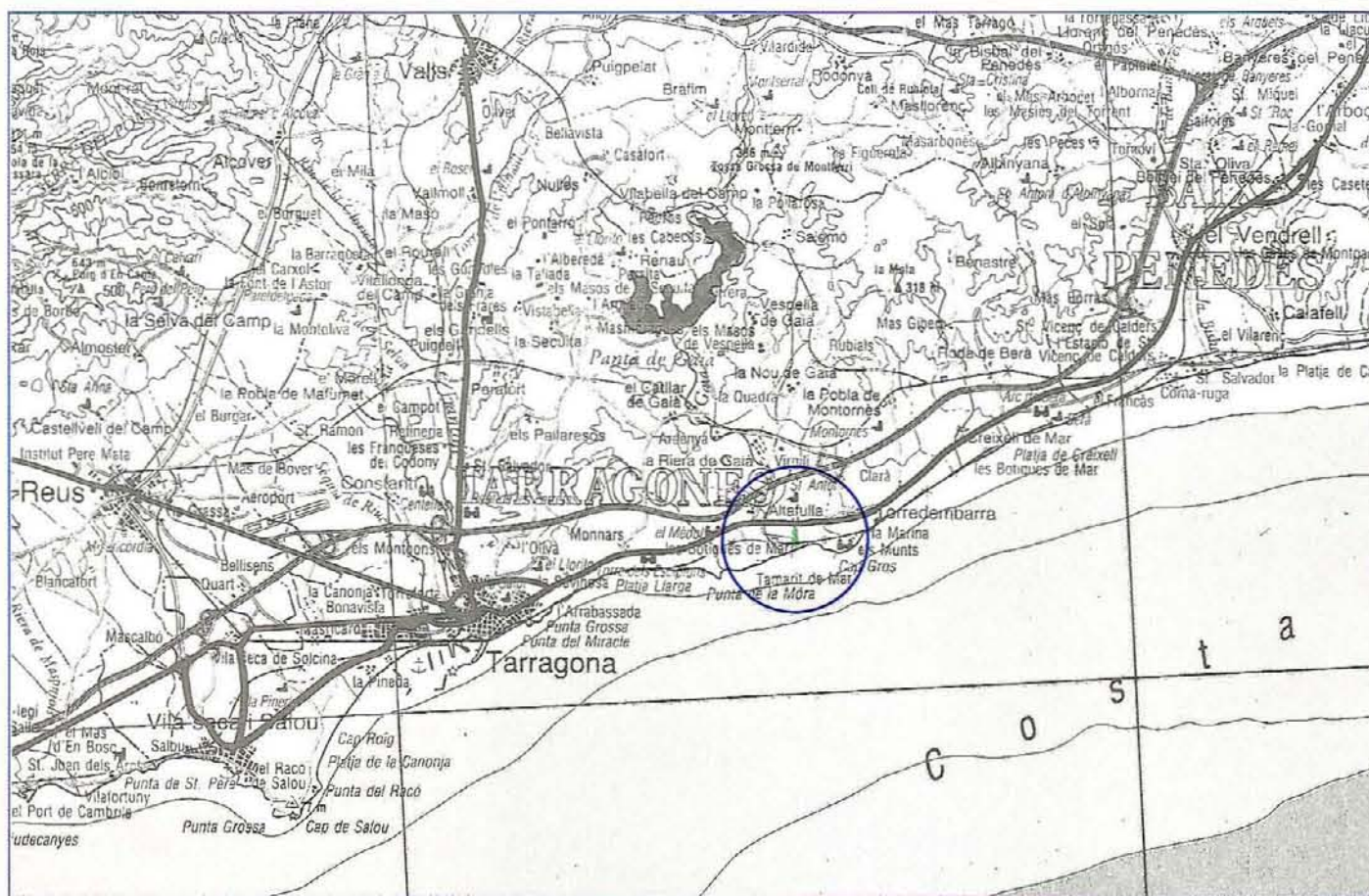
Sistema Mediterrani central pre-litoral
Sector plana litoral

Petit espai lineal que comprèn l'últim tram del riu Gaià, amb zones d'aigua embassada i una desembocadura oberta en una platja sorrenca. La inclusió d'aquest espai en el PEIN es circumscriu dins la xarxa relictual de zones humides de la Catalunya meridional.

La vegetació de ribera ha estat molt degradada i només en resta la presència d'alguns arbres com l'àlber i el freixe de fulla petita. En totes les vores del riu predominen els canyars de desembocadura de riu (*Convolvulus sepium*). El paisatge de l'espai contrasta amb el seu entorn intensament dedicat als conreus o usos turísticorecreatius.

Aquest illot de paisatge més o menys natural, amb zones permanentment inundades d'aigua dolça, constitueix un refugi per alguns elements faunístics. Destaca el seu paper com a zona d'escala en les vies d'ocells migratoris.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica.

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Tarragonès, el	Tarragona	5,0
Total		5,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

473

A.2. Delimitació

L'espai comprèn la ribera i llera del riu Gaià compresa entre la línia del ferrocarril fins el mar.

A.3. Superfície total

5,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petit espai litoral que comprèn l'últim tram del riu Gaià, amb zones d'aigua embassada i una gran desembocadura oberta en una platja sorrenca. La vegetació de ribera ha estat molt degradada i només en resta la presència d'alguns arbres, mentre que en la resta de l'espai predominen els canyars.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'interès d'aquest espai en el Pla se circumscriu dins la xarxa relictual de zones humides de la Catalunya meridional. Constitueix un illot de paisatge natural amb zones perimetrals inundades que constitueixen un refugi per alguns elements faunístics, destaca el seu paper com a zona d'escala en les vies dels ocells migratoris.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Pública.

b. Usos i aprofitaments

Turístics.

c. Construccions i instal·lacions

-

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

Degradació dels ecosistemes per abocaments incontrolats.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Tarragona té pla general.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció del sòl

-

d. Altres

És d'aplicació el règim específic definit per la legislació d'aigües a les lleres i marges.

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Sistemes dulciaquícules fràgils, de règim mediterrani.
- Comunitats faunístiques vulnerables.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Les activitats antròpiques comporten una degradació continuada dels sistemes naturals (destrucció de la vegetació, contaminació de les aigües...).

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Petit espai fràgil que suporta els impactes de les activitats.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La regulació hídrica de la conca afecta negativament a la conservació de l'espai.

B.6. Conclusions

Espai en precari estat de conservació, on cal adoptar mesures sectorials de protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Ateses les característiques de la fauna d'aquest espai, d'acord amb l'article 36 de la Llei 3/1988 de protecció dels animals, promoure la declaració de tot l'àmbit de l'espai com a reserva natural de fauna salvatge.
- Considerar de tot l'àmbit com a zona humida als efectes de l'article 11 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.
- Executar prioritàriament les previsions que faci el Pla zonal de sanejament de les aigües de la zona 6, en aquells aspectes adreçats a la millora de la qualitat de les aigües i, la protecció de l'entorn.

C.4. Normes particulars

-

Tamarit-Punta de la Móra

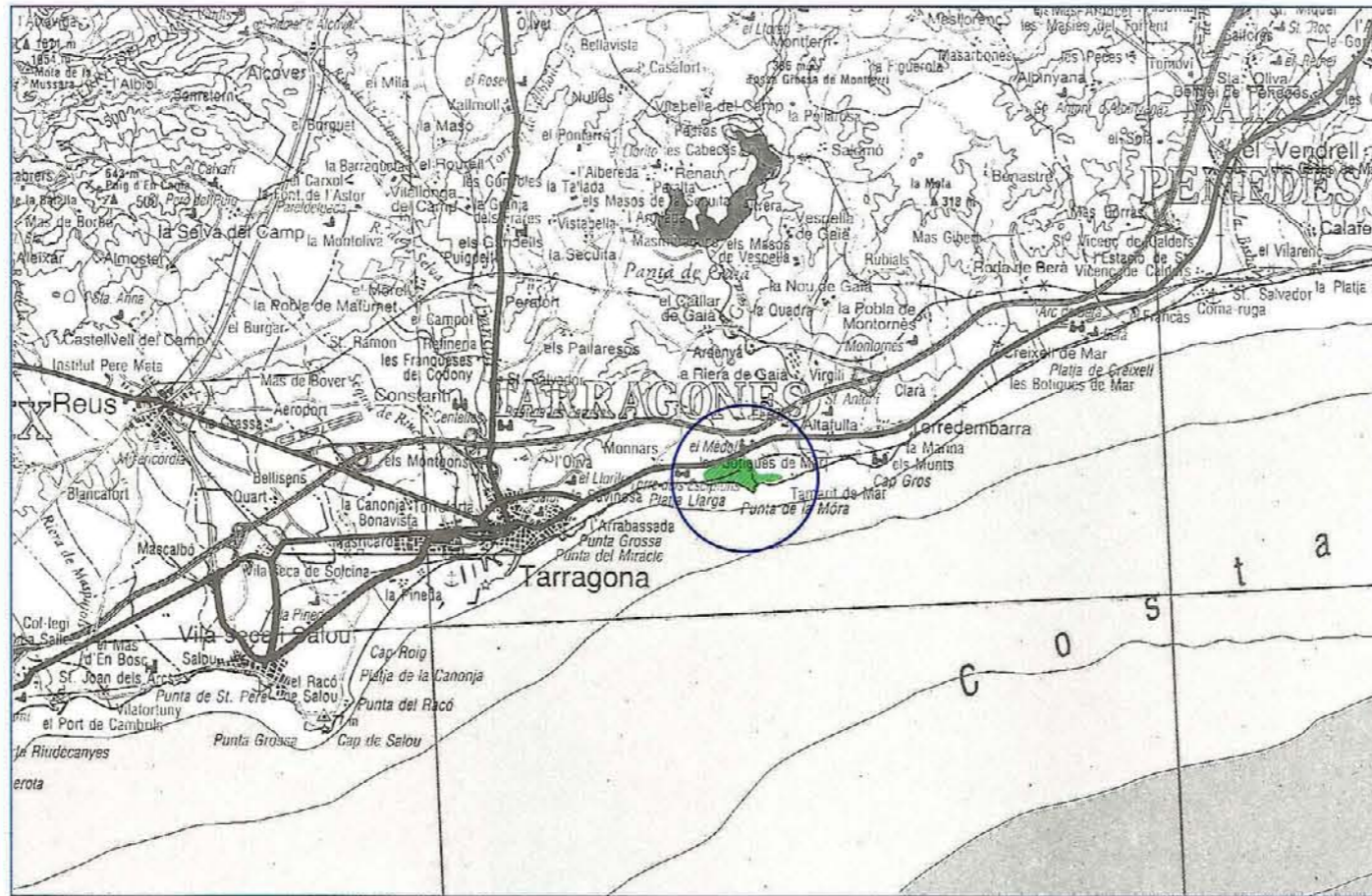
Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector plana litoral

Petit espai que agrupa dues àrees excepcionalment singulars en aquest tram de costa catalana. L'interès d'aquest espai és el de conservar petits fragments relictuals de comunitats forestals litorals permanents, pràcticament desaparegudes a la nostra costa. Aquests mantells forestals que ocupen els roquissars i sorralles de la línia de costa prenen en aquest espai una especial significació. El savinar litoral (*Juniperetum lyciae*), freqüent a les costes mallorquines, troba en aquesta localitat el seu límit septentrional i no torna a reaparèixer enlloc més de les costes del Principat. Junt amb aquests fragments relictuals de savinar són més freqüents les pinedes litorals de pi blanc i pi pinyer, i alguns retalls de màquia litoral de garric i margalló (*Quercus-Lentiscetum*), i brolla de romaní i bruc d'hivern amb esteparola (*Anthyllido-Cistetum clusii*). La comunitat de fonoll marí amb limòniums (*Crithmo-Limonietum gibertii*), és extremadament singular i endèmica del territori comprès entre Torredembarra i Salou.

En contacte amb els ecosistemes terrestres de la línia de costa tenen també una gran importància per la seva diversitat les zones intermareals o les pròpiament marítimes (nerític i bentònic). Les comunitats algals de la zona són ben representatives de les costes baixes, calcàries i fortament batudes per les aigües, del litoral català. Aquestes comunitats es caracteritzen per la presència d'espècies com *Neogoniolithon notarisii* i l'associació de *Halogetis scoparia*, *Hypnea musciformis*, *Laurencia obtusa* i *Padina pavonica*.

L'espai de Tamarit-Punta de la Móra comprèn doncs, un tram de costa rocosa i més o menys abrupta, amb petites cales i zones sorrenques, que guarda excepcionals valors biològics, i al mateix temps paisatgístics i culturals.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Tarragonès, el	Tarragona	110,0
	Total	110,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

473

A.2. Delimitació

Espai litoral que comprèn les dues unitats: la platja Fonda-la punta de la Creueta-la torre de la Móra, i de la cala de la Móra-el castell de Tamarit. El límit queda definit pel front marí d'aquestes unitats i per a la primera d'elles les zones terrestres limítrofes d'acord amb l'actual planejament urbanístic. Inclou, així mateix, l'espai marí fins a la cota batimètrica de 20 m.

A.3. Superfície total

110,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petit espai que agrupa dues àrees singulars a les costes catalanes meridionals, que comprèn un tram de costa rocosa i més o menys abrupta, amb petites cales i zones sorrenques. La vegetació litoral és constituïda per fragments relictuals de savinars, pinedes de pi blanc i pi pinyer, alguns retalls de màquia de garric i margalló i brolla de romaní i bruc d'hivern. Les comunitats permanents de costa rocosa es caracteritzen per les comunitats de fonoll marí i limòniums, i les algals.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'interès d'aquest espai és conservar petits fragments relictuals de les comunitats forestals litorals permanents, pràcticament desaparegudes de tota la costa catalana; en concret, el savinosa litoral troba en aquest espai l'única localitat de les nostres costes. Hi destaca la singularitat d'alguns elements florístics de les comunitats de costa rocosa i la representativitat de les comunitats algals. El castell de Tamarit-la punta de la Móra, ultra els seus excepcionals valors biològics, presenta alhora un gran interès paisatgístic i cultural.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Privada.

b. Usos i aprofitaments

Turístics i recreatius.

c. Construccions i instal·lacions

Camins i vials.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

Degradació dels sistemes litorals per hiperfreqüentació a l'època estival.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Tarragona té pla general.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix a l'àmbit de les àrees qualificades com a sòl rústec protegit i parc natural per la revisió-adaptació del Pla general de Tarragona (refòs 1985).

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Incloure els savinars litorals (*Juniperetum lyciae*) en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

- Promoure l'adopció de mesures reguladores per a l'aprofitament dels recursos marins.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora *Limonium gibertii* i *Juniperus phoenicea* ssp. *lycia*.

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Sistemes naturals de penya-segats litorals molt fràgils, on cal destacar l'especial vulnerabilitat de les formacions forestals i d'algunes espècies rares i endèmiques.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

La intensa freqüentació estiuenca comporta alteracions de la vegetació i una degradació de l'entorn.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai. Aspectes significatius

Espai litoral amb elements molt vulnerables.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai en bon estat de conservació, tot i la intensa freqüentació estival que podria malmetre els elements singulars de la vegetació. Cal completar el règim general del PEIN amb determinacions adreçades a la protecció d'algunes espècies i comunitats vegetals.

Sèquia Major

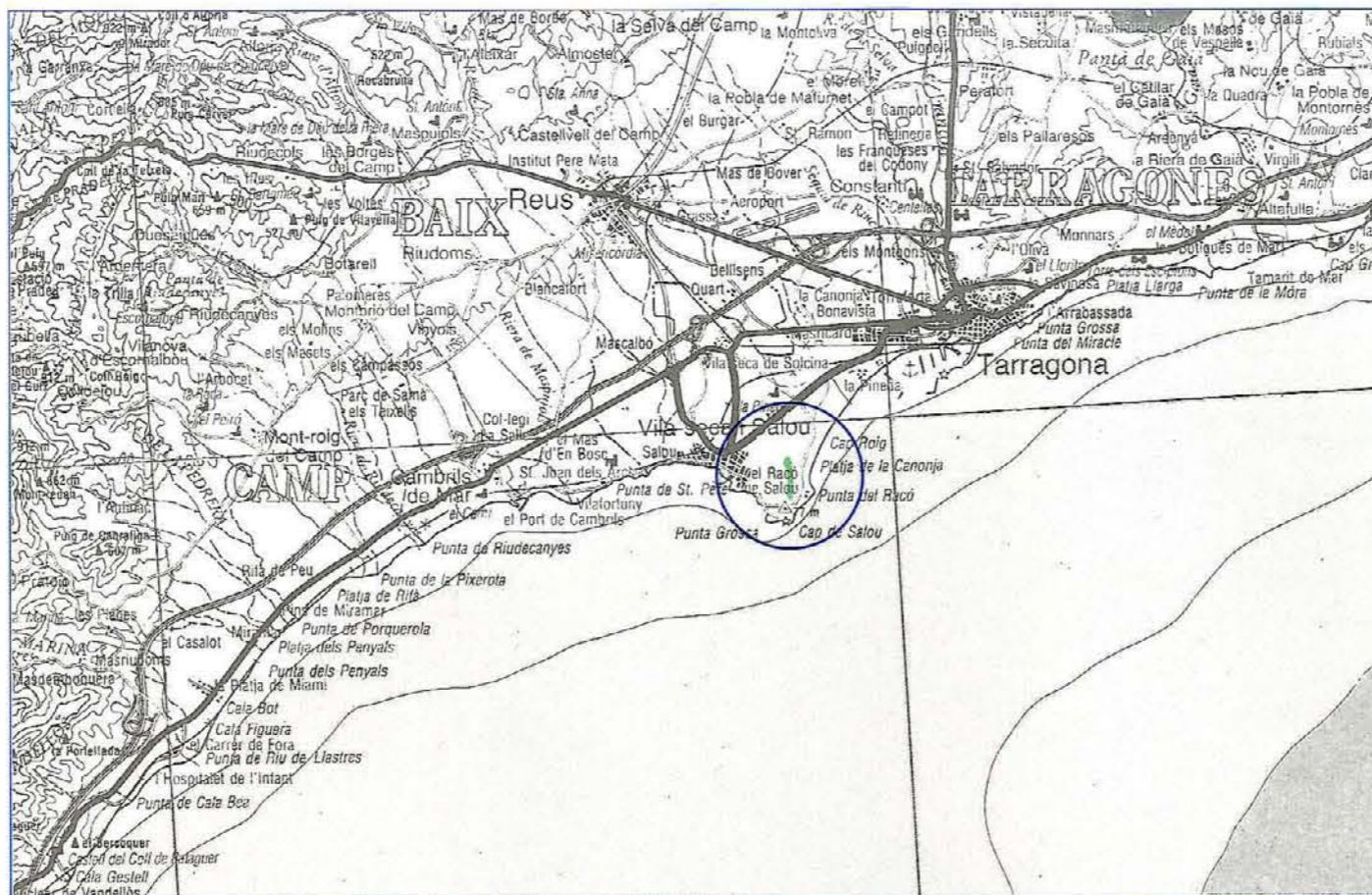
Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector plana litoral

Espai de petites dimensions, reduït a un canal d'aproximadament un quilòmetre de llargada, que presenta l'interès d'ésser una mostra relictual de la resta d'antics aiguamolls. És per això que participa de moltes de les característiques de les zones humides meridionals, també considerades en el PEIN.

La Sèquia Major forma una petita zona humida en la que predominen els canyissars. El principal interès d'aquest espai rau en la presència de determinades singularitats faunístiques, com el fartet (*Aphanius iberus*), un peix endèmic de les nostres aigües dolces, i les tortugues d'aigua. El manteniment de les aigües netes ha permès la conservació d'aquestes espècies.

Per la seva estructura, aquests ecosistemes són molt fràgils, factor que encara s'intensifica més en aquest espai pel fet de situar-se en una zona periurbana amb una intensa pressió antròpica.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Tarragonès, el	Vila-seca	5,0
	Total	5,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

473

A.2. Delimitació

Petit espai definit pel tram de la sèquia Major comprès entre els paratges de Basó i del Recó.

A.3. Superfície total

5,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai reduït a un petit canal, que forma una petita zona humida en la qual predominen els canyissars.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

La sèquia Major presenta l'interès de conservar una petita mostra relictual d'antics aiguamolls, amb les característiques de les zones humides meridionals. El principal motiu d'interès d'aquest espai rau en la presència de determinades singularitats faunístiques, com el fartet i les tortugues d'aigua.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Privada.

b. Usos i aprofitaments

Sèquia.

c. Construccions i instal·lacions

-

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

Degradació dels ecosistemes per abocaments incontrolats. La construcció d'un gran parc d'atraccions a la zona pot significar una alteració i regressió de l'espai.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístics.

Vila-seca té pla general.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Sistemes dulciaquícules fràgils, amb elements faunístics molt vulnerables.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Les activitats antròpiques i els abocaments incontrolats comporten una degradació dels sistemes naturals.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai molt fràgil amb elements faunístics vulnerables.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La forta pressió antròpica perimetral condiciona la conservació de l'espai.

B.6. Conclusions

Espai que manté un bon estat de qualitat, tot i la forta degradació de l'entorn. Cal reforçar els aspectes normatius i de gestió relatius a la protecció de la fauna.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

Promoure el desenvolupament d'un projecte d'ordenació i millora de l'espai, en les àrees compreses dins l'àmbit del projectat parc d'atraccions.

C.4. Normes particulars

Aplicació de diverses mesures de protecció de les aigües superficials i subterrànies (article 23 de les Normes).

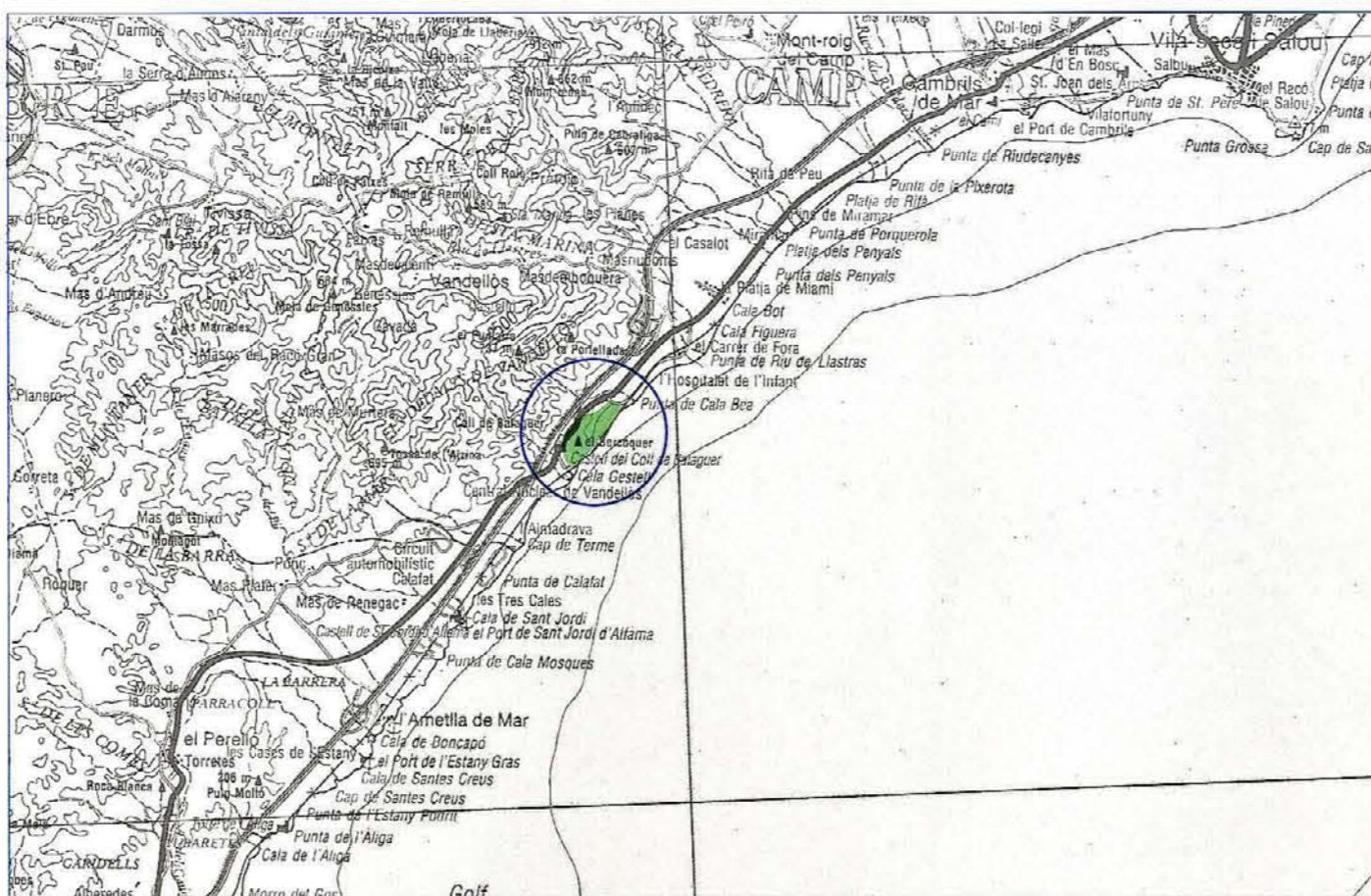
Rojala-Platja del Torn, la

**Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector plana litoral**

Espai litoral que estableix la transició entre el paisatge mediterrani que conserva molts dels caràcters septentrionals, i el pas a una més acusada meridionalitat, amb trams de costa on les màquies prenen una prepotència total. Aquest espai és situat en unes dolomies grans del malm que en aquest territori arriben fins a la costa.

L'espai de la Rojala-Platja del Torn comprèn un tram de costa mixta de notables valors paisatgístics, en el que alternen els penyals rocosos poc abruptes i poc retallats, i petites cales sorrenques. L'espai és format per tots els vessants dels costers directament marítims a llevant del coll de Balaguer, apèndix litoral de les muntanyes de Vandellòs. Existeix una clara zonació de la vegetació des dels penya-segats o serrals fins als costers més allunyats del mar. En els diferents ambients hi ha diverses unitats característiques d'aquest sector. A la platja sorrenca apareixen restes de les comunitats psamòfiles (*Ammophilon*) i als penyals, s'hi troben poblaments de fonoll marí (*Crithmo-Limonion*). Els costers calcaris són el domini de la màquia litoral de garric i margalló (*Quercus-Lentiscetum*), però aquesta només apareix fragmentàriament, en benefici de les brolles litorals de romani i bruc d'hivern amb esteperola (*Anthyllido-Cistetum clusii*), sovint amb un reduït estrat arborei de pi blanc. En els indrets pedruscallosos i codines són freqüents poblaments d'una gramínia (*Heteropogon contortus*), o la comunitat de poniol fruticós (*Melicoc-Saturejetum fruticosae*).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Baix Camp, el	Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	177,5
Total		177,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

498

A.2. Delimitació

Espai natural situat al sector litoral de les muntanyes de Vandellòs que comprèn el petit relleu de la Rojala o muntanya del Torn. El límit segueix al nord la carretera nacional amb l'exclusió dels relleus del sector nord-est, mentre que pel front litoral l'espai resta perfectament delimitat.

A.3. Superfície total

177,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petit tram de costa situat en unes dolomies grans del Malm que en aquest territori arriben fins arran de mar. La Rojala comprèn un tram de costa mixta, en què alternen els penyals rocosos poc abruptes i poc retallats fins als costers més allunyats del mar on les màquies i les pinedes de pi blanc prenen una prepotència total.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai litoral que estableix la transició entre el paisatge mediterrani que conserva molt dels caràcters septentrionals i el pas a una més acusada meridionalitat. L'espai comprèn un tram de costa mixta de notables valors paisatgístics, que conserva una mostra significativa de la vegetació litoral, en especial de les màquies i les pinedes litorals.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Privada.

b. Usos i aprofitaments

Turístics i recreatius. Activitats extractives.

c. Construccions i instal·lacions

Via del tren. Antigues instal·lacions d'indústria extractiva. Camins.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

- Alteracions morfològiques i paisatgístiques a conseqüència d'antigues activitats extractives.
- Canvis tèrmics de l'aigua del mar que afecten amb major o menor grau les biocenosis marines.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic.

Vandellòs té Pla General.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Comunitats vegetals xerofítiques amb un alt risc d'incendi forestal.
- Vulnerabilitat de les comunitats vegetals de penya-segats litorals.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Freqüentació estival que comporta una degradació de l'entorn.
- Les activitats extractives han generat impactes significatius en l'espai.
- Possibles alteracions hidrotèrmiques sobre les algues marines a conseqüència de la propera central nuclear de Vandellòs.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai vulnerable amb problemes relativament complexos.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

Les grans infraestructures que envolten l'espai disminueixen el risc d'incendis forestals.

B.6. Conclusions

Espai que en l'actualitat presenta un bon estat de conservació, tot i presentar problemes diversos. La protecció derivada del PEIN ha de resultar suficient, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix a la descripció feta a A.2. llevat en el sector nord-est que s'haurà d'ajustar a la propera revisió del planejament urbanístic.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

Promoure l'adopció de mesures reguladores per a l'aprofitament dels recursos marins.

C.4. Normes particulars

-

Plana de Sant Jordi

Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector plana litoral

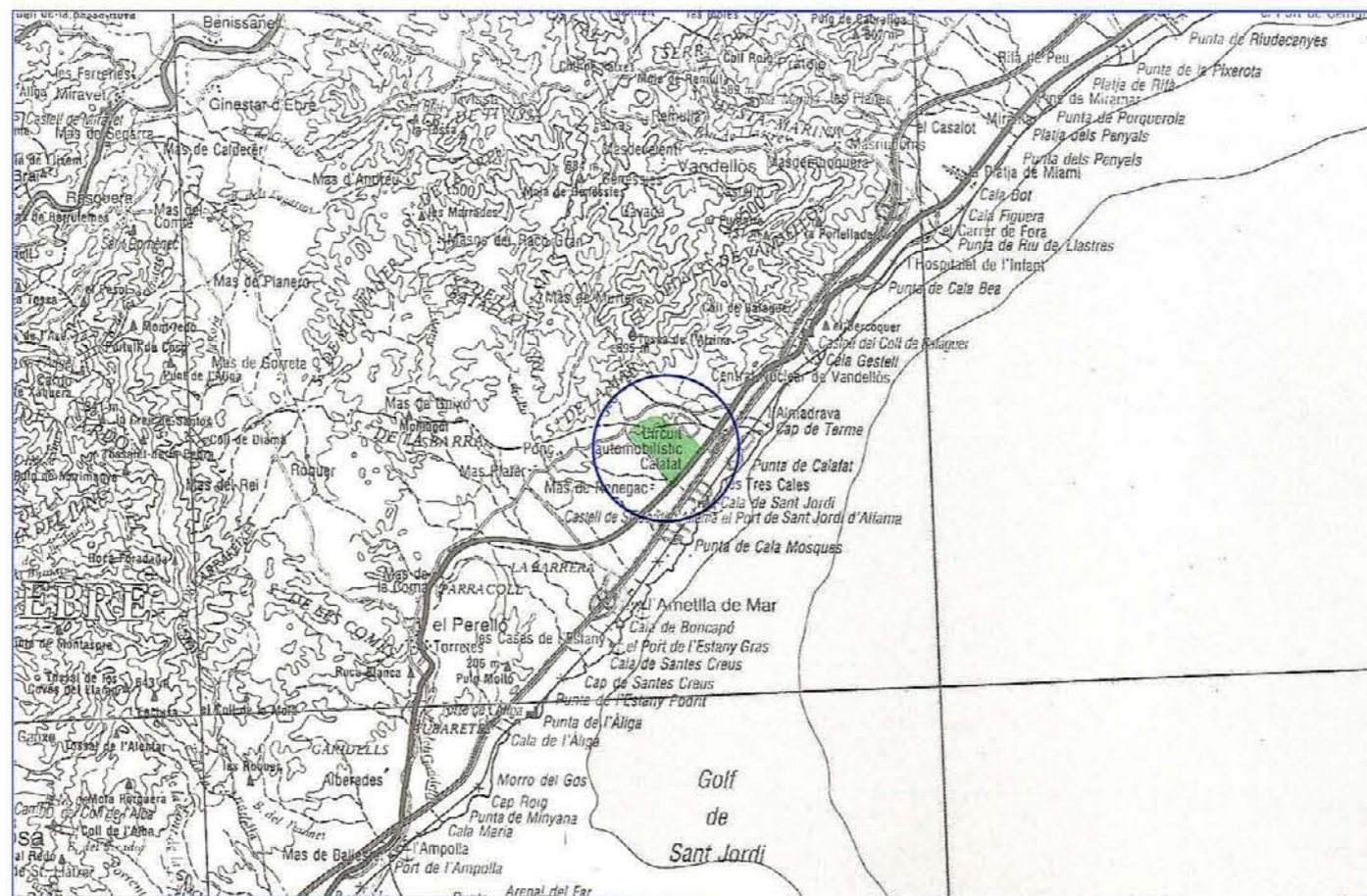
Extensa plana que és un excepcional representant del paisatge del migjorn litoral català. Així com la major part de les planes litorals d'aquest sector han estat ocupades pels conreus, aquesta presenta l'interès de conservar encara una significativa mostra de les formacions vegetals espontànies. La presència d'importants crostes calcàries, també anomenades "taperot", ha impedit el desenvolupament d'extenses superfícies de conreus. A la Plana de Sant Jordi es reconeixen dos exemples de sedimentació del quaternari antic: el ventall al·luvial de Sant Jordi i la platja fòssil de la cala del torrent del Pi.

La plana constitueix una petita unitat fisiogràfica perfectament definida, d'interessants valors naturalístics i paisatgístics. La terminació de la plana en la línia de costa forma una costa rocosa, amb petites cales sorrenques (Sant Jordi, Calafat) i petits estanyols salabrosos originats per la desembocadura d'alguns torrents. A la banda estrictament litoral de la zona intermareal i dels ecosistemes pròpiament marins, tenen una especial significació les comunitats algals i d'altres biocenosis pròpies d'aquests ambients.

Per altra banda, les formacions vegetals de la zona terrestre presenten una extraordinària singularitat. A les reduïdes cales i a algunes àrees dels penyals apareixen algunes comunitats helofítiques –canyissars (*Typho-Schoenoplectetum glauci*), al voltant dels estanyols– i halòfiles –poblements de joncs (*Schoeno-Plantaginatum crassifoliae*)–, etc. El paisatge que caracteritza la plana són màquies litorals, amb gran abundància de margalló (*Quercus-Lentiscetum*). Són també freqüents sobre sòls més o menys profunds i "taperot", de l'interior fins a la mateixa línia de costa, les brolles calcícoles amb esteperola (*Anthyllido-Cistetum clusii*). Sobre el "taperot" apareix una comunitat de petites herbes, excepcional a Catalunya i que troba en aquesta plana la seva única localitat, es tracta de l'erm litoral d'agulles i escil·la obtusifòlia (*Scillo-Erodietum sanguis-christi*). Els pedruscallers calcaris porten poblements gairebé purs d'*Heteropogon contortus*.

Cal destacar la presència en aquestes terres d'algunes singularitats florístiques, molt rares a Catalunya i que evidencien una clara meridionalitat; abunda l'espart (*Macrochloa tenacissima*), molt rar al nostre país. L'espai acull una flora líquènica d'especial interès, amb una bona representació dels elements meridionals. Tot i la degradació que aquest espai ha sofert els últims anys, el seu conjunt acull una notable mostra del paisatge austromediterrani que assoleix a Catalunya un dels seus límits septentrionals.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Baix Ebre, el	Ametlla de Mar, l'	382,5
Total		382,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

497 - 498

A.2. Delimitació

L'espai està delimitat per un conjunt de carreteres i una pista que amotilla la plana de Sant Jordi al nord i al sud, mentre que vers l'est aquest limita amb la carretera N-340.

A.3. Superfície total

382,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Extensa plana formada per importants crostes calcàries, anomenades "taperot" i materials sedimentaris. El paisatge que caracteritza la plana són les màquies litorals amb gran abundància de margalló, i les brolles calcícoles amb esteperola.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

La plana de Sant Jordi és un representant excel·lent del paisatge litoral austromediterrani del migjorn català. La plana constitueix una petita unitat fisiogràfica perfectament definida, d'interessants valors naturalístics i paisatgístics. Les formacions vegetals de la zona terrestre presenten una extraordinària singularitat. Cal destacar la singularitat florística d'algunes comunitats vegetals mediterrànies, molt rares a Catalunya, com l'erm litoral d'agulles i escil·la obtusifòlia.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

-

b. Usos i aprofitaments

Cinegètics. Turístics i recreatius.

c. Construccions i instal·lacions

Edificacions disperses. Carretera N-340 i autopista A-7. Pistes i camins.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

- Processos erosius i de degradació de la vegetació a conseqüència de l'elevada freqüència d'incendis forestals.
- Impacte visual i paisatgístic de les vies de comunicació que seccionen l'espai en tres parts.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

L'Ametlla de Mar té pla general.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Predomini de comunitats vegetals xerofítiques altament inflamables, amb condicions climàtiques favorables a la propagació dels incendis forestals (fort vent i aridesa estival).
- Vulnerabilitat de determinades espècies meridionals de la flora i fauna.
- La presència d'extenses superfícies de crostes impedeix el desenvolupament de la vegetació forestal.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Pressió cinegètica elevada.
- Pressió turística elevada que fa augmentar el risc d'incendis.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb problemes contrats en l'alt risc d'incendis.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

Les infraestructures existents alhora que delimiten l'espai, en determinen una protecció contra la propagació dels incendis forestals.

B.6. Conclusions

Espai degradat sotmès a la forta dinàmica que delimiten els incendis forestals. Cal reforçar el règim general del PEIN amb determinacions de caràcter particular.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

La descripció feta a A.2. pot incloure el sector situat al nord de la plana.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

Promoure la redacció de plans d'aprofitament cinegètic a les àrees privades de caça de l'espai.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora *Erodium sanguis-christi* i *Macrochloa tenacissima*.

Cap de Santes Creus

Sistema Mediterrani central
pre-litoral
Sector plana litoral

Espai representatiu del medi litoral, al sector meridional de la costa catalana és potser un dels millors representants dels trams de costa rocosa del litoral del migjorn català. Comprèn una estreta faixa, entre el cap de Santes Creus i el nord del cap Roig, que limita a l'interior amb els conreus de secà propis del país de la màquia litoral, o amb elements d'origen antròpic (via del tren, carreteres, edificacions, ...).

El llindar litoral d'aquest espai conserva encara un important grau de naturalitat i presenta valors paisatgístics i biològics molt destacables; representatiu de la costa tarragonina compresa entre Salou i l'Ampolla. Es caracteritza per un tram de costa baixa, fortament batuda per les algües marines i amb important dinàmica litoral que discorre per diferents formacions. Al nord de la punta de l'Àliga l'espai està assentat sobre bretxes d'origen continental –ventall al·luvial–, cap al sud sobre calcàries i margocalcàries de l'Aptià, i al sector del cap Roig apareixen els conglomerats vermells que constitueixen una unitat de relleu de notables valors estètics i paisatgístics. A l'indret del Morro del Gos aflora un dels més complets afloraments del quaternari marí –tirrenià– en el que es poden reconèixer els diferents ambients sedimentaris litorals: de platja, eòlic i fluvial. Els trams rocosos de la costa alternen amb petites cales de platges sorrenques i codoloses que formen barratges a la desembocadura d'alguns torrents tot originant alguns estanys salabrosos.

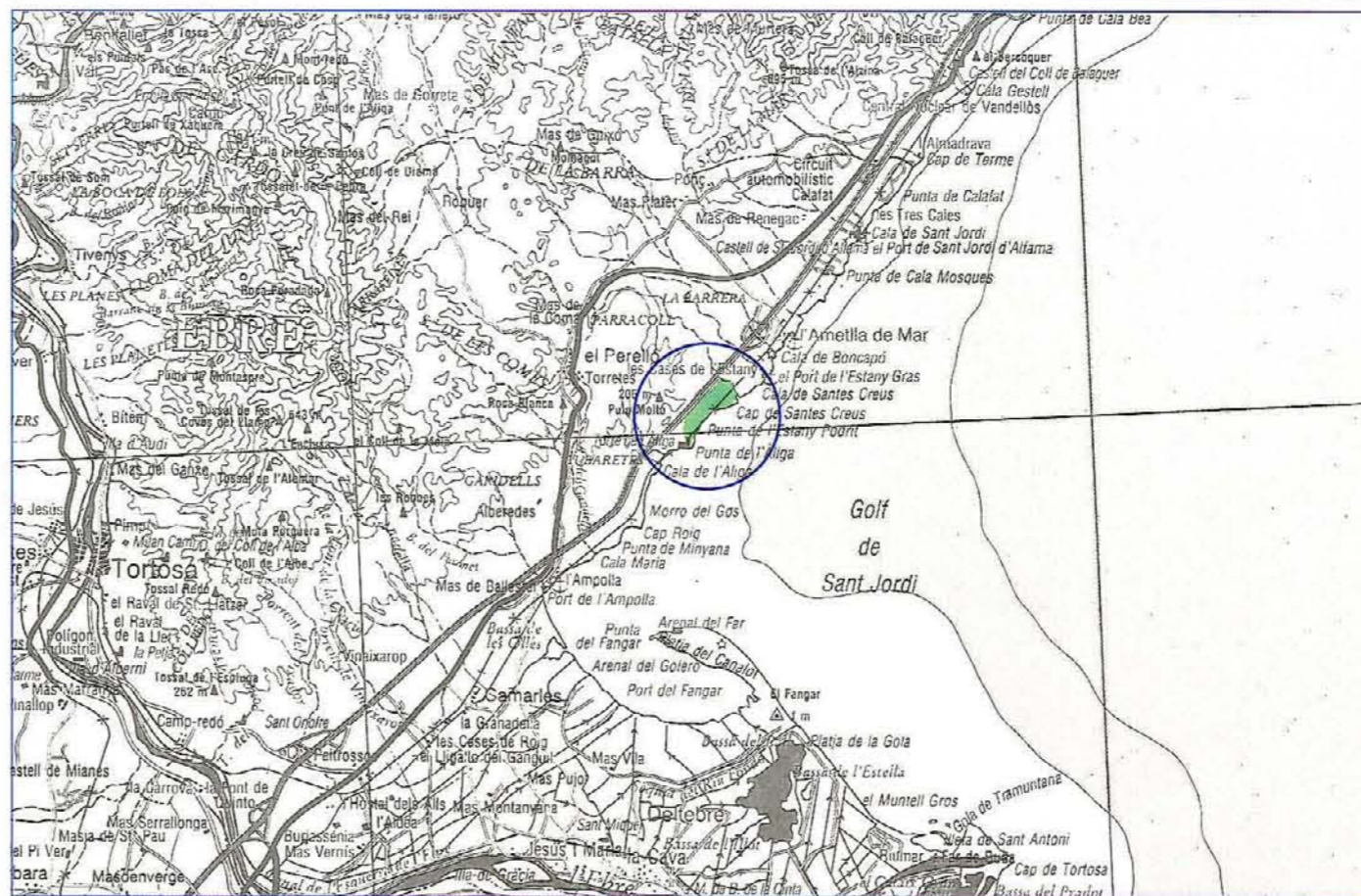
Els ecosistemes representats en aquest espai són els propis del medi litoral de la unitat central del sistema Mediterrani Català. És un medi representatiu tant dels sistemes litorals terrestres com marins. La línia de transició entre el sistema terrestre i aquàtic està molt condicionada per la naturalesa geològica del substrat i per la distribució dels torrents i és un bon exemple de la zonació típica dels ecosistemes bentònics meridionals (estatge supralitoral, mediolitoral, infralitoral) de substrat dur. Per la seva banda, l'ecosistema nerític acull una bona mostra de les biocenosis marines. Els sistemes naturals marins d'aquest espai són de característiques pròpies a les de la Mediterrània Central, però amb una dinàmica molt accelerada pròpia dels sistemes estuàrics. Són de gran interès els herbeis de fanerògames marines (*Zostera*, *Cymodocea*, *Posidonia*) i algues (*Caulerpa*), uns dels ecosistemes més rics sobre fons tous.

La flora i vegetació, així com la fauna, dels sistemes naturals terrestres és la característica de la regió mediterrània amb elements típics de les costes ibèriques. El rerapais de la faixa estrictament litoral, ocupada per comunitats permanents, és cobert de forma natural per fragments de la màquia de garric i margalló (*Quercus-Lentiscetum*) i la brolla calcícola de romaní i bruc d'hivern amb esteperola (*Anthyllido-Cistetum clusii*). Els roquissars del penyals marins presenten una coberta vegetal baixa, formada per comunitats de limòniums i fonoll marí (*Crithmo-Limonion*), poblaments d'*Schoenus nigricans*, brolles calcícoles, etc. Les comunitats psamòfi-

les apareixen molt fragmentàriament en algunes cales sorrenques. Els estanys salabrosos permeten l'assentament de comunitats helofítiques (*Typho-Schoenoplectetum glauci*, *Scirpetum maritimi-littoralis*) i fins i tot halòfiles (*Schoeno-Plantaginietum crassifoliae*, *Artemisio-Limonietum virgati*, ...).

En les zones arenoses de l'espai destaca la presència d'un tenebrionid endèmic (*Dondarus schusteri*), una notable singularitat faunística.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Sistema Mediterrani central pre-litoral.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Baix Ebre, el	Ametlla de Mar, l'	60,0
	Total	60,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

497

A.2. Delimitació

Espai de caràcter litoral comprès entre el barranc de Santes Creus i el nord de la punta de l'Àliga. La via fèrria posa majoritàriament el límit a la zona interior hi inclou, així mateix, l'espai marí fins a la cota batimètrica de 20 m.

A.3. Superfície total

60,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai litoral que comprèn un tram de costa rocosa baixa –calcàries, margocalcàries, conglomerat...– que alterna amb petites cales de platges sorrenques i codoloses que formen barratges a la desembocadura d'alguns torrents tot originant alguns estanys salabrosos. Els ecosistemes representats en aquest espai són els propis del medi litoral de la unitat central del Sistema Mediterrani Català. Els sistemes naturals marins són de característiques semblants a les de la Mediterrània central, però amb una dinàmica molt accelerada pròpia dels sistemes estuàrics. La flora i la vegetació com també la fauna dels sistemes terrestres són característiques de la regió mediterrània amb elements típics de les costes ibèriques.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai representatiu del medi litoral, al sector meridional de la costa catalana; és un dels millors representants dels trams de costa rocosa del litoral del migjorn català. El llindar litoral conserva encara un important grau de naturalitat i presenta valors paisatgístics i biològics molt destacables. En l'espai afloren un dels més complets afloraments de quaternari marí en què es poden reconèixer els diferents ambients sedimentaris litorals. És un espai representatiu tant dels sistemes naturals terrestres com marins de les costes meridionals. És un bon exemple de la zonació típica dels ecosistemes bentònics de substrat dur meridional; són també de gran interès els herbeis de fanerògames marines i algues de fons tous, i destaca la presència d'algunes singularitats florístiques i faunístiques.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Bona part de l'espai és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Turístics i recreatius. Minoritàriament agrícoles. Pesca.

c. Construccions i instal·lacions

Diverses edificacions rurals i turístiques repartides per tot l'espai. Alguns camins penetren i travessen l'espai. Línia de tren perimetral en bona part de l'espai.

d. Altres

–

A.7. Impactes actuals o previsibles

Dins l'espai no existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

L'Ametlla de Mar té pla general.

b. Espais naturals de protecció especial

–

c. Protecció de la fauna

–

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Sistemes naturals fràgils, amb penya-segats, platges i estanys.
- Biocenosis de fons marí fràgils i vulnerables.
- Poblaments i espècies vegetals i animals de les comunitats litorals vulnerables.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Forta pressió turística a les àrees perimetrals extremes, que en determina una degradació continuada del paisatge i dels sistemes naturals.
- Espai amb sistemes naturals molt fràgils, sotmesos perimetralment a una forta pressió antròpica.

B.3. Síntesi de la problemàtica de l'espai; aspectes significatius

Espai amb sistemes naturals molt fràgils, sotmesos perimetralment a una forta pressió antròpica.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de la protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

Les vies de comunicació perimetrals pressuposen una barrera física artificial que afavoreix la protecció de l'espai.

B.6. Conclusions

Espai en un bon estat de conservació, amb sistemes naturals fràgils i vulnerables. Cal reforçar les mesures de protecció sobre els ecosistemes litorals i marins.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Es pot també incloure en l'espai la llacuna del torrent del Pi.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

–

C.3. Actuacions preventives

- D'acord amb l'article 10 de la Llei 1/1986, de pesca marítima, promoure dins l'àmbit de l'espai les mesures necessàries per a l'aprofitament dels recursos marins.
- Promoure la declaració d'acord amb el que preveu l'article 24 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, com a reserva natural, d'una part del litoral fins a la línia batimètrica de 20 m entre el cap de Santes Creus i la punta de l'Àliga.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, han de tenir la consideració d'espècies estrictament protegides en aquest espai el tenebrionid endèmic *Dondarus schusteri*; així mateix totes les espècies fanerògames marines dels gèneres *Zostera* i *Cymodocea*.